

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

PANEL

DOĞU AKDENİZ SORUNU VE KUZAY KIBRIS
TÜRK CUMHURİYETİ'NE ETKİLERİ

Yayına Hazırlayan
Dr. Ahmet Zeki Bulunç

31 Ocak 2008

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. M. Selçuk USLU

Başkent Üniversitesi
Stratejik Araştırmalar Merkezi Müdürü

Prof. Dr. Mehmet HABERAL

Başkent Üniversitesi Rektörü

PANEL YÖNETİCİSİ

Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL
Eski Dışişleri Bakanı

PANELİSTLER

Prof. Dr. Sertaç Hami BAŞEREN

Ankara Üniversitesi
SBF Öğretim Üyesi

Ahmet Faruk ÖNER

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
Arama Daire Başkanı

Dr. Ahmet Zeki BULUNÇ

Emekli Büyükelçi
Başkent Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Tarih: 31 Ocak 2008 Saat:14.00

Yer: Başkent Üniversitesi Bağlıca Kampusu Prof. Dr. İhsan Doğramacı
Konferans Salonu Eskişehir Yolu 20.Km. ANKARA

Tel: 0312 234 14 11 **Faks:** 0312 234 15 46

<http://sam.baskent.edu.tr> E-posta: sam@baskent.edu.tr

SUNUCU- Değerli misafirlerimiz, Kanal B'nin değerli izleyicileri; Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi tarafından düzenlenen "Doğu Akdeniz Sorunu ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Etkileri"nin tartışılacağı Panelde hoş geldiniz.

Panelin sunuş konuşmasını yapmak üzere Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Müdürü Prof. Dr. Sayın Selçuk Uslu'yu kürsüye davet ediyorum.

Prof. Dr. SELÇUK USLU (Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Müdürü)-

Sayın Rektörüm, sayın dekanlar, değerli meslektaşlarım, saygıdeğer konuklar; Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi'nin düzenlediği Panelde hoş geldiniz, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bugün Panelde Türkiye'yi stratejik, jeopolitik, ekonomik, güvenlik, uluslararası ilişkiler, egemenlik ve egemenlik alanları açılarından çok yakından ilgilendiren son derece önemli bir konuyu tartışmaya sunuyoruz. Konu "Doğu Akdeniz Sorunu ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Etkileri".

Doğu Akdeniz sorunu nedir ve nereden nasıl kaynaklanmıştır? Son yıllarda Doğu Akdeniz'de neler olmaktadır, konunun önemi nedir? Buradan hemen şunu belirtmeliyim ki Doğu Akdeniz sorununu gündeme getiren temel etken Rum-Yunan ikilisinin Türkiye'ye karşı uyguladıkları genişleme stratejisi konusunda yeni bir adımdır.

Perde gerisinde rol alan Yunanistan, Doğu Akdeniz'de yetki alanlarının paylaşılması girişimini Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne yaptırmaktadır. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, uluslararası deniz hukukunu ihlal ederek, Türkiye'nin münhasır ekonomik bölge alanlarına tecavüz etmektedir. Panelistlerimiz zannediyorum bu tecavüzün hukuki ve stratejik boyutlarını burada değerlendireceklerdir.

Kanımcı bu sorun Türkiye açısından hayati bir öneme sahiptir. Çünkü devletimizin egemenliğine tabii olan deniz kesimlerine, bir başka deyişle deniz ülkemize bir saldırı söz konusudur. Rum-Yunan ikilisi gerçekte bu saldırılarıyla sadece deniz yetki alanlarımıza değil, aynı

zamanda Lozan Barış Antlaşması'yla kurulmuş olan "Türk-Yunan Dengesi"ne, yani Lozan statüsüne de saldırmaktadır.

Perde gerisinde Yunanistan'ın, perdenin önünde ise Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin deniz ülkesine yaptığı bu saldırının önlenmesinde uluslararası hukukun etkisi ve rolü nedir? Bu saldırıyı önlemenin hukuki, siyasi ve teknik yönleri nelerdir? Tahmin ediyorum, Panelde bu soruların da yanıtları gündeme gelecektir.

Türkiye'nin Karadeniz'deki uygulamasının aksine, Ege Denizi'nde ve Akdeniz'de münhasır ekonomik bölge uygulaması yoktur. Ege Denizi'nin özelliğini, hassasiyetini, sorunlarının önemini hepimiz biliyoruz; ancak Akdeniz'deki durum bundan farklıdır. Türkiye'nin Akdeniz'de, özellikle içinde bulunulan koşullarda ve son gelişmeler ışığında münhasır ekonomik bölge uygulamasına gitmesi gerekmiyor mu? Kanımca gerekiyor. Çünkü böyle bir uygulamanın ekonomik, siyasi, stratejik ve güvenlik açılarından sayılamayacak kadar çok sayıda yararı olduğunu düşünmekteyim.

Kuşkusuz, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin sahnede olduğu, perde arkasında Yunanistan'ın ve destekçileri Amerika Birleşik Devletleri ile Avrupa Birliği'nin bulunduğu Doğu Akdeniz'de petrol arama oyununda esas hedef Türkiye. Doğu Akdeniz'de kıta sahanlığı ve yetki alanlarının paylaşımı meselesi gerçekte yeni bir mesele değildir. Ancak, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, Mısır ve Lübnan'la yaptığı münhasır ekonomik bölge sınırlandırma anlaşmaları ve imzaladığı petrol gaz anlaşmaları nedeniyle güncellenen önemli ve acil bir konu haline gelmiştir.

Bilindiği gibi, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi petrol arama aşamasına gelindiğini ve münhasır ekonomik bölgesi olduğunu iddia ettiği alanlarla petrol aramaya başlayacağını açıklamış ve bu amaçla birtakım ihalelere çıkmıştır.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, Amerika Birleşik Devletleri'nin ve özellikle Avrupa Birliği'nin desteğine de sığınarak yaptığı böyle bir girişim son derece önemlidir ve aynı zamanda tehlikelidir. Öncelikle

bu girişim, Kıbrıs uyuşmazlığı ile Doğu Akdeniz'de mevcut Türk-Yunan rekabeti bakımından tarihi bir öneme sahiptir. Bunun altını kalın çizgilerle çizerek belirtmek istiyorum.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi bilinçli bir politikayla Türkiye'nin stratejik, jeopolitik, jeoekonomik çıkarları, güvenliği, kısaca geleceği açısından çok büyük öneme sahip bir sorunu gündeme taşımıştır. Doğu Akdeniz Bölgesi'nin son derece önemli ve o ölçüde de hassas bir bölge olması meselenin önemini ve boyutunu daha da artırmaktadır. Bu konunun da burada panelistlerce tartışılmasında ben şahsen yarar görmekteyim. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ulusal çıkarlarına yaptığı ciddi bir tecavüz niteliğindeki bu girişimiyle ucu açık, ağır ve son derece tehlikeli krizlere yol açabilecek bir ortam yaratmıştır.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Doğu Akdeniz'de yaratmaya çalıştığı oldu-bitti karşısında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bağımsız ve egemen bir devlet olarak kendi haklarını zaman kaybetmeden kullanmak zorundadır. Acaba, bu hakkı kullanmanın yolları nelerdir? Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ne yapmalıdır? Nasıl bir strateji izlemelidir? Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin öncelikle egemenliği altındaki deniz alanlarını sınırlandırması için Anavatan Türkiye Cumhuriyeti ile zaman kaybetmeden bir anlaşma yapmasının zamanı gelmedi mi?

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Doğu Akdeniz'de yarattığı tehlikeli tırmanış yanında 2008 yılında Annan Planı'nın da gerisinde kalacak bir zeminde Kıbrıs uyuşmazlığını sonlandırmak amacıyla Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, İngiltere ve Birleşmiş Milletler aracılığıyla yeni bir tezgah kurulmaktadır.

Tarihsel Türk tezlerinden sapma işaretleri veren açıklamalar endişe yaratmaktadır. Yetkililerin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti demekten özenle kaçınmaları, Kıbrıs'ta çözümün Birleşmiş Milletler parametrelerine dayandırılacağı şeklindeki açıklamaları, 2008 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye'nin Ada üzerindeki hak ve çıkarlarını tehdit edici gelişmelerin olabileceği kuşkularını da güçlendirmektedir. Gelişmeler, Avrupa Birliği çevrelerinde yapılan açıklamalar ve

Karamanlis'in Türkiye ziyareti dolayısıyla yaptığı konuşmalar Şubat ayındaki Rum Başkanlık seçimlerinden sonra, Avrupa Birliği'nin dayatmalarının sert biçimde Türkiye'nin önüne getirileceğini ve tavize zorlanacağını göstermektedir.

Bu süreçte Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ne yapmalıdır? Avrupa Birliği ile Türkiye arasında tıkanmış olan ilişkilerin açılabilmesi için Türkiye'nin Kıbrıs konusunda sözde "yeni açılımlar" adıyla öncelikle limanların ve havaalanlarının Rum gemi ve uçaklarına açılması başta olmak üzere, yükümlülüklerini yerine getirmesi istenecektir. Hazırlıkların bu yönde geliştiğini gösteren haberler her gün gazetelerde yer almaktadır.

Sayın konuklar; bu haberlerden ve diplomasi kulislerinden sızan bilgilere göre, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin ve konuyla ilgili öteki uluslararası aktörlerin, yani Amerika Birleşik Devletleri'nin, Avrupa Birliği'nin ve İngiltere'nin yeni çözüm sürecini, Rumların uygun gördüğü biçimde ve zeminde hayata geçirecekleri anlaşılmaktadır.

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yetkililerinin bu yönde yaptıkları açıklamalar ve özellikle Birleşmiş Milletler nezdinde başlattıkları girişimler ne derece doğrudur? Zamanlama ve gelişim şekli, uygulanan diplomasi yöntemi uygun mudur? Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'le, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Mehmet Ali Talat Ankara'da dile getirilen ve Türkiye'nin hiçbir zaman kabul etmediği Birleşmiş Milletler kararlarında yer alan, Birleşmiş Milletler parametrelerine yapılan atıflar Kıbrıs konusunda Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin çıkarlarını koruyabilecek gelişmeleri sağlayabilecek midir? Bu hususlara da, zannediyorum ki Panelimizde birtakım yanıtlar aranacaktır.

Sayın Konuklar; sizlere katılımınız ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

SUNUCU- Prof. Dr. Sayın Selçuk Uslu'ya biz de teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Değerli misafirlerimiz; Panelin açış konuşmasını yapmak üzere Başkent Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sayın Mehmet Haberal'ı kürsüye davet ediyorum.

Prof. Dr. MEHMET HABERAL (Başkent Üniversitesi Rektörü)-

Demek ki ülkemizin çok önemli uluslararası sorunları da varmış. Burada çok değerli bakanlarımız, İsmet ağabey, sizler varsınız. Gerçekten ben kapıdan girerken Sayın Ayfer Yılmaz, Eski Devlet Bakanımız bana dedi ki “Mehmet Bey; içeride bir kabine oturuyor, bilginiz olsun.” Gerçekten, işte Türkiye Cumhuriyeti'ne bugüne dek çok önemli hizmetler katmış sizler, bugün buradasınız. Herhalde sadece, işte Başkent Üniversitesi toplantı düzenliyor hele ona bir katılım diye buraya gelmediniz. Çünkü konu çok önemlidir.

Türk askerinin nasıl ki bu vatanımızı kazanırken, her santimetrekare-sinde hayatı gömülüdür. İşte o Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hudutları çizilirken de, orada da Türk askerinin her santimetrekaresinde hayatı gömülüdür. İlave Aralık ayında Güney Kore Büyükelçiliği ile biz burada bir toplantı yaptık. O toplantıda ben, aynen bu ifadeleri Güney Kore için de kullanmıştım. Demiştim ki “Bugün eğer Güney Kore varsa, oralarda Türk askerinin gerçekten hayatı vardır. Eğer, Türk askeri Güney Kore'de olmasaydı, o zaman bugün büyük olasılıkla Güney Kore olmayacaktı. Çünkü Türk askeri orada gerçekten tarih yazmıştır. Sadece Güney Kore'nin kuruluşuna katkı sağlamamış, aynı zamanda Birleşmiş Milletlerin de prestijini kurtarmış. Dolayısıyla demiştim ki, bir bakıma Güney Kore de bir Türk toprağıdır diye kabul edebiliriz. Nasıl ki, Türkiye Cumhuriyeti'nin bu al bayrağında Türk askerinin kanı var, orada da bir bakıma öyledir” ve ilave etmişim: Bu kadar önemli bir kahramanlık sergileyen Türk askeri, her zaman Birleşmiş Milletler sıkıştığında, hemen bize müracaat eder ve Türk Ordusu o zor yerde olur. Türk Silahlı Kuvvetleri oradadır. İşte Afganistan'dadır, Kosova'dadır; işte Lübnan'dadır, her yere gidiyor. Hal böyle iken Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası çok ciddi sorunları oluyor. Bunlardan en çarpıcısı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir demiştim. Hani söyledim ya, oranın hudutları da çizilirken, Anavatanın hudutları da çizilirken, Güney Kore'nin hudutları çizilirken, hep Türk askeri var.

Güney Kore acaba hiç düşündü mü, bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni madem Türkiye Cumhuriyeti tanıdı, en azından biz de onların yanında yer alalım. Böyle bir şey söyledi mi? “Bu, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vatandaşı olarak benim hakkımdır; bunu istemek de hakkımdır, sormak da hakkımdır. Tabii bu kadarla kalmıyor” dedim. Aynı zamanda, Birleşmiş Milletler için de bu geçerlidir, çünkü başı sıkıştığı zaman, Birleşmiş Milletler hemen bize müracaat ediyor, biz de hemen oraya yetişiyoruz.

Bu kadarla mı? Hayır, bu kadarla da değil. Türkiye Cumhuriyeti özellikle son yıllarda ülkemize gerçekten çok ciddi sıkıntılar yaratan ve maalesef binlerce vatandaşımızın hayatını katleden terörizmin, adeta böyle bir mücadelesi içerisinde. Acaba, siz Güney Koreliler ve Birleşmiş Milletler şunu söyleyebiliyor mu? Türkiye Cumhuriyeti'ne yapılan bu anarşi, terör her yerde terördür. Dolayısıyla, en azından biz bunu kınıyoruz. Böyle bir şey yapabildiniz mi? Evet, bunlar da benim hakkım, Türkiye Cumhuriyeti'nin her vatandaşının da hakkıdır.

Ben buradan yine birtakım şeyler söylüyorum. Ne diyorum? Biz burada hep Doğu Akdeniz'i tartışıyoruz. Diyoruz ki “Şu öyle yaptı, bu böyle yaptı.” Kabahat onlarda değil. Ya kimde? Onlara söyletenlerde; yani bizde, kusura bakmayın. Eğer biz onlara söyleme imkânı verirsek, gayet tabii onlar bu söyleme devam edeceklerdir.

Ne zaman söylemeyeceklerdir? Benim ülkem gerçekten en güçlü düzeye, her yönüyle ulaştığı dönemde artık söyleyemeyeceklerdir. Çok şükür, bilimsel olarak benim ülkem artık uluslararası düzeyde, özellikle bazı bilimsel konularda, “evet, şimdi artık bizi, siz takip edeceksiniz diyoruz. Özellikle bazı konularda bizi takip edeceksiniz, neden? Görüyorsunuz ki, birtakım ilkleri artık biz bu ülkede yapıyoruz. Bizim de çok çalışmamız gerekiyordu. Görüyorsunuz o çalışmalarını şimdi yapıyoruz” diyeceğiz. Bu yeterli mi? Elbette yeterli değil, her konuda Türkiye Cumhuriyeti güçlü olduğu oranda yeterli olacaktır..

Her fırsatta söylüyorum, Atatürk'ün söylediği gibi, yakaladığımız asrın medeniyet düzeyini aşmaya çalıştığımız oranda, elbet ki bugün ortalıkta konuşanlar o zaman konuşamayacaklardır. Ama maalesef, özellikle son zamanlarda ülkemizin geleceğiyle ilgili, daha doğrusu

Ülkemizin istiklaliyle ilgili skntlar gündeme getirilmektedir. Artık Şu görüldü ki, savaş meydanlarında Türk milletiyle baŐa çıkmak çok zordur. Burada çok değerli, özellikle dŐ politikada ülkemize gerçek anlamıyla hizmet etmiş bakanlarımız var. Onlarla baŐa çıkmak çok kolay değildir. Bu defa işin yn deęiŐtirilmiŐtir. Artık maddi gçler gündeme getirilmiştir ve maalesef bu gçlerin yurtdıŐındaki sahipleri de her zaman ülkemizde kendilerine çok kolaylıkla yandaŐ bulabilmektedirler.

Hele bu son zamanlarda bu, giderek tırmanmaya başladı ve ülkemizde bir yerde yoktan problemler yaratılmaya doğru gidilmekte ve sanki ülkemizin biraz önce söylediğim gibi uluslararası düzeyde çok ciddi sorunları yokmuş gibi birtakım yapay konular gündeme getirilmekte, problem yapılmaktadır.

Değerli konuklar; biz hepimiz bu ülkenin insanıyız ve ülkemize hizmet ediyoruz. Şurada gördüğünüz Başkent niversitesi, adeta bir tek bodur ağacı bulunan bir bozkırdan bugünkü düzeye geldi ve bugün Başkent niversitesi'nde yedi binin üzerinde personel çalıŐmakta. Bu insanlarımızın yüzde 51'i hanımefendilerdir, yüzde 49'u beyefendilerdir.

Başkent niversitesi'nde 8500'n üzerinde öğrencimiz bulunmaktadır. Bu ğrencilerin de yüzde 57'si kız ğrencilerimizdir. Bu, Başkent niversitesi'nin özelliğinden değil, Şu anda Başkent niversitesi'nin ğrencilerinin yüzde 57'si kız öğrencilerimiz, yani bu ülkenin geleceğine katkı sağlayacak hanımefendilerdir. Ancak yüzde 43' beyefendilerdir. Demek ki artık ülkemizde hanımefendiler çok daha rahat imkn bulabiliyor, çok daha rahat çalışıyor, çok daha iyi işler yapıyorlar.

Şimdi, ne oluyor? Bakın, bugün özellikle son zamanlarda her televizyon kanalını açtığımız zaman bakıyorsunuz, paneller yapılıyor. KonuŐulan bir tek konu var: Türban konusu. Evet maalesef çok zgnm. Her televizyon kanalını açtığınız zaman, orada gündeme getirilen konu türban. Neyse ki akŐam, bizim televizyon olduğu için söylemiyorum, işte Sayın Bakan Gürel burada, bir programda Kıbrıs'la ilgili, Yunanistan'la ilgili problemler nedir? Onlar gündeme getirilmeye baŐlandı. Demek ki değerli konuklar, ülkemizin sadece içeride böyle suni yaratılan sorunları yoktur. Daima buradan söylüyorum, bir kere

daha söylüyorum: İslam eşittir insan; Müslümanlıkta rehber Kur'an. Kur'anı doğru okumayanlar maalesef toplumumuza bu sorunları getiriyorlar.

Türban diye bir şey yarattılar, getirdiler. Sayın Diyanet İşleri Başkanımız "böyle bir şey yok" diyor. Sayın Yaşar Nuri Öztürk "Böyle bir şey yok" diyor. Yani, İslam dininde getirip, böyle bunları buraya dayatacağınız bir şey yok. Değerli bazı öğretim üyeleri çıkıyorlar, "yok böyle bir şey" diyorlar. Evet, ben de "eğer okumazsanız, sonunda birilerine vasıta olursunuz" diyorum. Hâlbuki okuma yazma bilen Türkiye Cumhuriyeti'nin her vatandaşının okumaktan başka hiç kimseye ihtiyacı yoktur. Eğer öyle olmasaydı, elbette bugün çok daha ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalırdık.

Dolayısıyla değerli konuklar; bugün yaratılmaya çalışılan gündem tamamen yapay bir gündemdir ve maalesef bu gündem sayesinde ki, işte bugün konuşulacak ülkemizin çok ciddi sorunları adeta bir kenara itiliyor. İşte görüyorsunuz, bu gerçeği görmek zorundayız, bunu buradan söylemek durumundayız. Değerli konuklar Türkiye Cumhuriyetimizin Büyük Millet Meclisi, bu kadar ciddi sorunlar gündemdeyken, getirip toplumumuzu, bizleri, üniversiteleri, her tarafı bu denli meşgul etmek veyahut da bu denli sıkıntı varmış gibi bunları gündeme getirmek, Allah aşkına doğru mu, uygun mu? Yani, bizim toplumumuz böyle mi meşgul edilecek? Ama inanıyorum ki, bunların her biri, hani bu ılımlı İslam gibi falan, İslam'ın ılımlısı olmaz değerli konuklar, İslam İslam'dır. Bunu ben her zaman söylüyorum.

Kim ne derse desin hepimizin, çok şükür Allah'a, inandığı bir İslam dini var. Onunla hiç kimse oynayamaz, -sizleri tenzih ederim, çok değerli siyasetçiler, politikacılar hepiniz bu ülkeye çok önemli hizmetler yaptınız, ama maalesef politik gelecek için birtakım insanlar bir bakıma kendi ikballeri için bu ülkenin istiklaliyle oynayamazlar- hiç kimsenin böyle bir şeye hakkı yoktur. Benim ülkem dünyanın en medeni ülkelerinden birisi konumundadır. Bununla ben her zaman gurur duyuyorum.

Atatürk ve arkadaşlarını ve aziz şehitlerimizi buradan tekrar tekrar şükranla, rahmetle anıyorum ki, Atatürk "asrın medeniyet düzeyini

yakalamak ve onu da aşmak” dedi. İşte bizim, sadece üniversitelerin değil, hepimizin görevi budur. Kaldı ki, ben her zaman şunu söylüyorum: Benim ülkemde elbette birtakım insanların sıkıntıları olabilir, problemleri olabilir, mazeretleri olabilir, ama biz üniversitelerin asla mazereti olamaz. Bizim görevimiz, yine Atatürk’ün söylediği gibi aklın ve bilimin ışığında ülkemize gerekli hizmeti yapmaktır. Eğer, biz bunu yaparsak değerli konuklar, o zaman ne Doğu Akdeniz’i konuşacağız, ne diğer problemlerimizi konuşacağız.

Yine sizler söylüyorsunuz ya “iş ve aş.” Eğer biz Kuzey Kıbrıs’ta yıllar yılı iş yaratabilmiş olsaydık, o insanlara yeteri kadar aş temin edebilmiş olsaydık, o zaman Kuzey Kıbrıs’taki insanlar bugün Güney Kıbrıs’a adeta böyle akın akın gitmeyeceklerdi. O zaman, biz bu problemleri de konuşmayacaktık.

Dolayısıyla bizim, yine sizlerin söylediği gibi, en önemli görevimiz nedir? Yatırım yapmak! Öyle değil mi? Ben örnek verdim: Başkent Üniversitesi bugün ülkenin 14 ayrı yöresinde 10 hastanesiyle, diyaliz merkezleriyle hizmet vermekte. Dolayısıyla, ben de bu konuları gündeme getirenlere diyorum ki, efendiler eserler veriniz, yatırımlar yapınız; Cumhuriyeti biz eserlerle kutlayalım, milliyetçiliği biz eserlerle yapalım. Bunun dışında yapacağımız her şey maalesef ülkemize sıkıntı getirmekten öteye geçmeyecektir.

Değerli konuklar; bizler ülkemizin gerçekten içeride ve dışarıdaki sorunlarını çözmek istiyorsak, o medeniyetin bize vermiş olduğu ve bugün verdiğim şu rakamlar çerçevesinde ülkemize hizmete devam edersek, o zaman en azından bu konuştuğumuz uluslararası problemleri en asgari düzeyde konuşuruz ve yolumuza da çok daha güçlü bir şekilde devam ederiz.

Ben panelist arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Bir bakıma onların da ben şöyle önünü açmaya çalıştım ki, Kuzey Kıbrıs’ı konuştuğumuz zaman, orada sadece işte bakın, stratejik olarak şunu yapalım demesinler. Eğer, biz o Kuzey Kıbrıs’ı gerçek anlamıyla, yatırımlarla ihya etmiş olsaydık; dahası şimdi görüşüyoruz ya, konuşuyoruz ya, o Güneydoğu’yu yatırımlarla ihya etmiş olsaydık, o zaman biz konuşmayacaktık, başkaları bizi konuşacaktı.

Hepinize saygılar sunuyorum ve panelistleri de saygıyla selamlıyorum.

SUNUCU- Başkent Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sayın Mehmet Haberal'a teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Değerli misafirlerimiz; Paneli yönetmek üzere Eski Dışişleri Bakanı Prof. Dr. Sayın Şükrü Sina Gürel'i yerlerine davet ediyorum. Diğer panelistlerimizi de yerlerine davet edeceğim. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sayın Sertaç Hami Başeren; Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Arama Daire Başkanı Sayın Ahmet Faruk Öner; Başkent Üniversitesi Öğretim Görevlisi Emekli Büyükelçi Dr. Ahmet Zeki Bulunç.

Prof. Dr. ŞÜKRÜ SİNA GÜREL (Oturum Başkanı)- Sözlerime başlarken, Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi'ne hepimiz adına çok teşekkür ediyorum.

Aslında unutturulmak istenilen, dünya ve Türkiye'nin gerçek gündemiyle ilgili çok önemli bir konuyu burada seçkin dinleyiciler huzurunda ele alma fırsatını biz panelistlere verdikleri için. Galiba, Türkiye'nin ve dünyanın gerçek gündemini gözlerden kaçırmak için, biraz önce Sayın Rektörümün de belirttiği gibi, panayıy yerinde faaliyet gösteren yankesicinin yöntemi kullanılıyor. "Cambaza bak" diyerek, sanırım gerçek gündem ya da "türbana bak" diyerek, Türkiye'nin ve dünyanın gerçek gündemi gözlerden kaçırılıyor.

Oysa bugün dünyada gerçekten uluslararası ekonomik yapının geldiği çok kritik bir kavşak var. Ve bundan, yine son dönemde ekonomi politikalarıyla son derece kırılgan hale gelmiş Türk ekonomisinin etkilenmemesi mümkün değil. Yine bu son dönemde, özellikle temel ulusal konularımızdan, sorunlarımızdan, haklarımızdan ve çıkarlarımızdan ödün vermek her şeyde önde gitmek uğruna ve başkalarının dayatmalarına her türlü kolaylığı göstererek, başkalarına hoş görünme uğruna, sanırım Türkiye'nin hak ve çıkarlarından ödün vermek de bir alışkanlık haline gelmek üzere.

Bu bağlamda, bugün son derece önemli bir konuyu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığının, bugün Doğu Akdeniz'le ilgili olarak

tasarlananlardan nasıl etkilendiğini konuşacağız. Daha doğrusu, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin ve Kıbrıs Türk'ünün hak ve çıkarlarının nasıl kuşatma altına alınmak istendiğini konuşacağız.

Şimdi, bir konuyu da ben tekrar dikkatinize getirmek isterim: Benim sorumluluk dönemimde yeni İsveç Büyükelçisi göreve başlamıştı; beni ziyarete geldi ve dedi ki “bu artık eski inanışlarla, eski alışkanlıklarla stratejik konuları ele almanın zamanı geçti. Dolayısıyla, bu teknolojik çağda artık Kıbrıs'ın Türkiye bakımından stratejik öneminin olduğunu söylemek mümkün değil” dedi. Ben de kendisine o zaman, Amerika Birleşik Devletleri'nin hâlâ Afgan dağlarında niye konvansiyonel imkânlarla eşkiya kovaladığını sordum. Niye kendisinin acaba çok yakın zamana kadar kendi ülkesinin limanlarına gelip, periskoplarını çıkartıp, keşif yapan Sovyet denizatlılarında şikâyetçi olduklarını sordum. Niye acaba İngiltere Kıbrıs'ta hâlâ egemenlik hakkıyla üst bulunduruyor?” diye sordum. Eğer İngiltere bakımından da stratejik önemi yoksa niye oradadır? Bizim açımızdan Ada o kadar yakın ki aslında biz, böyle henüz nem oluşmadığı bir vakitte, bir sabah vakti denizin üzerinde buharlaşma olmadan Beşparmak Dağları'ndan Toroslar'a doğru bakarsak, Toroslar'ı görebiliyoruz , değerli arkadaşlar. Dolayısıyla, Kıbrıs'ın Türkiye bakımından stratejik öneminin olmadığını söylemek son derece yanlış ve yanıltıcı bir iştir. Hatta 1510'larda Shakspeare “Otello” oyununu yazdığı sırada, Otello oyununda bir Venedikli amirale şunu söyletir: Venedikli amiral “Kıbrıs Türk için çok önemlidir ve Kıbrıs'la ilgili Türk'ün dikkatini çekmeden hiç bir şey yapamayız” der. Dolayısıyla, bundan 500 yıl önce söylenmiş bir gerçek bugün, evet ne kadar teknolojik gelişme olursa olsun, bence daha da önem kazanmaktadır. Çünkü bugün hele Türkiye'nin güney limanlarının bir enerji terminaline dönüşmeye başladığı bir dönemde. Bugün artık petrolün ve doğal kaynakların son derece kıt ve pahalı birer meta haline gelip, eski rezervlerden çok daha büyüklerinin, çok daha derinlerde ve masraflı olsa da ekonomik rezerv haline geldiği bu günlerde... Hem bir terminal bölge olma bakımından, yani hem petrolü ve öteki enerji kaynaklarının ulaştırılması bakımından, hem de o kaynaklara yeni bölgelerde, Doğu Akdeniz'de yeni alanlarda erişilmesi bakımından, Doğu Akdeniz son derece önem kazanmıştır. Bu önemin maalesef bizden önce farkına varan yine Yunanistan ve Kıbrıs Rum Yönetimi olmuştur. Olmuştur ki, bir yandan Kıbrıs Rum

Yönetimi, öte yandan Yunanistan hem Mısır'la ekonomik bölge düzenlemeleri, anlaşmaları yapmışlar, hem de kendi aralarında da, hem de Yunanistan'ın en derin ucu saydıkları Meis Adası'nı baz alarak, oradan itibaren bütün Akdeniz'i paylaşmayı hedef alan bir düzenleme gerçekleştirmişlerdir.

Bugün değerli panelistlerimiz bu konuları ayrıntısıyla ele alacaklar ve bizleri aydınlatacaklar. Ama ben şu kadarını söyleyeyim ki, Yunanistan ve Kıbrıs Rum Yönetimi keşke Türkiye ile ve Kıbrıs Türk'ü ile bu olanakları ortaklaşa değerlendirmek, paylaşmak niyetinde olsalar. Ama Ege konusunda Yunanistan'ın hangi tutum içerisinde olduğunu, hangi bakış açısı içinde olduğunu, hangi bakış açısını benimsediğini bildiğimizde, Doğu Akdeniz açısından yine bir paylaşım gerçekleştirmek bakımından umutlanmamız mümkün olmuyor.

Yine hatırlıyorum, sorumluluk dönemimde bir Yunanlı gazeteciye ben de, Dışişleri'ndeki arkadaşlarımın tavsiyelerinin tersine bir mülakat vermiştim. O mülakatta da Ege'nin Türkiye'yle Yunanistan arasında iki halkı bölen, Türk ve Yunan halklarını bölen bir deniz olmaması gerektiğini, tam tersine paylaşılan ve ortaklaşa değerlendirilen bir deniz olması gerektiğini söylemiştim. Üç gün sonra Yunan Savunma Bakanı'ndan cevabını aldım. Yunan Savunma Bakanı "Ege gibi Yunanistan'a ait olan bir denizi Türkiye nasıl olur da paylaşmayı bize önerebilir?" diyordu.

Dolayısıyla, Ege'yle ilgili bu bakış açısının Doğu Akdeniz için de geçerli olduğunu düşünmemek için bir neden yoktur. Öyle olunca da, bir zamanlar yine söylemeye çalıştığım gibi Kıbrıs Adası'nın, elbette Türkiye açısından üzerinde Kıbrıslı Türkler yaşadığı için son derece önemli olduğunu unutmamak gerekir. Ama Kıbrıs Adası, -yine Kıbrıslı dostlarımız alınmasınlar- üzerinde bir tek Kıbrıslı Türk yaşamıyor olsa da Türkiye bakımından yaşamsal öneme sahiptir.

Sanırım, Doğu Akdeniz'le ilgili değerlendirmelerini yapacak olan değerli panelistlerimiz bu bakış açımı herhalde benimseyeceklerdir. Onlarla birlikte şimdi ayrıntılı değerlendirmelerimize geçelim.

İlk sözü Prof. Dr. Sertaç Başeren'e vermek istiyorum. Kendisi konuyu

ayrıntılı bir şekilde toparlayacak ve sizlere sunacak olduğu için, kendisine öteki panelistlerimizin izniyle onlardan biraz daha çok zaman vereceğiz. Biraz da tabii Sertaç Bey, Mülkiyeli olmanın avantajını böylece kullanmış olacak. Sayın Başeren buyurun.

Prof. Dr. SERTAÇ BAŞEREN (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi)- Teşekkür ederim efendim.

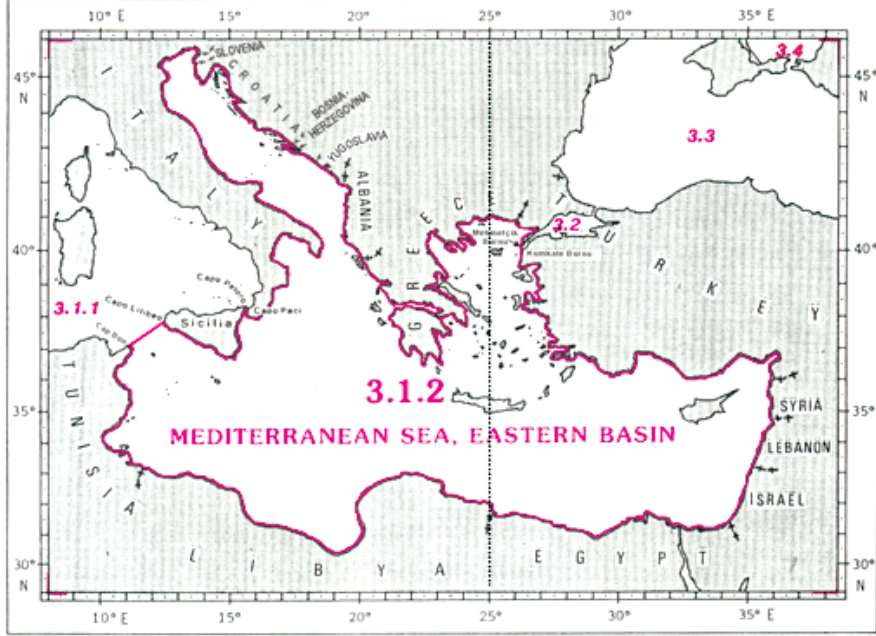
Başlarken, huzurlarınızda konuşmaktan duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum. Ama bu sadece bir nezaket cümlesi değil, sizlere arz ettiğim hususlarla ilgili yapacağınız katkılardan istifade etme beklentim var. Bu konuya ilk defa yine Başkent Üniversitesi'nin bu platformunda değinmiştik, burada konuşmuştuk.¹ Burada yaptığımız o panel bu mevzu ilginin artmasına neden oldu. Ben öyle düşünüyorum ki, haklarımızın savunulmasına da artan ilgi sebebiyle Başkent Üniversitesi'nin katkısı olmuştur.

Bu mevzuyu konuştuğumuz günlerden bugüne kadar geçen zaman içerisinde, size daha önce arz ettiğim teşhislerle ilgili daha derinleşen, daha kesinleşen deliller bulduk. Durumun o zaman düşündüğümüzden daha da vahim olduğunu saptadık. Bize karşı beslenen niyetlerin daha da kötü olduğunu, düşündüğümüzden daha da kötü olduğunu gördüm. Fakat bu esnada Dışişleri Bakanlığımızın da çok önemli, çok ciddi girişimleri oldu. Şimdi, bunların hepsini size arz etmek istiyorum. Bazı konuları biraz hızlıca geçeceğim, sonra eğer ilgi olursa, o noktalara tekrar değinme imkânım olur diye ümit ediyorum.

Doğu Akdeniz'in bir haritasını sizlere arz ederek başlıyorum.

¹Konu için bkz. **Doğu Akdeniz Kıta Sahanelığı ve Türkiye'nin Stratejisi**, PANEL, Başkent Üniversitesi, 22 Şubat 2007, Ankara., AZB.

YANSI-1 DOĞU AKDENİZ HARİTASI

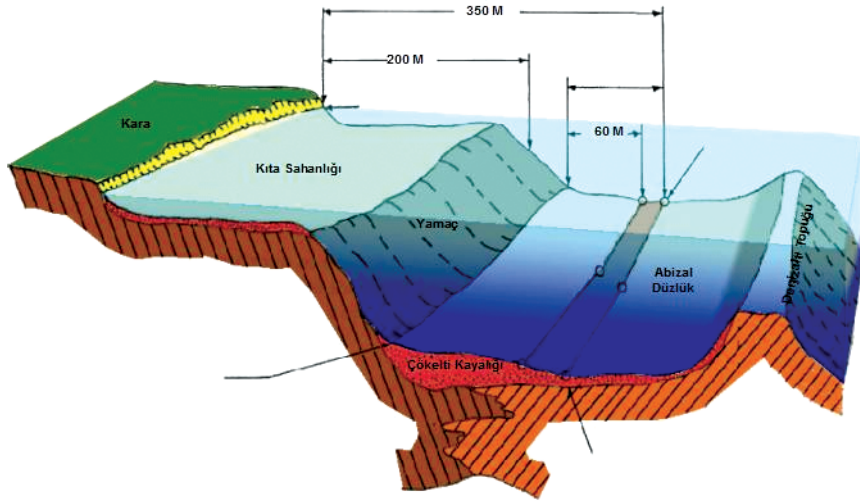
Kaynak: Names and Limits of Oceans and Seas, Special Publication No:23, fourth edition, Published by International Hydrographic Bureau Monaco, Monaco, 2002, p.3-14.

Doğu Akdeniz, Yansı-1’de görüldüğü gibi Tunus ile Sicilya arasında çizilen çizginin doğusunda kalan ve kıyıları kırmızıyla boyanmış olan kısımdır. Ama bizim ilgilendiğimiz alan Girit Adası’nın ortasından geçen noktalı çizginin doğusunda kalan bölgedir. Yani biz yaklaşık 25 derece meridyenin doğusuyla ilgileniyoruz. Burası zor bir siyasi coğrafya: Kıyı ülkeleri arasında Mısır, hemen onun yanında İsrail, Gazze Şeridi, biraz kuzeye çıkınca Lübnan, Suriye sonra Türkiye var; Türkiye’nin batısında da Yunanistan var. Konumuzun aslında etrafında dolaştığı Ada, Kıbrıs Adası var. Burada da iki devlet, ama bence üç egemenlik var: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) ve Güney Kıbrıs’taki İngiliz üsleri. Bu İngiliz üslerinin Kıbrıs’ın karasularından mahfuz tutulmuş deniz alanları var.

Bu zor coğrafyada, zor bir problemi size sunarken, teknik bir mevzuu da bilgilerinize sunmak isterim. Uluslararası Denizcilik Örgütü’nün el kitabından alınmış Kıta sahanlığını gösteren bir diyagramı Yansı-2’de

bilginize sunuyorum. Sizlere şunun için arz ediyorum: Kıta sahanlığı kıyıdan itibaren 200 deniz miline kadar uzanmaktadır; diyagramda okla gösterilen mesafeye kadar. Tabanda kıta sahanlığı bulunmasa da her durumda 200 mile kadar kıyı devleti kıta sahanlığı haklarına sahiptir. Aynı mesafede ilgili devletler, eğer isterlerse, Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) de ilan etmek haklarına sahiptir.

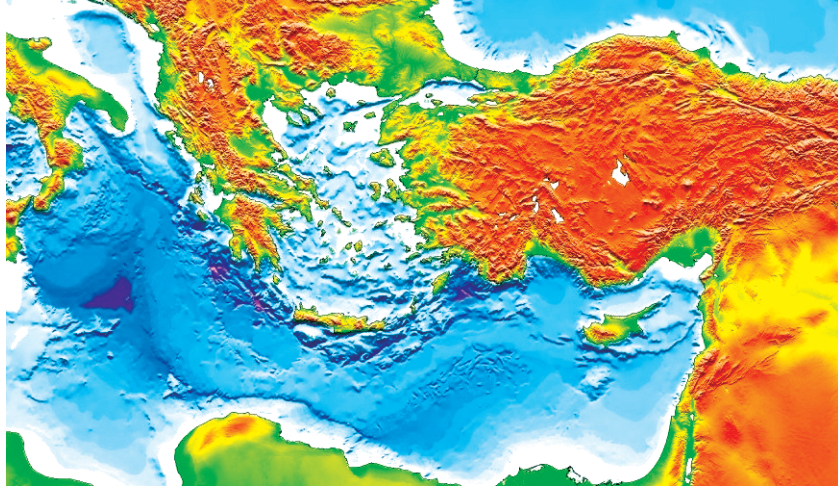
YANSI-2 BİR KIYI DEVLETİNİN KİTA SAHANLIĞI

Sayın Uslu açılış konuşmasında bölgede MEB'mizin olmadığını söylemiştir; doğrudur. GKRY'nin Mısır ve Lübnan ile yaptığı anlaşmalar, kıta sahanlığı sınırlandırması anlaşması değil; MEB sınırlandırması anlaşmalarıdır. Ama Doğu Akdeniz'de bizim ilgilendiğimiz bölgede, coğrafi büyüklüklerin hiçbir yerde 400 mile ulaşmadığını düşünecek olursanız, aslında MEB sınırı çizilirken, kıta sahanlığı sınırının da çizildiğini görmüş olursunuz. Çizilen MEB sınırları, bizim kıta sahanlığımız bakımından rol oynamaktadır ve sonucu etkileyen ve hatta belirleyebilecek olan bir önemi de vardır.

Yansı-3'te bölgenin batımetrik bir haritası sunulmuştur. Ancak bu konuyla ilgili bir sunuş olacağı için ben bu konuyu konuşmayacağım.

YANSI-3 DOĞU AKDENİZ BATİMETRİK HARİTASI

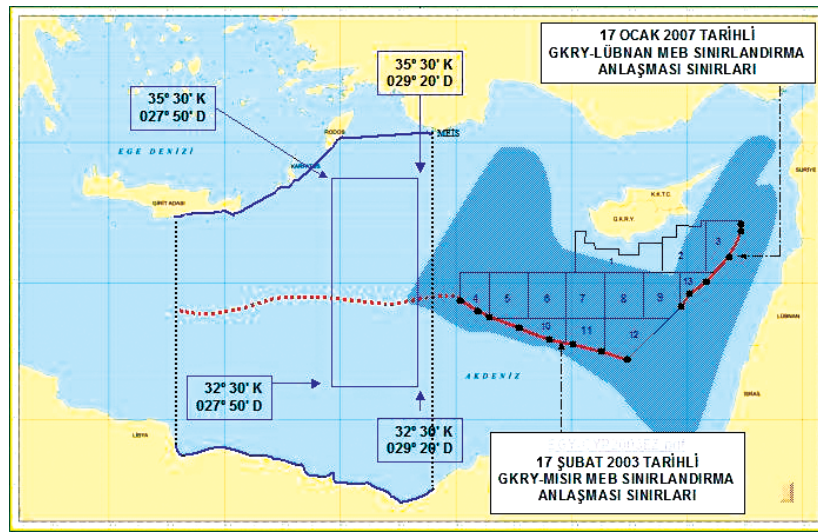

Size teşhisimi geçen sefer (22 Şubat 2007 tarihli Panelde) Yansı-4'te gösterilen temiz bir haritanın üzerinde yapmıştım. Ama şimdi o teşhisimi daha da netleştirecek, daha da kesinleştirecek gelişmeler oldu. Yunanistan'ın Girit, Kaşot Adası, Büyükkerpe ve Küçükkerpe adaları, Rodos ve Meis adalarını birleştiren mavi çizgi ile gösterilmiş olan bir kıyı oluşturduğunu ve güneydeki Akdeniz parçasıyla ilgili kıyının bundan ibaret olduğunu, Türkiye'nin burada kıyısı bulunmadığını iddia ettiğini gördük. Yunanistan Yansı-4'deki "mavi çizgiyle, çizdiğim kıyı benim kıyımdır, Türkiye bunun kuzeyinde kalır, dolayısıyla bu denizde kıyısı yoktur" diyor. Devamla, Mısır sahillerinin ilgili kıyısını alıyor ve nokta nokta meridyenlerle gösterdiğim alanın içerisinde kalan deniz parçasını Mısır'la yatay olarak belirlenmiş nokta nokta olarak gösterilen ortay hattı esas alarak bölüşmek istiyor (Yansı-4). Biz neredeyiz? Biz yokuz. Biz Yunanistan'ın mavi çizgi ile belirlediği kıyısının kuzeyindeyiz ve bu alanda, bu bölgede bizim deniz yetki alanları, kıta sahanlığı ve MEB'e hakkımız yoktur. Yunanistan'ın başlangıç noktası budur.

Geçen sefer size arz ettiğim bir araştırma vardı. Bunu tekrar sunmalıyım, çünkü bir başka bağlamda önemli. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Northern Access'e verdiği ruhsat. Bu ruhsatı vererek, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Yansı-4'de gösterilen koordinatları (350 30' K - 0270 50' D; 350 30' K- 0290 20' D ; 320 30' K- 0270 50' D ; 320 30' K - 0290 20' D) belirlenmiş olan dikdörtgen şeklindeki bölgenin

kendisine ait olduğunu söylemektedir. Şöyle bir sonuç çıkartıyorum: Bize kimse burada deniz hakkı tanımıyor, kimse bize deniz vermiyor da, aralarında nasıl paylaşacakları konusunda sanki biraz kavgalılar. Hem Yunanistan burasını istiyor, hem Güney Kıbrıs Rum Yönetimi. Bence başta koordineli değillerdi, ama sonra koordinasyon sağladılar.

YANSI-4 DOĞU AKDENİZ'DE TÜRKİYE ALEYHİNE UYGULAMALAR

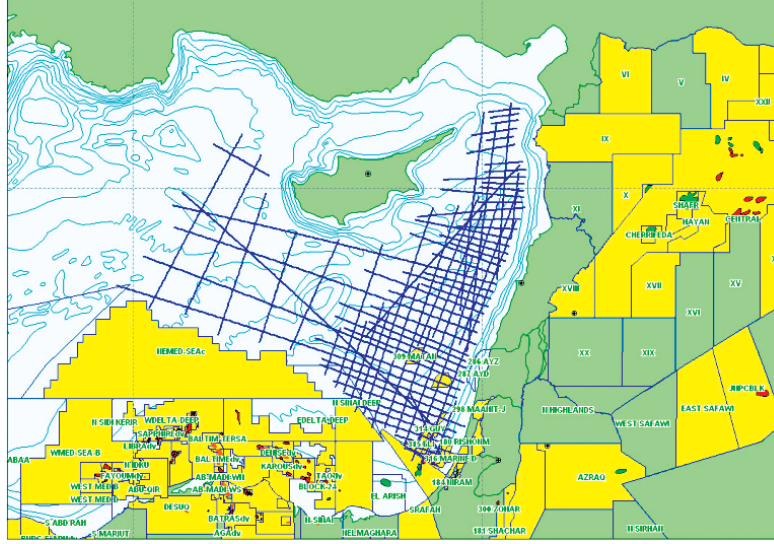

Başka bir gelişme, Yansı-4'de gösterilen haritadaki koyu mavi bölgede bir şirket araştırma yapmış, pek de kimseye haber vermemiş, şimdi verilerini internette satıyor. Bu verileri internet üzerinden satmaya çalışıyorlar. Bu veriler de Yansı-5'deki haritada görülmektedir. Sonra Yansı-4'de nokta nokta ile gösterilen GKRY ile Mısır arasındaki sınır çizildi; bizim bu sınırla ilgili, biliyorsunuz protestolarımız var. Mısır ile GKRY arasındaki anlaşmanın şurası önem taşıyor: Anlaşmada çizilen sınırın koordinatları görüldüğü gibi² GKRY'nin kıyılarıyla, Mısır kıyıları

² 17 Şubat 2003 Mısır-GKRY MEB sınırlandırması anlaşmasında çizilen sınırın koordinatları.

NOKTA	ENLEM (K)	BOYLAM (D)
1	33° 45' 00"	030° 05' 00"
2	33° 34' 00"	030° 28' 30"
3	33° 30' 40"	030° 36' 40"
4	33° 21' 20"	031° 07' 00"
5	33° 11' 30"	031° 36' 30"
6	33° 07' 20"	032° 01' 20"
7	33° 00' 40"	032° 31' 00"
8a	32° 53' 20"	032° 58' 20"

YANSI - 5 SİSMİK ARAŞTIRMALAR VERİ HARİTASI

arasındaki ortay hattın üzerinde yer almaktadır. Ortay hat vurgulamasını yapmak için anlaşma metnini sizlere arz ettim (EK-1). Daha sonra Lübnan ile GKRY arasındaki sınır çizildi. Bu sınırdaki da benzer bir durum var. Burada da yine MEB sınırlandırması anlaşması söz konusudur. Bu anlaşmada çizilen sınırın koordinatları da GKRY kıyıları ile Lübnan kıyıları arasındaki ortay hat üzerine oturmaktadır.³ Kısaca hem GKRY-Mısır sınırı, hem GKRY- Lübnan sınırı orta hatlar üzerine kurulmuştur.

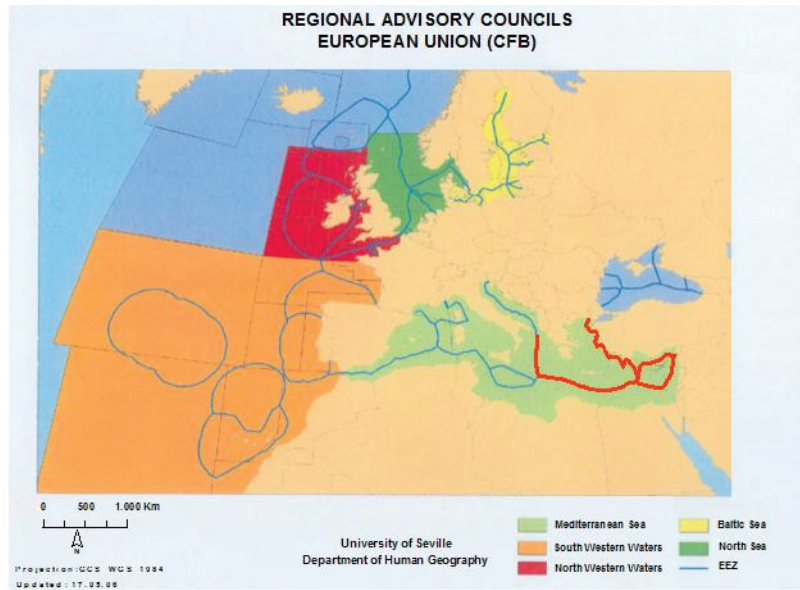
Sonra bir gelişme daha oldu. Yansı-4'de gösterilen söz konusu ortay hatlar arasında belirlenen bloklarla ayrılmış bölgelerde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi petrol arama ruhsatı vermek için ihale açtı. Sizlere Şubat 2007 tarihindeki panelde sunduğum durum böyleydi. Sadece bunun başına Yunanistan'ın bizi denizsiz bırakma çabasını; Mısır'la anlaşma projesini ekledim. Geçen sefer bu kadar kati olarak bilmiyorduk, ama şimdi netleşti.

³17 Ocak 2007 tarihli GKRY-Lübnan MEB sınırı anlaşmasının ekinde yer alan coğrafi koordinatlar.

NOKTA	ENLEM (K)	BOYLAM (D)
1	33° 38' 40"	033° 53' 40"
2	33° 51' 30"	034° 02' 50"
3	33° 59' 40"	034° 18' 00"
4	34° 23' 20"	034° 44' 00"
5	34° 39' 30"	034° 53' 50"
6	34° 45' 00"	034° 56' 00"

Bu konuya ilişkin teşhisimiz, Sevilla Üniversitesi'nin yayınladığı Yansı-6'da gösterilen haritadaki (Akdeniz'de AB karasuları ve MEB haritası) durumudur. Bunu da size geçen sefer arz etmişim ve bu teşhisten acaba kuşku duymalı mıyız, biraz kuruntu mu yapıyorum diye düşünmüştüm. Ancak vaziyet kötü efendim; vaziyet gerçekten kötü. Şimdi size bunu arz edeceğim. Yansı 4'te gösterildiği gibi GKRY ile Mısır ve GKRY ile Lübnan ortay hatları üzerinden sınır çizildi. Şimdi, sizlere konuşmamın başında açıkladığım, Mısır ile Yunanistan arasındaki ortay hat çizilmeye çalışıyor. Eğer bunu çizerlerse ve diğer ortay hatlarını sınıra dönüştürürlerse, bize empoze edilen durum Yansı-6'daki haritada çizilmiş olan kırmızı sınırla gösterilen durum olacaktır. Bu haritada görülen durum ne demek biliyor musunuz? Bu, Türkiye'nin Akdeniz'e kıyısı olan, ama denizi olmayan bir devlet olacağı demektir. Kıyı devleti, ama deniz devleti değil. Böylesine tatsız bir tablonun benim kuruntum olmasını çok dilerdim, çok isterdim; ama sonradan yaptığım araştırmalar bunun maalesef Türkiye'ye dayatılan acı bir gerçek olduğunu gösterdi.

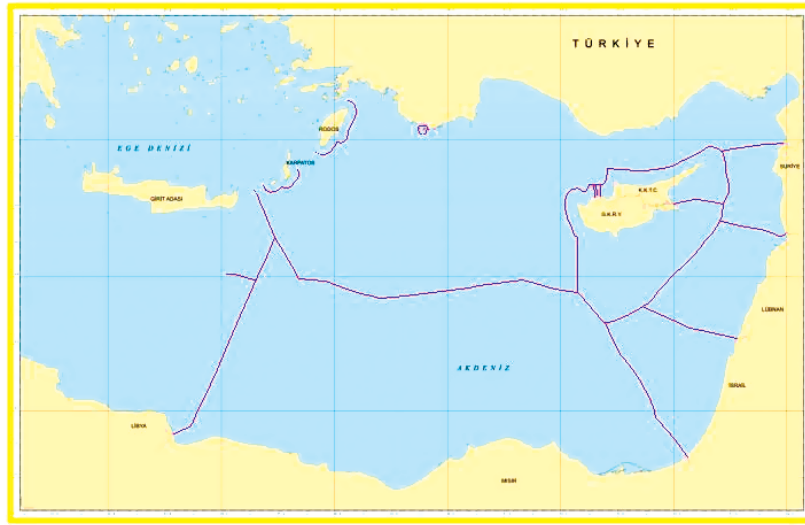
YANSI-6 AB BÖLGESEL DANIŞMA KONSEYİ MEB SINIRLARI

Burada sizlere bir başka konuyu da söyleyeyim: Görüyorsunuz, Akdeniz'i hep kendilerine göre paylaşıyorlar, ben de Türkiye'nin menfaatleri doğrultusunda Doğu Akdeniz'e ilişkin bir harita çizdim (YANSI 7). Uygun görürseniz, Başkent Üniversitesi'nin sitelerinden bunu

yayınlamayı da arzu ederim. Çünkü herkes eline kalemi alıyor kendine göre bir Doğu Akdeniz haritası çiziyor ve aklı sıra Türkiye'ye dayatıyor. Peki Türkiye'nin fikri ne? Hiç şüphem yok ki ilan edilmemiş olsa da Türkiye'nin de bir Doğu Akdeniz anlayışı vardır. Bununla beraber ben de kendime göre, devletler hukuku ve uluslararası mahkeme kararlarını da dikkate alarak Türkiye'nin olabilecek bir fikir üretmeye çalıştım.

YANSI - 7 ULUSLARARASI HUKUKA GÖRE TÜRKİYE'NİN MUHTEMEL KİTA SAHANLIĞI VE MEB SINIRLARI

Efendim bu da Avrupa Deniz Emniyet Ajansının (EMSA)'nın haritası (Yansı-8). Avrupa Birliği'nin bir bürosunun çizdiği haritadır. Bakınız, burada da aynı durum. Arkada soluk çizgileri vurgulayabilmek için üstünü kırmızıyla boyadım. Burada durum daha da vahimdir. Harita'dan da görüldüğü gibi, burada Yunanistan ile Kıbrıs komşu olmuşlar; bu tatsız bir durum. Yansı-9'daki haritanın ortaya koyduğu, daha da tatsız bir durum. Bunu da tesadüfen buldum, Seyir Uyarı Sistemi (NAVTEX) sahalarına ilişkin sınırların belirlenmesi konusunda 16 bölgeden meydana gelen, Dünya Seyir Uyarı Sistemi Coğrafi Deniz Alanı (NAVAREA) kapsamında yürütülen çalışmalar, AB, Yunanistan ve GKRY'nin deniz yetki alanlarına ilişkin gayri hukuki gayretlerine destek verir niteliktedir. Basitçe FIR hattını denize indiriyorlar. NAVTEX ilanlarını yapacak merkezleri tayin etmişler ve Yunanistan'ın çizgilerle belirlediği bölgede, sözünü ettiğimiz deniz alanında biz bir faaliyette bulunacaksa, mesela sismik araştırma yapacaksa ya da yat yarışı düzenleyecek

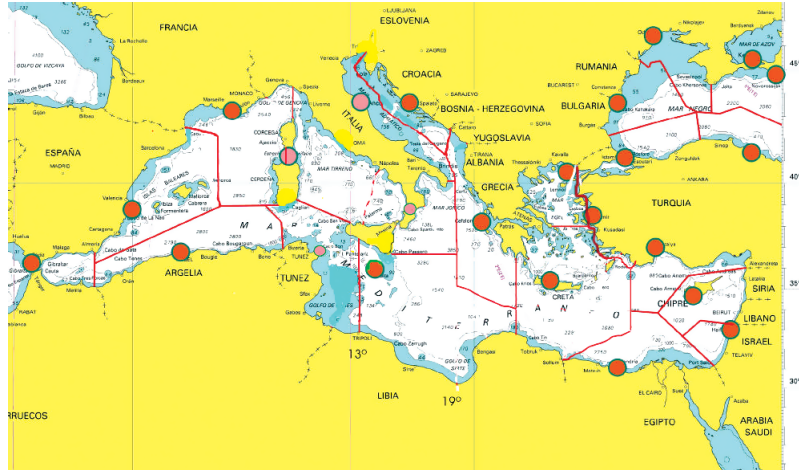
olursak, NAVTEX ilanlarını Yunanistan bizim adımıza yayınlayacak. Bu yetkiyi kendilerine hasrediyorlar, çünkü denizi sahipleniyorlar.

YANSI-8 EMSA'NIN HARİTASI

Kaynak: http://www.emsa.eu.int/Docs/opr/report_emsa_208.pdf

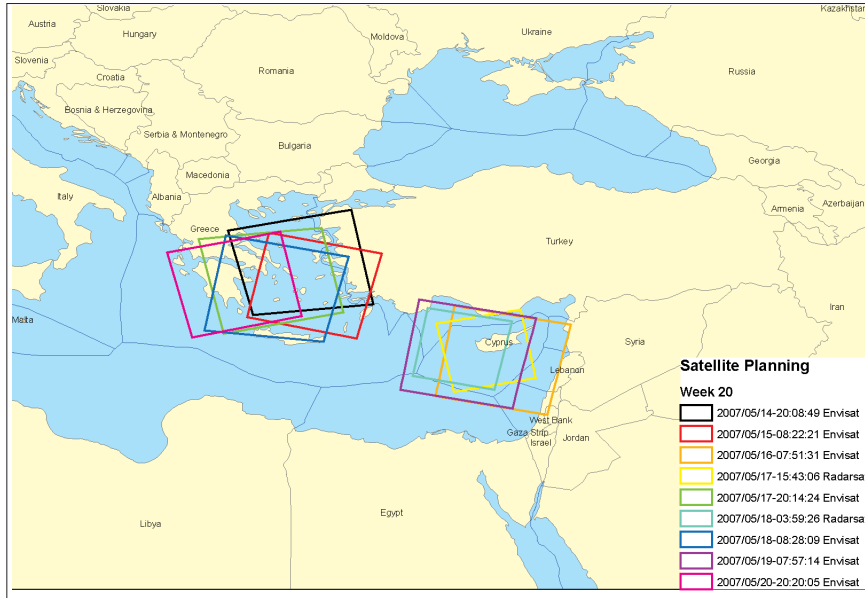
YANSI-9 AKDENİZ'DE NAVTEX İLAN SAHALARINI GÖSTERİR HARİTA

Kaynak: <http://www.iho.shom.fr/COMMITTEES/CPRNW/CPRNW9/CPRNW9-3-2-III.pdf>

Yansı-10'da gösterilen harita da gene Avrupa Birliği'nin bir başka konuya ilişkin verisi. Efendim, bu harita AB'nin Clean Sea Net Projesi'nde verilerinin yüklendiği taban haritası. Kare kare belirlenmiş alanlar uyduların gözlediği yerler ve haritanın sağ alt köşesinde de gözleme tarihleri verilmiş. Denizi gözlüyor, kirlilikleri tespit ediyor, bunları bir veri olarak taban bilginin üstüne işliyorlar. Kullandıkları harita aşağıdaki haritadır.

YANSI-10 CLEAN SEA NET PROJESİ VERİ TABANI ARKA PLAN HARİTASI

Kırmızı kareler nedeniyle alttaki sınır çizgilerini boyamadım. Ama arkada gölge olarak şu bizim korktuğumuz, hani bizi denizsiz bırakan harita var ya, işte o harita görülüyor. Bunlar Avrupa Birliği'nin resmi haritaları, aynı anlayışı yansıtan daha başkaları da var. Geçen sefer bunlar yoktu. Bunları gördükçe kaygılarım, kuşularım arttı doğrusunu isterseniz. Ama çok cesaretlendiğim konular da var, onları da size arz edeceğim. Biraz iç rahatlatıcı işler de var.

Size arz ettiğim haritalarda ortaya çıkan durum hukuka aykırıdır. Devletler hukuku bu tabloyu reddeder. Peki devletler hukukuna göre durum nedir? Şimdi, onu sizlere sunayım. Bu denizi paylaşırken, ortay hatları esas alma mecburiyeti yok. Ama onlar hep ortay hatları esas

almışlardır, biz de öyle yapalım. Mecbur değiliz, mecbur olduğumuz bir tek şey var, sınırı hakkaniyete uygun çizmek. Ortay hat hakkaniyete hizmet ettiği sürece uygulanabilir bir metottur; eğer hizmet etmiyorsa, uygulanmaz ya da tadil edilir. Ortay hatlardan başladım ve Yansı-11'de mavi çizgilerle belirlenen iki ortay hattı çizdim.

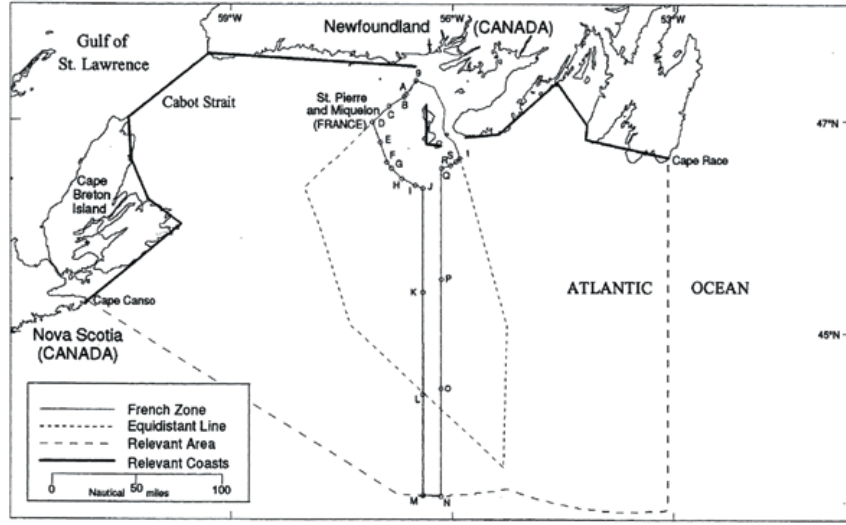
YANSI- 11 TÜRKİYE-MISIR-KIBRIS ADASI ORTAY HATLARI

Birincisi; yani kuzeydeki Anadolu ile Kıbrıs Adası arasındaki ortay hat; güneydeki de Anadolu ile Mısır arasındaki ortay hat. Ben Kuzey'deki hattın batı kısmının 32-16-18 meridiyenine çekilmesi gerektiği kanaatindeyim. Bunun hukuki gerekçeleri de var. İşte bu gerekçeleri de size arz ediyorum. Kısaca söyleyeyim: Size biraz evvel gösterdiğim Kıbrıs Adası-Anadolu ortay hattı Türkiye'nin kıyılarının denize azami erişimini engellemektedir. Uluslararası mahkeme kararları bunu reddetmektedir. Bizim orada çok uzun bir kıyımız var, önemli limanlarımız var, bunların önünü kapatmaktadır. Doğu Akdeniz'de ele almakta olduğumuz bu sınırlandırma bölgesine bakan Türkiye'nin kıyılarının uzunluğu, sınırlandırmaya esas alınacak şekilde girinti çıkıntıları düzeltildikten sonra yaklaşık 290 mil kadardır ve Antalya Gazipaşa'dan başlayarak Ege denizine kadar uzanmaktadır. Aynı sınırlandırma bölgesine bakan Türkiye'nin ilgili kıyıları ise Arnavut Burnu ile Baf arasında yer alan 25 millik bir kıyı şeridinden ibarettir. Vaktinizi fazla kullanmak istemiyorum ama muhtelif boyutlarıyla daha

başka sebeplerle⁴ sınır doğuya doğru çekilmelidir. Şimdi, size bunların uluslararası mahkeme kararlarında çizilmiş haritalarını göstereceğim.

YANSI-12 KANADA İLE FRANSA ARASINDA DENİZ YETKİ ALANLARI SINIRLAMASI HARİTASI

Kaynak: Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France: Decision on Case Concerning Delimitation of Maritime Areas (Saint Pierre And Miquelon), kararın ekindeki harita, 10 June 1992, ILM, Vol.31, 1992, s.1169-1171, p.66-74.

Yansı-12'de gösterilen harita (koriki) Kanada ile Fransa arasındaki kıta sahanlığı uyuşmazlığı kararıdır. Haritadaki (krokideki) St. Pierre ve Miquelon Adaları Fransa'ya ait, karşısı Kanada. Kesikli çizgiler (büyük tireler) sınırlandırma bölgesi, küçük tireler Fransa'nın bu adalar için istediği kıta sahanlığıdır. Buna karşılık çerçevesi harflerle belirlenmiş

⁴Anadolu Kıtası Kıbrıs Ortay Hattının Doğuya Kaydırılmasının Sebepleri:

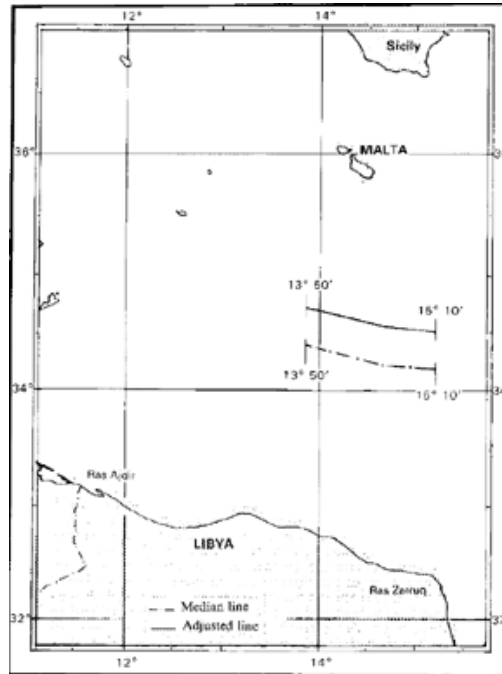
- Türkiye'nin ankarasını kapatmakta ve Türkiye'nin ana kıtası önündeki deniz alanlarına azami erişim hakkını engellemektedir.
- Doğu Akdeniz'in en önemli iki limanından birisi olan Antalya limanının girişini kapatmaktadır.
- Türkiye'nin doğu batı eksenindeki deniz ulaşımını engellemektedir.
- Savunma ve güvenlik sorunları yaratmaktadır.
- Türkiye'nin Süveyş Kanalı ile arasındaki bağlantıyı engellemektedir.
- Türkiye ile GKRY'nin sınırlandırma sahasına bakan ilgili kıyı uzunlukları arasındaki 1/10 oranı, yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı, GKRY'nin sahip olabileceği alanların oransal ölçüsüne değil, Uluslararası Hukuka göre sınırlandırmanın esasını teşkil eden hakkaniyete uygun olarak bu oranın da altında sahip olabileceği azami alana işaret etmelidir.

mantar şeklindeki alan mahkemenin bu adalara verdiği kıta sahanlığı. Devletler hukukunda mantar diye bilinen işte bu şekildir.

Akdeniz’de bu böyle olabilir mi? Hayır. Çünkü burası çok büyük bir deniz; onun için burada mantarın boynuna yer var. Ama Akdeniz’de, Doğu Akdeniz coğrafyasında yer yok. Önem taşıyan şu: Bu kararda mahkeme bir kıyının (Kanada kıyılarının) açık denize azami erişiminin önünü bir başka devletin (Fransa’nın) adalarının kesemeyeceğine hükmetmiştir. Ben de aynı şeyi Kıbrıs için söylüyorum. Kıbrıs Adası, Türkiye Cumhuriyeti’nin Doğu Akdeniz’e hâkim uzun kıyılarının Akdeniz’e azami erişimini kesemez.

Bölgedeki bizim kıyımız, gerçek fiziki uzunluğu itibariyle aşağı yukarı 800 kilometre. Kıbrıs’ın ne kadar biliyor musunuz efendim? Sadece 35 kilometre civarında. Eoğlu 35 kilometrelik kıyıyla bütün denizi sahiplenecek, biz de 800 kilometre kıyıyla olduğumuz yerde oturacağız. Bu kabul edilebilir gibi değil. Mahkeme kararları da bunun kabul edilemez olduğunu gösteriyor.

YANSI-13 MALTA VE LİBYA KİTA SAHANLIĞI KARARINA EK HARİTA

MAP No. 3. For illustrative purposes only

Bir başka karar, Malta-Libya kararıdır (Yansı-13). Malta ada devleti ve kesikli çizgi ortay hattır; mahkeme bu orta hattı ada devleti aleyhine güneye doğru çekmiştir.

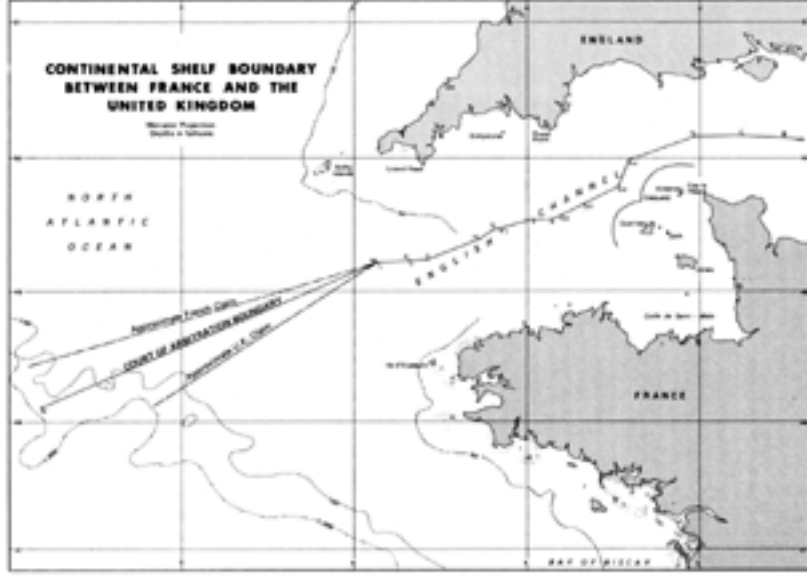
YANSI-14 GİNE VE GİNE-BISSAU UYUŞMAZLIĞI KARARINA EK HARİTA

Yansı-14'de de bir başka kararın ekindeki haritaya yer verilmiştir. Gine ve Gine-Bissau arasındaki uyuşmazlıkta verilen kararın haritası. Buba Limanı'nın önünün kapatılmaması için haritada nokta nokta gösterilen ortay hat sınır oluşturmak üzere mahkeme tarafından güneye çekmiştir.

Türkiye ile Mısır arasındaki ortay hat ise hakkaniyete uygun bir sınır oluşturur; çünkü bu, Doğu Akdeniz'e hâkim iki uzun kıyının ortasındaki hattır. Batıda Yunanistan'a ait Meis, Rodos, Büyük Kerpe, Küçük Kerpe ve Kaşot adaları Yansı 16'da gösterildiği gibi enclave edilmelidir.

YANSI-15 İNGİLTERE İLE FRANSA KANAL KİTA SAHANLIĞI KARARINA EK HARİTA

Biraz önce belirttiğim gibi, Yunanistan'a ait Meis, Rodos, Büyük Kerpe, Küçük Kerpe ve Kaşot adaları 6 mil karasuları ile enclave edilmeli; bunun dışında kıta sahanlığı / münhasır ekonomik bölgeleri olmamalıdır. Burada ters taraftaki adalar söz konusudur. Ters taraftaki adalara uluslararası hukuk kıta sahanlığı vermemekte enclave etmektedir. İşte size delil olarak, İngiltere ile Fransa arasındaki Kanal Kıta Sahanlığı Kararının ekindeki haritayı Yansı 15'de arz ediyorum. Bu haritada (krokide) İngiltere, Fransa ve iki ülke arasındaki ortay hat ve bu ortay hattın ters tarafında kalan Fransız kıyılarına daha yakın bulunan enclave edilmiş İngiliz adaları açık bir şekilde görülmektedir. Aynı şey bizim bakımımızdan da geçerlidir. St. Pierre ve Miquelon kararı, gene bu anlamda tekrar değerlendirilebilir.

Dolayısıyla Uluslararası Hukuka göre Yansı 16'daki haritada gösterilen kırmızı çizgilerin Doğu Akdeniz'de Kıbrıs Adası'nın batısındaki Türk kıta sahanlığının muhtemel sınırlarını oluşturacağını savunmak mümkündür. Bu sınırlar aynı zamanda Türkiye'nin ileride ilan edebileceği MEB'nin de sınırlarını oluşturur.

YANSI-16 TÜRKİYE'NİN DOĞU AKDENİZ KITA SAHANLIĞININ MUHTEMEL SINIRLARI

YANSI 17 TÜRKİYE-İTALYA OCAK 1932 SÖZLEŞMESİ HARİTASI

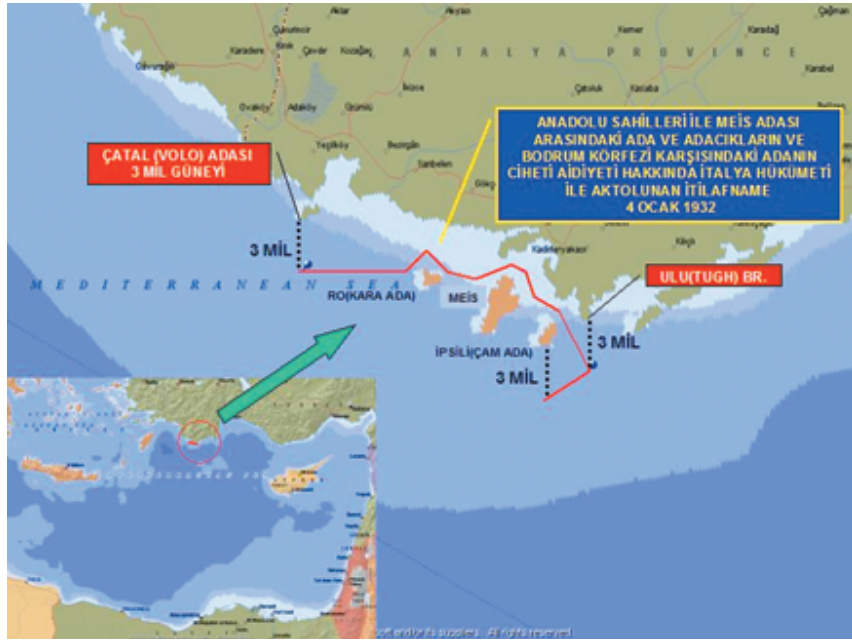

Meis Adası civarında daha ayrıntıda ele alınması gereken konular da var. Yansı 17 ve 18'de 4 Ocak 1932 tarihli İtalya ile yapılan sözleşmenin haritası verilmektedir. Bu haritayı daha yakından gösteren Yansı 19'da Meis adası ve etrafındaki adacıklar görülmektedir. Daha önceki Doğu

Akdeniz panelinde Sayın Ali Kurumahmut bu adacıkların hâkimiyeti ile ilgili problemlere değinmişti.

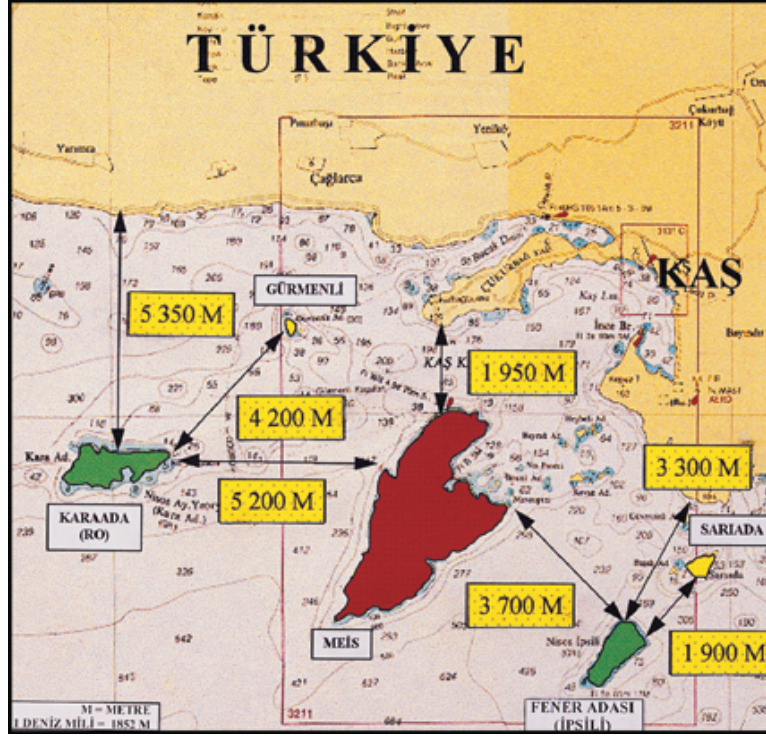
İtalya ile Türkiye arasında 4 Ocak 1932 tarihli Türk-İtalyan Andlaşması ile çizilen sınırın batıda bittiği yerden devam eden ve kuzeye doğru uzanan sözde bir sınırdan daha bahsedilir.

YANSI-18 TÜRKİYE - İTALYA 4 OCAK 1932 İTİLAFNAMESİ

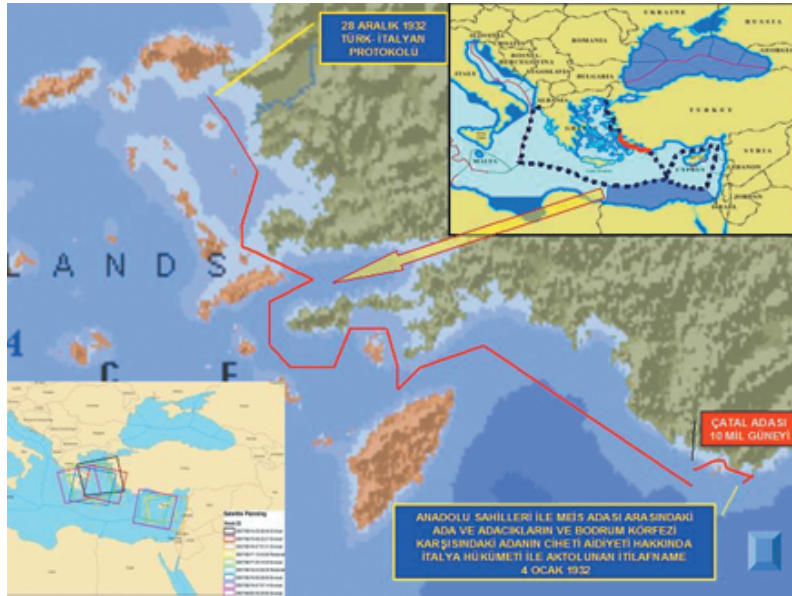

Yansı 20'de gösterilen harita 28 Aralık 1932 tarihli Mutabakat Zaptı'dır. Türkiye'ye dayatılmaya çalışılan bu sınır, Yunanistan tarafından bir anlaşma olduğu iddia edilen 28 Aralık 1932 tarihli Mutabakat Zaptı'na dayanır. Bunun hukuken hiçbir bağlayıcılığı yok, geçerli değil, ama Yunanistan bunu bize sınır olarak dayatmak hususunda politikalarını oluşturmuş ve koordineli olarak muhtelif konulara ilişkin taleplerini de bu sözde sınıra dayandırmıştır. Yansı 20'de sağ üst köşede gösterilen küçük haritadaki sınırlar 28 Aralık 1932 tarihli mutabakattaki sınırlarla bire bir örtüşmektedir. Yansı 20'nin sol alt köşesinde Clean Sea Net Projesi haritasındaki sınırlar da 1932 Mutabakat Zaptı'ndaki sınırla örtüşmektedir. Yunanistan'ın haksız kıta sahanlığı talepleri de bu sınırla örtüşmektedir.

YANSI- 19 MEİS ADASI VE ÇEVRESİ HARİTASI

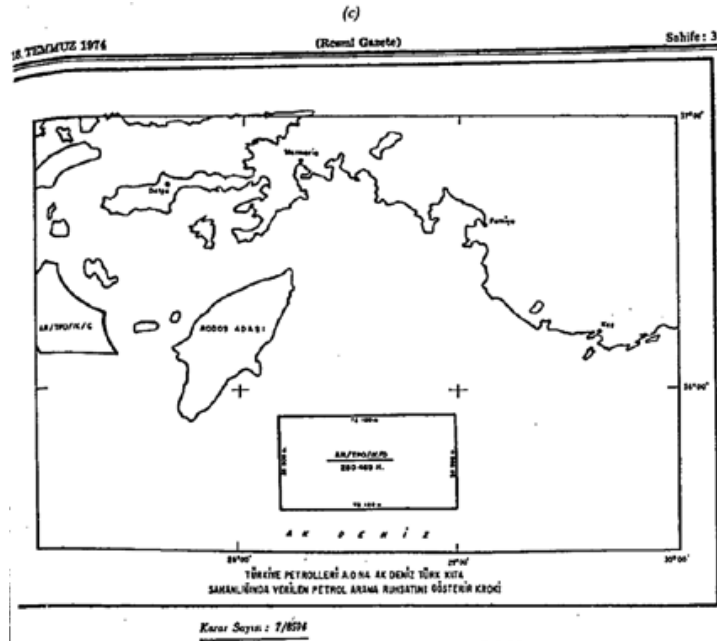
YANSI-20 TÜRK-İTALYA 28 ARALIK 1932 MUTABAKAT ZAPTI HARİTASI

Yunanistan bu talepleri istikametinde ABD Kongresi'nden bir karar çıkartmaya çalışmaktadır (Karar Tasarısı Ek-2 olarak verilmiştir). Bu Karar tasarısının içerisinde Yunanistan, 28 Aralık 1932 tarihli Mutabakat Zaptı'nda Türkiye'nin aleyhinde olan sınırı hukuki bir mecburiyet olarak Türkiye'ye dayatma çabasıdır. Yunanistan bu doğrultudaki girişimleriyle Türkiye ile Yunanistan arasında bağlayıcı bir uluslararası antlaşma olduğuna dair haksız iddialarını Amerikan Kongresi'ne de onaylatmaya çalışmaktadır. Bu da başka tatsız bir gelişmedir. Ama bizim de yaptığımız bazı iyi şeyler vardır.

Şimdi, sıra biraz da yüreğimizi rahatlatmaya geldi. Efendim bakın, Yansı 21'deki ve Yansı 22'deki haritalarda dikdörtgen ile gösterilen bölgede, TPAO'na 2 Temmuz 1974 tarihli ve 7/8594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Ruhsat verilmiştir ve biz bunu uyguladık, kimse de çıkıp bir şey demedi. Yani, buranın bize ait olduğuna dair bir egemenlik uygulamamız var, bu önemli.

YANSI- 21 TPAO PETROL ARAMA RUHSAT BÖLGESİ- 1974

Yaklaşık olarak 29 15 D 33 40 K, Northern Access Gemisini Türk kıta sahanlığında bulunduğu gerekçesi ile çıkarttık (Yansı 22), bunu da geçen sefer size söylemiştim, ama şimdi daha güzel, daha başka mevzular var. GKRY-Mısır MEB sınırını çizen anlaşmayı protesto ettik

(Protesto metni Ek-3'de mevcuttur). Ben protesto metnini buraya getirdim, önemli kısmı şurasıdır: “32-16-18 meridyenin batısında haklarımız vardır” diyoruz. Bu bölgede ayrıca Kuzey Kıbrıs Tür Cumhuriyeti'nin hakları vardır, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tek başına bu anlaşmaları yapamaz ve Kıbrıs'ın haklarını biz koruruz diyoruz. Bu çok önemli bir metin, çok güçlü bir protesto metnidir. Türk Dışişleri Bakanlığı gerçekten bu işi sağlam tutmuş.

YANSI-22 TPAO'NA VERİLEN RUHSAT BÖLGLERİ VE NORTHERN ACESS GEMİSİ ARAŞTIRMA BÖLGESİ

Sadece imzalanmış bulunan ama onaylanmayan, dolayısıyla BM'ye tescil de ettirilmemiş bulunan GKRY-Lübnan anlaşmasını da protesto ettik; GKRY'nin petrol arama işletme ruhsatı vermek için açtığı ihalenin hukuka aykırı ve geçersiz olduğunu söyledik. Sonuç doğurmayacağını söyledik. Pek çok metin getirdim, sadece bir tanesini göstereyim. Bu da KKTC Cumhurbaşkanı Talat'ın protestosudur (Ek-4). Bunu da biz bir mektupla Birleşmiş Milletlere götürdük ve orada sirküle ettik, Birleşmiş Milletler belgesi haline dönüştü. Cumhurbaşkanı Talat da bu konuda Türkiye'yle birlikte hareket etmiştir. Bu uygulamanın hukuki sonuç doğurmayacağını, tek başına GKRY'nin Kıbrıs adına hareket edemeyeceğini bildirmiştir. Daha pek çok güçlü metinler var, ama vakit darlığı sebebiyle onların üzerinde durmuyorum.

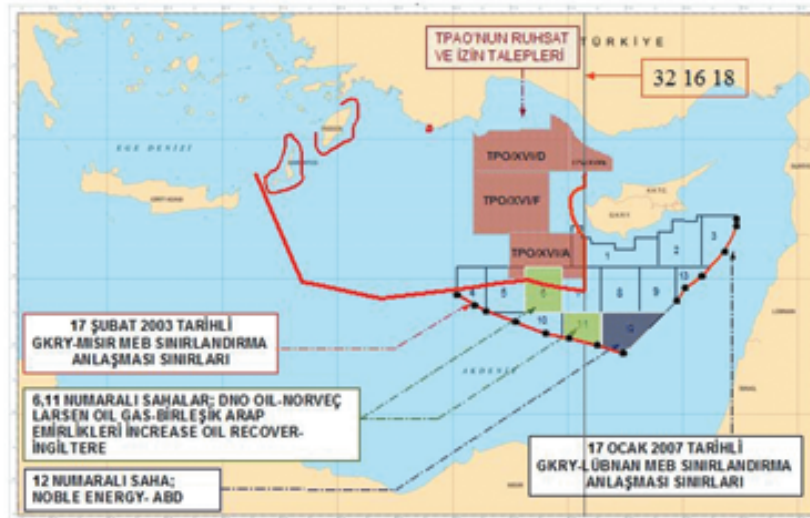
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Yansı 22'de yeşil renkle gösterilen 4, 5, 6, 7 numaralı hücrelerdeki örtüşme bölgelerinde Türkiye'nin kıta sahanlığı haklarına tecavüz ediyor; bu Kıbrıs meselesi falan değil, doğrudan doğruya Türkiye'nin haklarını çiğniyor. Bunu vurgulamak isterim. Diğer taraftan da Kıbrıs Adası'nın güneyinde KKTC'nin haklarını da elinden alıyor.

Eğer, Mısır kıta sahanlığı sınırını Türkiye ile çizseydi yani sınır Türkiye sahilleri ile Mısır kıyıları arasındaki ortay hat esas alınarak bu sınır çizilseydi Mısır, Türkiye-Mısır ortay hattı, GKRY-Mısır MEB sınırı ve 32 16 18 D meridyeni arasında kalan yaklaşık 12 bin kilometrekarelik bir alan kazanacaktı. Mısır, GKRY ile anlaşarak bu 12 bin kilometre kıta sahanlığı/MEB alanını kaybetmiştir.

Doğu Akdeniz'in batısında Yunanistan'ın Mısır ile MEB sınırı çizme çabaları var. Eğer bu sınır çizilirse Mısır burada da Türkiye ile çizeceği sınıra bakarak hak kaybına uğrayacaktır. Müşterek menfaatlerimizin ve haklarımızın korunması için bu durumun Mısır'a anlatılması ihtiyacı vardır.

Bu gün bu konuyla ilgi size verebileceğim bir başka iyi haber sizlerle daha önceki konuşmamda yoktu. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Yansı 23'deki haritada kırmızı renkle gösterilen alanlar için ruhsat talep etti; ruhsat verildi ve uygulandı; yani Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu bölgedeki haklarını sahiplendi.

YANSI-23 TPAO RUHSAT BÖLGELERİ

Sonra bu ruhsat arkasından GKRY'nin açtığı ihalede taleplerin ileri sürülmesiyle bir başka muhtemel ruhsatla örtüştü (Yansıdaki 6 numaralı blok). GKRY'nin açtığı ihalede, Yansı 23'de gördüğünüz 6, 11 ve 12 numaralı üç bölgede, bir Norveç şirketi ile bir Amerikan şirketi talepte bulundu. Daha sonra Norveç şirketinin ihaleden çekildiğini duydum.

Büyük şirketler ihaleye girmediler. Hâlbuki önemli paralar ödeyerek, şartname satın almışlardı. Türkiye bir başka boyutta, askeri faaliyetlerle (Yansı 24) sahanın sorunlu bir alan olduğunu gösterdi ve büyük şirketler sorunlu alanlara girmekten caydılar. Niçin büyük şirketler buraya girmediler, sizlere onu arz edeyim. Büyük paralar ödediler ama bu bölgeye girmediler. Çünkü Türkiye bir başka boyutta, askeri boyutta bir kararlılık sergiledi. GKRY'nin ihale ile ruhsat vermek için ilan ettiği blokların yayıldığı açık deniz alanlarında Türkiye, Yansı 24'de gösterilen bölgelerde ve tarihlerde çok ciddi askeri faaliyetlerde bulundu. Bunları NAVTEX ilanlarıyla (Ek-5) yayınladı ve bu faaliyetleri yaparak "benim buraya girecek kapasitem, gücüm de var, buradaki haklarımı da savunacağım. Benim iradem hilafına buraya giderseniz, müdahale edeceğim" dedi. Bu nasıl olacaktı? Yansı 23'de gösterilen örtüşme bölgesi, yani Türkiye-Mısır ortay hat sınırının Kuzeyi zaten Türkiye'nin münhasır haklarının bulunduğu alan. Bu sınırın Güneyi ise KKTC'nin hak sahibi olduğu alandır. 1960 Antlaşmalarının geçerli olduğu, herhalde Yunanistan ve GKRY ile anlaştığımız tek husus. Eğer 1960 Antlaşmaları geçerli ise Kıbrıs Barış Hâkretatı'nın hukukiliği kadar söz konusu ruhsat alanlarında yapılacak faaliyetleri önlememiz de hukuki olacaktır. Bu kararlılığı Türk Silahlı Kuvvetleri gösterdi ve GKRY'nin açtığı ihalenin başarısız olmasında rol oynadı, sanıyorum.

GKRY ve GKRY'deki basın bağıırır çığıırır; çok çığıırtkandır ama bu konuları, Türkiye'nin GKRY ruhsat alanlarının yayıldığı açık deniz alanlarındaki askeri faaliyetlerini hiç dile getirmediler, hiç yazmadılar. GKRY Başkanı Papadopulos bir açıklama yaptı "orası açık denizdir, Türkler gürültü, patırtı çıkarır, boş verin bizi alakadar etmez" dedi. Bu işler bittikten sonra bir açıklama daha yaptı: "Türkler haklarımızı ihlal etti, o zaman bağııramadık, çünkü büyük şirketlerin buraya girmesini istiyorduk. Bizim buraya gelecek şirketimiz var, ama büyük şirketleri buraya getirip onların devletlerinin siyasi gücünü arkamıza almak istiyorduk" dedi.

YANSI - 24 TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ TARAFINDAN TATBİKAT YAPILAN SAHALAR

Silahlı Kuvvetlerin bu faaliyetleri büyük şirketlerin bölgeye girmesini engelledi.

Şimdi, sizlere konuşmamı bir sonuca bağlamak üzere bir iki hususu yeniden hatırlatacağım. Eğer Yunanistan Mısır ile anlaşır ve MEB sınırını çizerse Yansı 25'de gösterilen alanı Mısır ile paylaşmış olur. Sözünü ettiğimiz alan yaklaşık 140 bin kilometre karelik bir alandır. Türkiye bu alandaki kıta sahanlığı haklarını koruyamazsa, bu alanın 75 bin kilometrekarelik bir kısmını Yunanistan'a, 35 bin kilometrekarelik bir kısmını da GKRY'ne kaptırır. Türkiye'ye de 30 bin kilometrekare bir yer kalır. Yani, neredeyse Akdeniz'e kıyısı olup da, denizi olmayan devlet olur. Aynı durum Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için de geçerlidir ve hatta şunu da söyleyebilirim: Bu olayla birlikte Kıbrıs sorunu denize yayılmıştır; denize doğru taşmıştır. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi bu işi yaparak, aslında Doğu Akdeniz'deki istikrarı sabote etmiştir. Bu vaziyeti uluslararası kamuoyuna anlatmak ihtiyacı vardır.

Eğer Türkiye haklarının sahibi olduğunu gösteren mevcut tutumunu ve devlet uygulamalarını sürdürür ise sorun kalmaz. Yapılacak şudur:

Yansı-22 ve 23'de gösterilen bölgelerde, size anlattığım gerekçelere, belirttiğim devlet uygulamalarına ve yine Yansı 23'de gördüğünüz ruhsatlara dayanarak, bölgeyi sahiplenmektir. TPAO'na verilen ruhsat çok önemli, bunu verdik. Daha batıda Rodos'a yakın bir yerde de, haritasını arz etmişim, TPAO'ya 1974'de ruhsat vermiştik.

Mısır'ın bizle sınırı çizmesini, bizle anlaşma yapmasını, Yunanistan yerine MEB sınırını bizle çizmesini temin etmeliyiz. Eğer, geriye dönecek olursak, Yunanistan'la söz konusu sınırı çizerse biz kaybederiz (Yansı 25). Onun için özellikle uluslararası politika alanında çalışan meslektaşlarıma, arkadaşlarıma, hocalarıma; problem, Doğu Akdeniz kıtasının bölüşülmesi noktasında Mısır'la, Suriye'yle, Lübnan'la işbirliği yapabilmenin koşullarını araştırmaktır. Bu konuda bilgi açığı vardır, bunu geliştirmemiz lazım.

YANSI- 25 YUNANİSTAN'IN MISIR İLE MEB ANLAŞMASI GİRİŞİMİ

Eğer bu söylediğim hususlar becerilebilirse, bu sınır Mısır'la çizilirse, bu gerekçelerle, size arz ettiğim devlet uygulamaları sebebiyle Mısır ile Türkiye arasında MEB sınırı çizilirse Yansı 26'de gösterildiği gibi biz de denizlerimize sahip olmuş oluruz.

**YANSI-26 ULUSLARARASI HUKUKA GÖRE TÜRKİYE’İN
MUHTEMEL KİT SAHANLIĞI VE MEB SINIRLARI**

Sözlerimi burada bitirirken dikkatleriniz için çok teşekkür ediyorum efendim.

oooOooo

EK-1 GKRY İLE MİSİR ARASINDA İMZALANAN MEB ANLAŞMASI

page 1 | Delimitation Treaties Infobase | accessed on 07/01/2004

DOALOS/OLA - UNITED NATIONS

**Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of
Egypt on the**

Delimitation of the Exclusive Economic Zone

17 February 2003

The Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt (hereinafter referred to as "the two Parties")

Desiring to strengthen further the ties of good-neighbourliness and cooperation between the two countries;

Recognizing the importance of the delimitation of the exclusive economic zone for the purpose of development in both countries;

Recalling the relevant provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, to which the two countries are parties;
Have agreed as follows;

Article 1

- (a) The delimitation of the exclusive economic zone between the two Parties is effected by the median line of which every point is equidistant from the nearest point on the baseline of the two Parties.
- (b) The median line and its limits is defined by points 1 to 8 according to the list of geographical coordinates annexed to this Agreement (annex I).
- (c) The median line, as determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty, No. 183 (Ras at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000 (annex II) .
- (d) At the request of either of the two Parties, any further improvement on the positional accuracy of the median line will be agreed upon by the two Parties using the same principles, when more accurate data are available.
- (e) Taking into consideration article 74 of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, the geographical coordinates of points 1 and 8 could be reviewed and/or extended as necessary in the light of future delimitation of the exclusive economic zone with other concerned neighbouring States and in accordance with an agreement to be reached in this matter by the neighbouring States concerned.

Article 2

In case there are natural resources extending from the exclusive economic zone of one Party to the exclusive economic zone of the other, the two Parties shall cooperate in order to reach an agreement on the modalities of the exploitation of such resources.

Article 3

If either of the two Parties is engaged in negotiations aimed at the delimitation of its exclusive economic zone with another State, that Party, before reaching a final agreement with the other State, shall notify and consult the other Party, if such delimitation is in connection with coordinates 1 or 8.

Article 4

- (a) Any dispute arising from the implementation of this Agreement shall be settled through diplomatic channels in a spirit of understanding and cooperation.
- (b) In case the two Parties do not settle the dispute within a reasonable period of time through diplomatic channels, the dispute will be referred to arbitration.

Article 5

1. This Agreement is subject to ratification according to the constitutional procedures in each country.
2. This Agreement shall enter into force upon the exchange of the instruments of ratification.

DONE in duplicate at Cairo this 17th day of February 2003 in the English and Arabic languages, both texts being

equally authentic. In case of differences of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic of Cyprus

page 2 | Delimitation Treaties Infobase | accessed on 07/01/2004

DOALOS/OLA - UNITED NATIONS

For the Government of the Arab Republic of Egypt

ANNEX I

List of geographical coordinates of points 1 to 8 defining the median line and its limits annexed to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone

Point Latitude Longitude

1 33° 45' 00" 30° 05' 00"

2 33° 34' 00" 30° 28' 30"

3 33° 30' 40" 30° 36' 40"

4 33° 21' 20" 31° 07' 00"

5 33° 11' 30" 31° 36' 30"

6 33° 07' 20" 32° 01' 20"

7 33° 00' 40" 32° 31' 00"

8a/ 32° 53' 20" 32° 58' 20"

a/ The geographical coordinates of points 1 and 8 could be reviewed and/or extended as necessary in accordance with the provisions of this Agreement.

NOTE 1: The median line, as determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty, No.183 (Ras at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000, annex II to the above Agreement. The positional accuracy of the median line and the derived geographical coordinates of the turning points 1 to 8 are those of the above-mentioned British chart.

NOTE 2: Any further improvement on the positional accuracy of the median line will be agreed upon by the two Parties using the same principles, when more accurate data are available.

Ministry of Interior The Director of the Egyptian

Department of Lands and Surveys Hydrographic Unit Hydrographic Department
CYPRUS EGYPT

Name and title Name and title

Signed Signed

Date Date

ooOOoo

EK-2 ABD KONGRESİ KARAR TASARISI

IV

110TH CONGRESS

1ST SESSION

H. CON. RES. 199

Expressing the sense of the Congress regarding Turkey's claims of sovereignty over islands and islets in the Aegean Sea.

IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

AUGUST 2, 2007

Mr. ANDREWS submitted the following concurrent resolution; which was referred to the Committee on Foreign Affairs

CONCURRENT RESOLUTION

Expressing the sense of the Congress regarding Turkey's claims of sovereignty over islands and islets in the Aegean Sea.

Whereas the maritime boundary between Greece and Turkey in the Aegean Sea has been delimited in international law as having been agreed, established, and settled;

Whereas Turkey is claiming sovereignty over numerous islands and islets and unspecified "gray areas" in the Aegean Sea;

Whereas in article 12 of Treaty of Peace with Turkey and Other Instruments, done at Lausanne, Switzerland, on July 24, 1923, the sovereignty of Greece was established over the islands of the Eastern Mediterranean, other than Imuros, Tenedos and Rabbit Islands, the Dodecanese Islands in the Southern Eastern Aegean, and the is-

2

•HCON 199 IH

lands situated at less than three miles from the Asiatic coast, for which no provision to the contrary was contained in such Treaty; Whereas in article 15 of the Treaty of Peace with Turkey and Other Instruments, done at Lausanne, Switzerland, on July 24, 1923, Turkey renounced, in favor of Italy, all right, title, and interest in the 12 enumerated islands in the Dodecanese region that were occupied by Italy at the time of the Treaty, including the island of Calimnos and the islets dependent on such islands; Whereas the Convention Between Italy and Turkey for the Delimitation of the Territorial Waters Between the Coasts of Anatolia and the Island of Castellorizo, done at Ankara, Turkey, on January 4, 1932, established the rights of Italy and Turkey in coastal islands, waters, and rocks in the Aegean Sea and delimited a maritime boundary between the two countries; Whereas a protocol done at Ankara, Turkey, on December 28, 1932, and annexed to the 1932 Convention memorialized an agreement on a sea boundary between Italy and Turkey, which placed the Imia islets under the sovereignty of Italy; Whereas in article 14 of the 1947 Paris Treaty of Peace with Italy, Italy ceded to Greece the Dodecanese islands under Italy's control,

including the island of Calimnos and the adjacent islets of Imia; Whereas the United States is a signatory to the 1947 Paris Treaty of Peace and all articles therein are a part of the law of the United States; Whereas because the United States is party to treaty regimes that establish sea boundaries, most notably the Conven-

3

•HCON 199 IH

tion Ceding Alaska, done at Washington, District of Columbia, on March 30, 1867, which established the sea boundary between Alaska and Russia, the United States has an interest in maintaining and perpetuating such regimes as a matter of international law; Whereas by resolution dated February 15, 1996, the European Parliament resolved that the sea boundaries established in the 1923 Lausanne Treaty of Peace and the 1932 Convention and Protocol Between Italy and Turkey are the borders between Greece and Turkey in the Aegean Sea; Whereas the Government of Turkey claims Aegean islands within Greek sovereignty and continued violations of Greek sovereign airspace and territorial waters by the military forces of Turkey contravene the 1923 Lausanne Treaty of Peace, the 1932 Convention and Protocol Between Italy and Turkey, and the 1947 Paris Treaty of Peace, as well as international law and the Charter of the United Nations; Whereas a fundamental principle of international law is that, once agreed, a boundary remains stable and predictable; Whereas the eastern Mediterranean region, in which the Aegean Sea is located, is a region of vital strategic importance to the United States; Whereas both Greece and Turkey are members of the North Atlantic Treaty Organization and allies of the United States; and Whereas it is in the interest of the United States and other nations to resolve disputes peacefully: Now, therefore, be it

4

•HCON 199 IH

1 Resolved by the House of Representatives (the Senate 2 concurring), That it is the sense of Congress that— 3 (1) the maritime boundaries established in the 4 1923 Lausanne Treaty of Peace, the 1932 Conven5 tion and Protocol Between Italy and Turkey, and 6 the 1947 Paris Treaty of Peace, as well as inter7 national law, under which the Dodecanese islands 8 and adjacent islets were ceded by Italy to Greece, 9 are the borders between Greece and Turkey in the 10 Aegean Sea; and 11 (2) any party, including Turkey, objecting to 12 these established boundaries should seek redress in 13 the International Court of Justice at The Hague.

ooOOoo

EK-3 TÜRKİYE'NİN MİSİR'A VERDİĞİ PROTESTO NOTASI

B. Communications by States

1. Information note by Turkey, concerning its objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003¹

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations presents its compliments to the Secretary-General of the United Nations and has the honor to submit an information note, concerning the objection of Turkey to the agreement signed between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus on 17 February 2003 with regard to the "Delimitation of the Exclusive Zone".

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations kindly requests the present text and its annex be published in the next Law of the Sea Bulletin.

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations avails itself of this opportunity to renew to the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

New York, 2 March 2004

ANNEX

The agreement signed between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus on 17 February 2003 concerning the "Delimitation of the Exclusive Zone" has recently been published in the Law of the Sea Bulletin Vol. 52, page 45.

It is understood from the content of the said agreement that the above-mentioned Parties delimit the EEZ through a line defined by 8 geographical coordinates in the high seas of the Mediterranean.

Following a thorough examination of the said agreement, the Republic of Turkey has reached the view that the delimitation of the EEZ or the continental shelf in the Eastern Mediterranean, especially in areas falling beyond the western part of the longitude 32° 16' 18", also concerns Turkey's existing ipso facto and ab initio legal and sovereign rights, emanating from the established principles of international law.

It is the considered opinion of the Republic of Turkey that the delimitation of the EEZ and the continental shelf beyond the western parts of the longitude 32° 16' 18" should be effected by agreement between the related states at the region based on the principle of equity.

The Republic of Turkey, for the above stated legal reasons which arise from the established principles of international law, does not recognize the said agreement and reserves all its legal rights related to the delimitation of the maritime areas including the seabed and subsoil and the superjacent waters in the west of the longitude 32° 16' 18".

Finally, the Republic of Turkey wishes to reiterate that there is no single authority which in law or in fact is competent to represent jointly the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots, consequently Cyprus as a whole.

¹ Note No. 2004/Turkuno DT/4739 dated 2 March 2004 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations.

oooOoooo

**EK-4 KKTC CUMHURBAŞKANI MEHMET ALİ TALAT'IN PROTESTO
MEKTUBU**

General Assembly
Sixty-first session
Agenda item 19
Question of Cyprus

Security Council
Sixty-second year

**Letter dated 2 February 2007 from the Permanent Representative of
Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General**

I have the honour to transmit herewith a letter dated 2 February 2007, addressed to you by Mr. Kemal Gökeri, Representative of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see annex), forwarding the letter of Mr. Mehmet Ali Talat, President of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see enclosure).

I should be grateful if the text of the present letter and its annex could be circulated as a document of the General Assembly under agenda item 19, and of the Security Council.

(Signed) Baki İlkin
Ambassador
Permanent Representative

**Annex to the letter dated 2 February 2007 from the Permanent
Representative of Turkey to the United Nations addressed to the
Secretary-General**

I have the honour to convey herewith a copy of the letter dated 2 February 2007 addressed to you by Mr. Mehmet Ali Talat, President of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see enclosure).

(Signed) M. Kemal Gökeri
Representative
Turkish Republic of Northern Cyprus

Enclosure

It has come to our attention that the Greek Cypriot administration, which purports to be "the Government of the Republic of Cyprus", has recently concluded an agreement with Lebanon on the delimitation of the exclusive economic zone, which undermines the rights and interests of the Turkish Cypriot side.

It should be stated, at the outset, that the Greek Cypriot administration does not represent the entire island or the Turkish Cypriot people. It neither has the legal right nor the legitimacy to claim to represent or act on behalf of Turkish Cypriots who are represented by their own elected representatives and live under their own administration. This has been further evidenced by the fact that the referenda on the Comprehensive Settlement Plan conducted on 24 April 2004 were separate and simultaneous, underlining the fact that each side represents itself and no one else and has equal right and say on the island of Cyprus and its future.

There is no doubt that the Turkish Cypriot people, who were the equal partner in the 1960 Republic of Cyprus and would again be the political equal of the Greek Cypriot people in a future comprehensive agreement to be reached under the auspices of your good offices mission, have equal right and say on the natural resources on the land and sea areas of the island of Cyprus. It would be remembered that the Greek Cypriot administration had concluded a similar agreement with Egypt in 2003, which was objected to by the Turkish Cypriot side for the very reasons mentioned above.

In view of the foregoing, this agreement signed by the Greek Cypriot administration under its purported capacity as the "Government of the Republic of Cyprus", is null and void and is not, in any way, binding on the Turkish Cypriot people or the island as a whole.

Moreover, the signing of such agreements, as well as the statements made by the Greek Cypriot authorities continue to undermine stability in the whole Eastern Mediterranean region.

In fact, recent developments have shown the urgency of a final comprehensive settlement of the Cyprus issue that will enable all Turkish and Greek Cypriots to benefit jointly from the island's resources. Therefore, all parties concerned should strive for enhancing prospects for a final and comprehensive settlement to the Cyprus problem.

(Signed) Mehmet Ali Talat
President

ooOOoo

EK-5 TÜRKİYE'NİN NAVTEX İLANLARI

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
Sayfa 1 / 1

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kulaklık Eklenti Harita Durum Durumlar Rapor Özeti Bilgi Bankası Yardım

ALO KIYI EMNİYET: 151 **SİZİN EMNİYETİNİZ BİZİM İLK ÖNCE**

Navteks Yayınları

Yayın Dili: İNGLİZCE

Yayın Dili: İNGLİZCE

Yayın Durumu: Navteks Bülteni Navteks Yayın Kod ve Saatleri >>

Yayın Dili	İlk Yayın Dönemi Tarihi	Son Yayın Dönemi Tarihi	Yayın Bölgesi	Mesaj
İNGLİZCE	18.11.2007 Saat: 20:50	31.12.2007 Saat: 20:50	ANTALYA	<p>ZCZC FA52 181920 NOV 07 ANTALYA TURK RADIO NAVTEX NW 621/07 SISMIC SURVEY BY M/V MALENE OSTERVOLD IN PROGRESS UNTIL FURTHER NOTICE IN AREA BOUNDED BY BELLOW POSITIONS AND TURKISH SOUTHERN COASTLINE</p> <p>36 16 58 N 030 19 70 E 33 50 66 N 030 20 20 E 33 52 62 N 030 35 02 E 33 56 49 N 031 17 38 E 33 51 08 N 031 41 20 E 33 46 77 N 032 16 18 E 34 33 19 N 032 16 13 E 34 36 55 N 032 11 42 E 34 52 28 N 032 02 76 E 35 05 62 N 031 59 87 E 35 16 30 N 032 03 66 E 35 26 36 N 032 40 27 E 35 32 15 N 032 43 12 E 35 32 04 N 033 23 60 E 36 07 64 N 033 23 88 E WIDE BERTH REQUESTED.</p>
İNGLİZCE	19.11.2007 Saat: 16:50	23.11.2007 Saat: 20:50	ANTALYA	<p>ZCZC FA53 191404 UTC NOV 07 ANTALYA TURK RADIO NAVTEX N/W NR.629/07 MEDITERRANEAN CONTAINER ADRIFT IN VICINITY 36 20.2 N 34 12.5 E OBSERVED AT 190720 UTC NOV 07 WIDE BERTH ADVISED</p> <p>NNNN</p>

Sizceki Kuvvetli Emniyet Genel Müdürlüğü'ne Tarih: 18/11/2007'de Bu Bakanlıkta Bilgi Bankası'na Kaydedilmiştir.

Yayın Dili	İlk Yayın Dönemi Tarihi	Son Yayın Dönemi Tarihi	Yayın Bölgesi	Mesaj
İNGLİZCE	18.11.2007 Saat: 20:50	31.12.2007 Saat: 20:50	ANTALYA	<p>ZCZC FA52 181920 NOV 07 ANTALYA TURK RADIO NAVTEX NW 621/07 SISMIC SURVEY BY M/V MALENE OSTERVOLD IN PROGRESS UNTIL FURTHER NOTICE IN AREA BOUNDED BY BELLOW POSITIONS AND TURKISH SOUTHERN COASTLINE</p> <p>36 16 58 N 030 19 70 E 33 50 66 N 030 20 20 E 33 52 62 N 030 35 02 E 33 56 49 N 031 17 38 E 33 51 08 N 031 41 20 E 33 46 77 N 032 16 18 E 34 33 19 N 032 16 13 E 34 36 55 N 032 11 42 E 34 52 28 N 032 02 76 E 35 05 62 N 031 59 87 E 35 16 30 N 032 03 66 E 35 26 36 N 032 40 27 E 35 32 15 N 032 43 12 E 35 32 04 N 033 23 60 E 36 07 64 N 033 23 88 E WIDE BERTH REQUESTED.</p>
İNGLİZCE	19.11.2007 Saat: 16:50	23.11.2007 Saat: 20:50	ANTALYA	<p>ZCZC FA53 191404 UTC NOV 07 ANTALYA TURK RADIO NAVTEX N/W NR.629/07 MEDITERRANEAN CONTAINER ADRIFT IN VICINITY 36 20.2 N 34 12.5 E OBSERVED AT 190720 UTC NOV 07 WIDE BERTH ADVISED</p> <p>NNNN</p>

OTURUM BAŞKANI- Şimdi, Sayın Ahmet Faruk Öner...

SALONDAN- Eğer müsaade ederseniz şöyle bir fikrim var: Her sunuşu yapan arkadaşımızdan sonra o panel üzerinde konularımızı değerlendiresek olur mu?

OTURUM BAŞKANI- Bence isterseniz hepsini sonunda yapalım, bir yarım saat vaktimiz mutlaka kalacaktır. Hepsini toplarsak, o zaman konuyu da belki bölmemiş oluruz. İzninizle öyle yapalım.

Buyurun Sayın Öner. Sayın Öner'den konunun daha çok pratikte nasıl olduğunu dinleyelim. Buyurun söz sizin Sayın Öner.

AHMET FARUK ÖNER- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Saygıdeğer hanımefendiler ve beyefendiler; sizleri saygıyla selamlıyorum.

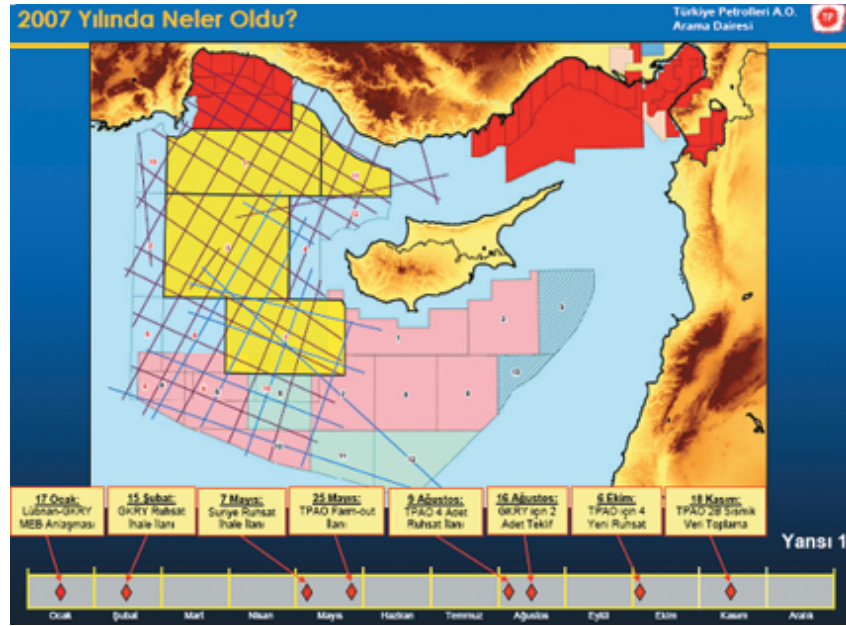
Biraz önce Başeren Hocanın bahsettiği gibi ben de ilk defa Başkent Üniversitesi'nin bu salonunda böyle bir panele dışarıdan iştirak ederek, bu konuları resmi kurumların dışında ilk defa sunmuştum. Burada panelist olarak bulunuyorum. Bu vesileyle Sayın Rektörün nezdinde Başkent Üniversitesi'ne bu nazik davetleri için teşekkür ediyorum. Bildiğiniz gibi, bazen birey olarak, bazen kurum, bazen devlet olarak hep bir satranç tahtası üzerindeyizdir. Çoğu zaman ya planlayan bazen de planlanmış bir oyunun oyuncularını olarak burada rol alırız.

Bugün bu oyunlardan birisi olan Doğu Akdeniz'le ilgili gelişmeleri teknik ağırlıklı olacak şekilde sizlerle paylaşmak istiyorum. Bildiğiniz gibi, bu oyunların oynanabilmesi için iyi bir ekibin olması gerekir. Ekip burada çok önemlidir. Tıpkı o satranç tahtasındaki taşlar gibi. Bundan kastettiğim bir güç birliği ve bu güç birliğinin böyle bir oyunu oynamadaki etkin rolüdür. Biraz sununum bu öyle alakalı da olacaktır.

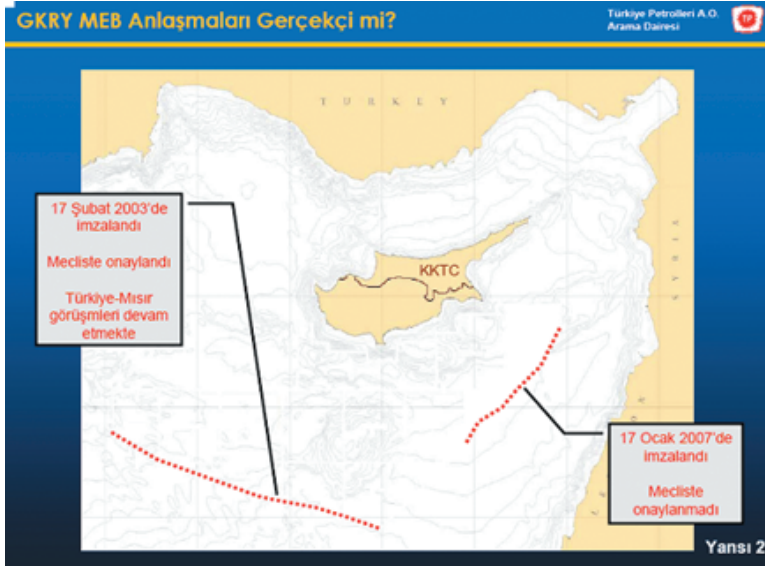
Bizim jeoloji ilminin bize söylediği önemli bir bilgi vardır. "Eğer geçmişi iyi anlamak istiyorsanız, bugünü çok iyi yorumlamanız, iyi gözlemlemeniz gerekir." Bu noktadan hareket ederek, gelecekle ilgili birtakım planlar, doğru kararlar olgunlaştırmak, oluşturmak istiyorsanız, geçmişi çok iyi anlamamız gerekir. Belki, Sayın Başeren

Hocam kadar çok farklı panellerde bu konuşmaları takdim etmemiş olabilirim, ama bugün sizlerle bunları paylaşarak, geçmişle ilgili bazı bilgileri sizlere aktarmak istiyorum.

Özellikle, 2007 yılı üzerinde durmak istiyorum. Yansı-1'de 2007 yılındaki gelişmeler harita ve şematik olarak sunulmuştur. 2007 öncesinde olan birtakım gelişmeler zaman zaman sizlerle paylaşıldı. Hatırlayacağınız üzere ilk tarih, 17 Ocak 2007 Lübnan ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) arasında yapılan Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) sınır anlaşmasıyla başladı. Bu anlaşmanın öngördüğü sınır Yansı-2' de gösterilmiştir. Bu 2007'nin başıydı. Biraz geriye gidecek olursak, başlangıcı aslında 2003'e kadar gidiyor ve 17 Şubat 2003'te de Mısır ile GKRY arasında bir MEB anlaşması imzalanmıştı. Anlaşma ile belirlenen sınır Yansı-2'de gösterilmiştir. Bu anlaşma Mısır Meclisi'nce de onaylanmıştır.

Daha sonra 17 Ocak 2007 tarihinde Lübnan ile GKRY arasında benzer şekilde bir MEB anlaşması yapılmıştır. Fakat, bu anlaşma henüz Lübnan Meclisi'nde onaylanmamıştır. Neden? Çünkü Türkiye'nin bu konuda hakikaten etkin bir rolü olmuştur.

2007 Öncesi ve GKRY Girişimleri Türkiye Petrolleri A.O.
Arama Dairesi

2003: Mısır-GKRY "MEB Anlaşması"
2005: Mısır-GKRY "İşbirliği Anlaşması"
2006: Mısır-GKRY "Çatı Anlaşması"
Kapsamı: Ortay Hattaki hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesi
2006: Mısır-GKRY "Gizlilik Anlaşması"
2007: Lübnan-GKRY "MEB Anlaşması"
2007: Mısır-Lübnan "İşbirliği Anlaşması"
2008 (?): Lübnan-GKRY "Çatı Anlaşması" beklemede
2008 (?): İsrail-GKRY ve Suriye-GKRY müzakereleri

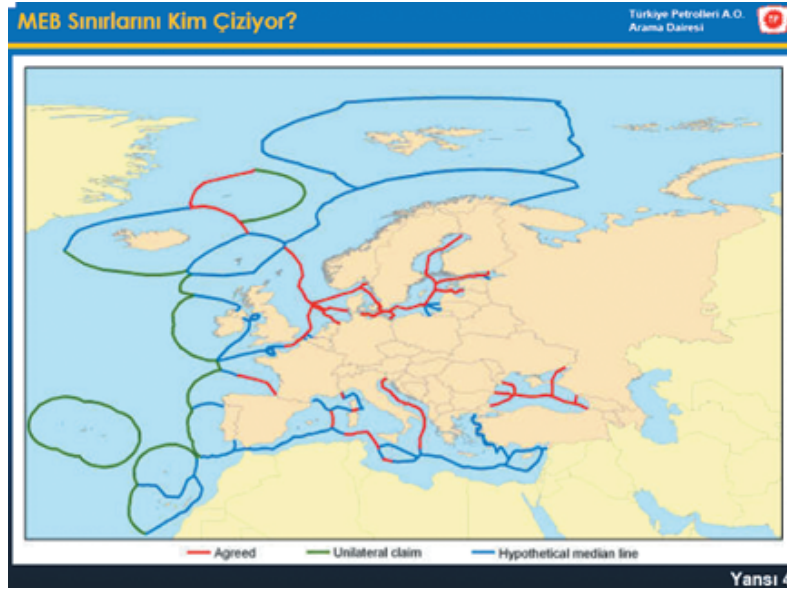
Yansı 3

Sizlere biraz daha bilgi aktarmak istiyorum. Önce, 2003 tarihinde Mısır-GKRY arasında MEB Anlaşması daha sonra 2005 tarihinde GKRY-Mısır İşbirliği Anlaşması, 2006 yılında GKRY-Mısır "Çatı Anlaşması" yapıldı. Çatı Anlaşması aslında GKRY ile Mısır arasındaki ortay hattaki hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesine yönelik bir anlaşmadır. Daha sonra 2006 yılında Mısır-GKRY arasında bir "Gizlilik Anlaşması" imzalanmıştır. Bildiğiniz gibi 2007'de de GKRY-Lübnan MEB Anlaşması yapılmıştır(Yansı-3). 2007 yılında bu kez Mısır Lübnan arasında bir "İşbirliği Anlaşması" imzalanmıştır. Önümüzdeki dönem (2008 yılında)

içerisinde de Lübnan ile GKRY arasında bir “Çatı Anlaşması” yapılması ve yine 2008 yılında İsrail-GKRY ve Suriye-GKRY arasında müzakerelerin gündeme gelmesi beklenmektedir. Bunlar da önümüzdeki gündemin maddelerindedir.

Peki, bütün bunlar ne için? Denizlerdeki münhasır ekonomik bölge sınırlarının çizilmesi için, bunların belirlenmesi için. Kimin daha önce, daha aktif bir rol oynayacağını kararını vermek için. Bunu biraz önce Sayın Başeren aktardı. Sevilla Üniversitesi'nin kolaylıkla ulaşabileceğiniz bir haritası Yansı-4'de gösterilmektedir. Dikkat ederseniz, haritadaki mavi renkler şu anda hipotetik olarak kabul edilen, yani eşit uzaklık anlayışına göre çizilmiş olan çizgiler (MEB sınırları); Kırmızı ile gösterilenler ise mutabakata varılmış, kararlaştırılmış, anlaşılmalı sınırları ifade etmektedir. Yeşiller ise, tek taraflı ilan edilmiş çizgiler, sınırlardır.

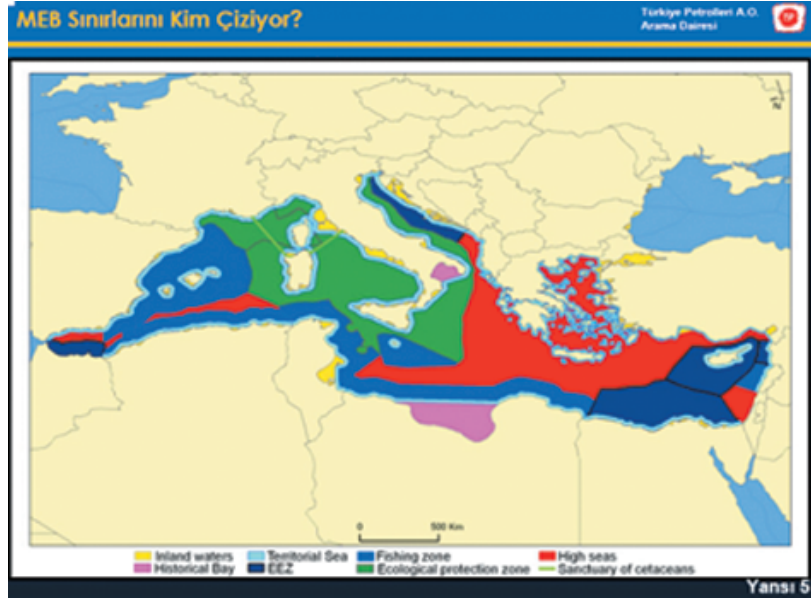
Yansı-4'de gösterilen haritayı ben ilk defa geçen yıl gerçekleştirilen panelde göstermiştim. Biraz sonra bununla ilgili, gene bir yeni bilgiyi daha sizlerle paylaşmak istiyorum. Sonuçta Yansı-4'teki haritada gösterilen çizgiler (sınırlar), eğer kurumlar veya devletler, bütün bunları önceden öngöremezlerse, o takdirde onların yerine bir başkası bu çizgileri çizer.

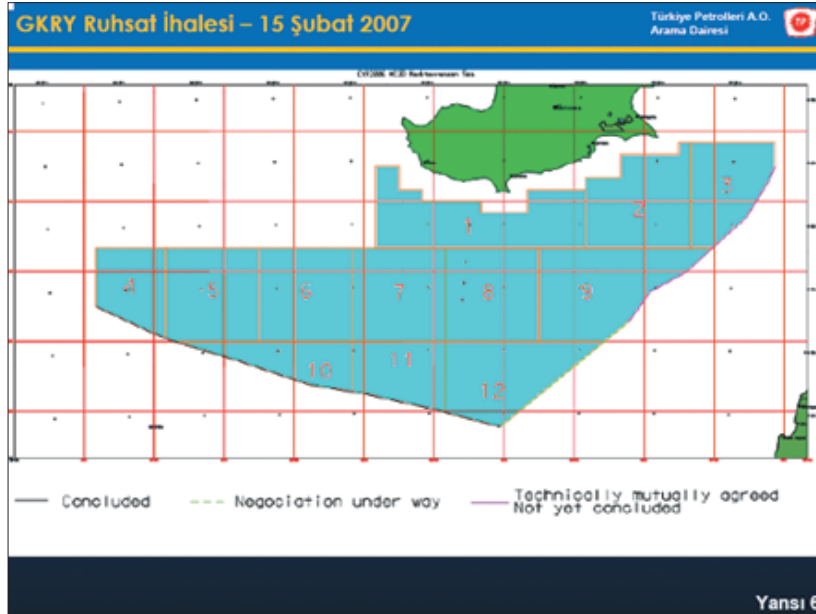
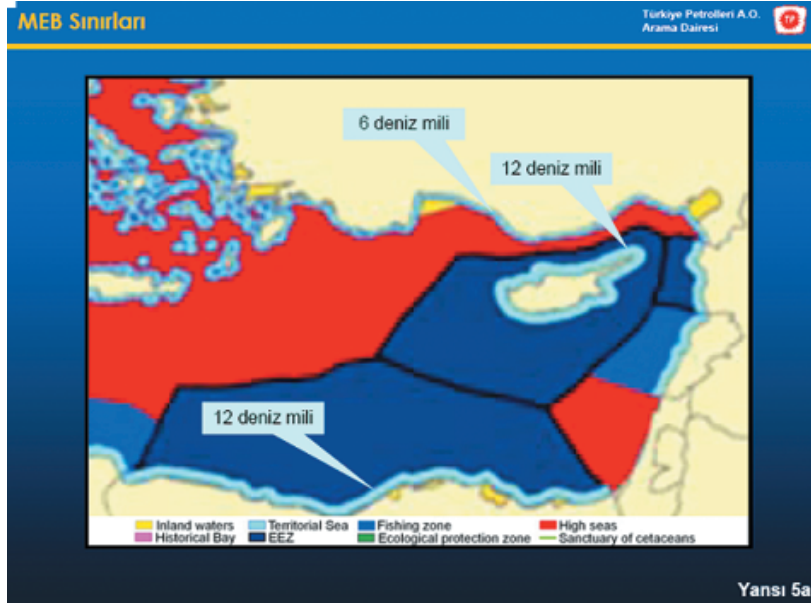

Bu haritadan Akdeniz'e biraz ayrıntılı, bakacak olursak, biraz renklendirilmiş biçimiyle ne anlama geldiğini açıklamak istiyorum

sizlere. Gördüğünüz gibi, yeşil alanlar (Yansı-5) ekolojik koruma zonları olarak ifade edilmiş. Bakın, bunların hepsini devletler yapıyorlar. Oluşturulan sınırlara dikkat edecek olursanız, hep Avrupa ülkelerinin etkin rollerini görüyorsunuz. Güney Avrupa ülkeleri için geniş ekolojik alanlar tanımlanmış iken Kuzey Afrika Ülkeleri için böyle bir zon gösterilmemiştir. Mavi renkle gösterilen sahalar ise, deniz içerisinde yaşayan canlılarla ilgili alanları (zonlar), kırmızı alanlarsa uluslararası sular gibi algılayacağınız alanları ifade ediyor.

Yansı-5'deki haritada, görüldüğü gibi, Doğu Akdeniz'de, özellikle Kıbrıs ve hemen güneyde Mısır civarında ekonomik bölge sınırları var. Bunlar, bu haritada sanki anlaşılmalı, bitirilmiş gibi görülüyor. Yansı-5 deki haritaya, dikkat edecek olursanız hemen kıyılara paralel turkuaz mavisi renginde çizgiler var; bunlar da karasularını ifade ediyor. Karasuları Akdeniz'deki tüm ülkeler için 12 mil iken Ege ve Akdeniz'de 6 mil olarak görünür. Bu haritayı büyüttüğümüz(Yansı-5a) zaman, Ege'deki durumdan ötürü 6 mil olan karasuları çizgisi Suriye sınırına kadar uzatılmıştır ve ondan sonra 12 mil olarak Akdeniz'de devam etmektedir. Bunu eğer bizler önceden çizemezsek, öngörüle bulnamazsak, birileri Akdeniz'deki karasularımızı da 6 mil olarak gösterir ve bizler de haritaları seyretmek durumunda kalırız.

Tekrar ilk baştaki haritama devam ediyorum (Yansı-1 ve Yansı-6). Bildiğiniz gibi 15 Şubat'ta GKRY'nin bir ruhsat ilanı vardı. Yansıda görülen bloklanmış alanlarda petrol arama ruhsatı için ilan verdi. Orada ne yaptı? “Ben şu alanları kendi münhasır ekonomik alanlarım olarak ilan ediyorum ve bölmüş olduğum bu kadar alanda petrol arayacağım” dedi. Bunun için 2005 ve 2006 yılında çok ciddi faaliyetlerde bulundu. Bizler de bu konuda, hatta bu ay içinde tamamladığı-

mız bazı faaliyetlerde bulunarak ve de biraz önce Sayın Başeren'in de ifade ettiği gibi, müspet sonuçlar oluşturduk. Son gelişmelerde aslında, Yansı-6'da büyütülmüş olarak gösterilen harita tetikleyici oldu; yani işi hızlandırdı. GKRY, "Bu alanda petrol arayacağım ve buradaki kaynakları arayacak şirketlerle paylaşacağım" dedi. GKRY'nin tek başına bunu teknik olarak yapması mümkün değildi. Rum yönetiminin niyeti uluslararası alandaki büyük petrol şirketlerini çekip, burayı cazip hale getirmektir. Spekülatif birtakım rezervler ortaya konuldu: Buralarda "6-10 milyar varillik, çok ciddi petrol rezervleri var, o halde gelin burada petrol arayın" dendi.

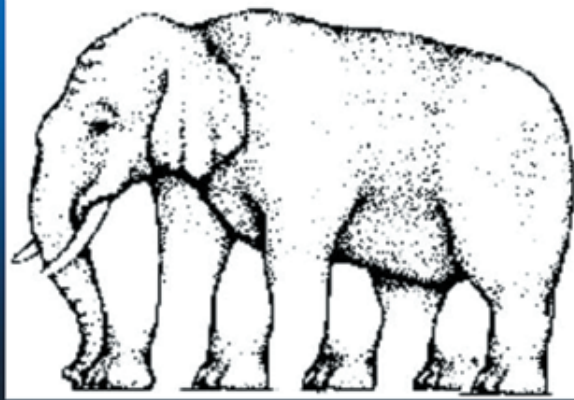
Teknik olarak buna baktığınız zaman, gerçekten 6-10 milyar varillik bir rezerv söz konusu olabileceği gibi, daha az da olabilir, daha çok da olabilir.

Ama şu anda biz bunun ne kadar olacağını, bu çalışmalarını yapmaksızın bilmemiz mümkün değil. Düşünün, bu işleri GKRY bizden daha önce yaptı. Bu biraz önce göstermiş olduğum haritada (Yansı-6), o maviyle gösterilen alanda bütün sismikleri gerçekleştirdi. Hatırlayacağınız üzere Yansı-1'de gösterilen haritada, özellikle GKRY'nin 5-6-7 nolu ruhsat alanları bizim ruhsatlarımızla örtüşen alanlar olarak karşımızda duruyor. İşte burada izah ettiğimiz bu faaliyetler bizlerin kararlarında etkileyici rol almıştır.

Büyük Fil bir illüzyon mu?

Türkiye Petrolleri A.Ö.
Arama Dairesi

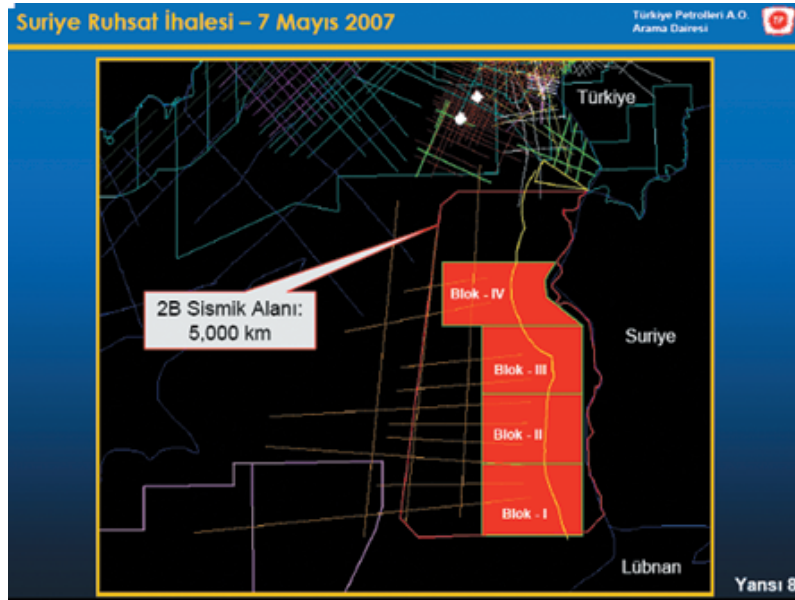
- **Spekülatif Rezerv Miktarı: 6-10 milyar varil**
- **Keşif İhtimali: %20 Kurtarılabılır Rezerv: %20**
- **Üretim Miktarı: 240-400 milyon varil = 15 - 25 milyar ABD doları**

Yansı 7

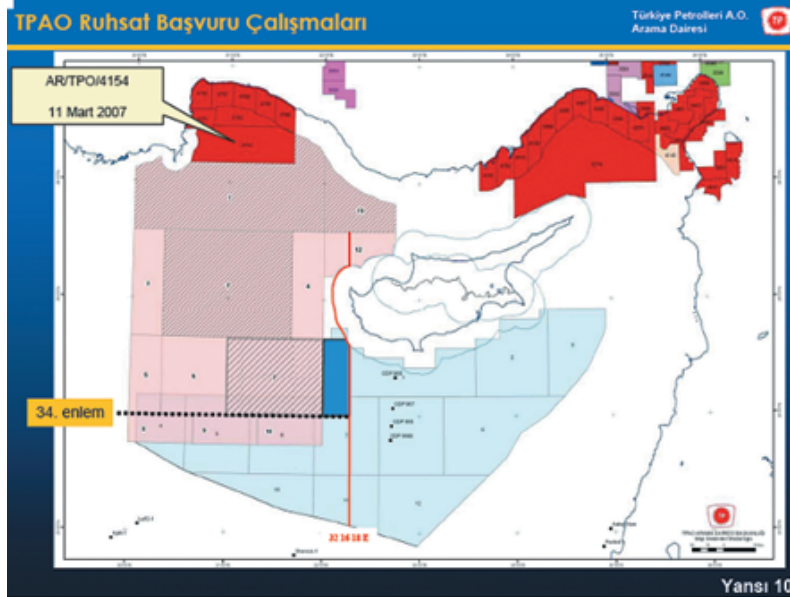
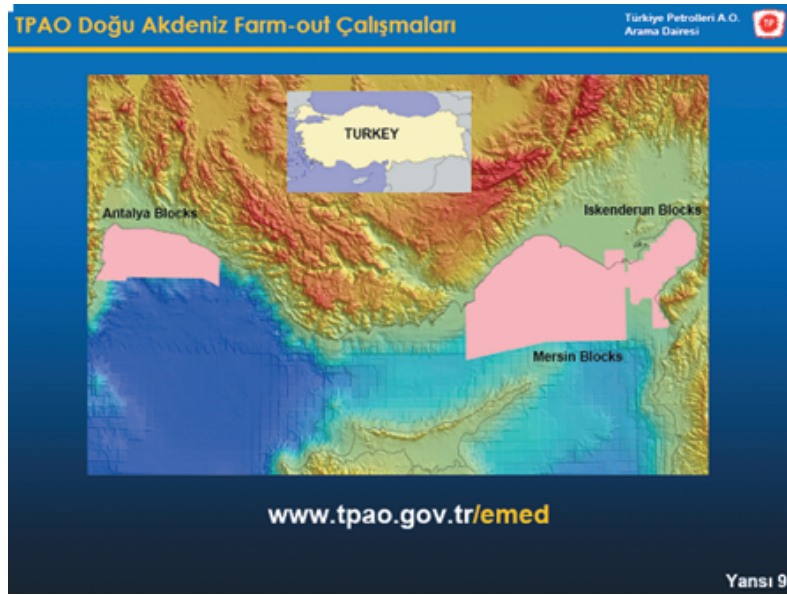
Burada şunu söylemek istiyorum: Bazen spekülasyon bilgileri tıpkı, Yansı-7’de gösterilen bir filin bacaklarının sayısı gibi bazen 5, bazen daha fazla, bazen 4 olabilir. Ama bunu anlayabilmeniz için o operasyonları gerçekleştirmeniz gerekiyor.

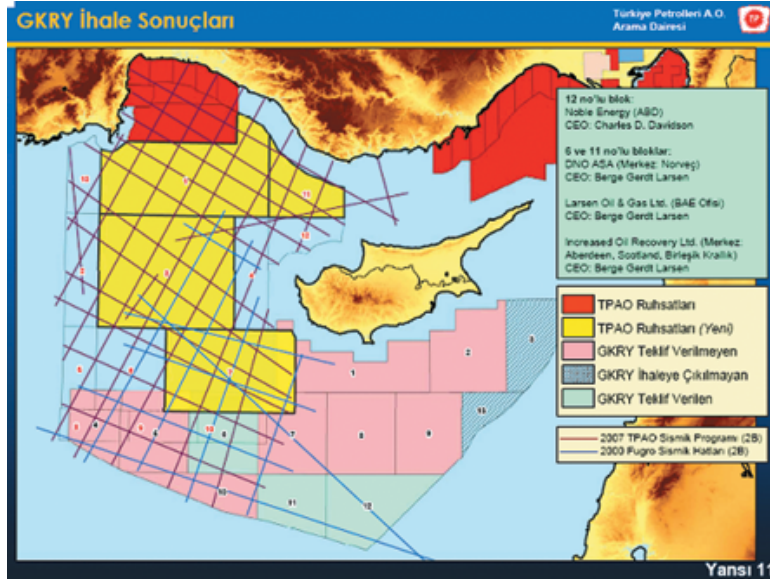
Tekrar hatırlatma haritamıza dönüyorum. Bu arada Suriye’nin 7 Mayıs 2007 tarihinde ruhsat ihale ilanı oldu (Yansı-8). Hemen Suriye’nin açıklarında, Yansı’da kırmızı renkle gösterilen çerçeve içerisindeki alanda yaklaşık 5 bin kilometrelik bir sismik gerçekleştirildi ve bu sismiğin değerlendirilmesini müteakip kırmızı renklerle boyanmış olan bloklar belirlendi ve hiçbir şekilde sorun oluşturmayacak bu alanlarda Suriye “ruhsat ihalesine çıkıyorum, artık bu alanlarda petrol arayabilirsiniz” dedi.

Daha sonra 25 Mayıs 2007 tarihinde bizler Türkiye Petrolleri olarak Yansı-9’da pembe renklerle tanımlanmış olan ruhsat alanlarında bir Farm-out çalışmamız oldu. Hemen arkasından, 9 Ağustos 2007’de TPAO’nun 4 adet ruhsat talebi söz konusu oldu. Bu da başlangıçta sadece Yansı-10’da gösterilen, pembe renkle görülen bir alandı ve biraz önce zikretmiş olduğum o güç birliği, Türkiye Petrolleri, Dışişleri, Genelkurmay arasında oluşturularak, bu konuda ciddi bir noktaya gelindi ve Yansı-11’de sarı renklerle gösterilen alanlarda yeni ruhsatlar alındı. Daha sonra GKRY bildiğiniz üzere 16 Ağustos’ta çıkmış olduğu

ruhsat ilanına, biraz önce Sayın Başeren'in de bahsetmiş olduğu, iki firmadan teklif geldi. Başlangıçta bu iki firma, iki firma olarak görünmüyordu. Neydi? Bu 12 nolu olan ruhsat alanına Noble Energy Şirketi, diğer 6 ve 11 no'lu ruhsatlara da sanki bir üçlü konsorsiyum müracaat etmiş görünüyordu. Daha sonra yapmış olduğumuz çalışmalardan anlaşıldı ki, aslında bu üçlü konsorsiyum merkezi Norveç'te olan tek bir şirkettir; diğerleri ise onun alt paravan şirketleridir(Yansı-11).

Buradaki temel rol şu oldu: Bahsetmiş olduğumuz o güç birliği ile büyük şirketlerin bu alan içerisine girmesinin bir şekilde engellenmesi gerekliliğidir. Eğer, bir yerde petrol aramak istiyorsanız, büyük şirketler olarak düşündüğünüzde, orada bir huzurun olması arzu edilir. Problem varsa, çoğunlukla büyük şirketler bu alanlardan kendini uzak tutmaya çalışırlar. O halde amaç, o büyük şirketlerin buraya gelmelerini güçleştirmektir.

Yabancı Firmalar Bütün Riskleri Alabilir mi? Türkiye Petrolleri A.Ö. Arama Dairesi

Dışişleri Bakanlığı 30 Ocak 2007 basın duyurusu:

...we would like to remind those countries and companies that might consider conducting research for oil and gas exploration, based on invalid licenses Greek Cypriot Authorities may contemplate to issue for maritime areas around the Island of Cyprus, to take into account the sensitivity of the situation as well as the will of the Turkish Cypriots, the other constituent people of the Island, and expect them to refrain from any endeavor that might negatively affect the settlement process of the Cyprus issue and to act accordingly.

Yansı 12

Dışişleri Bakanlığı'nın Yansı-12'de verilen 30 Ocak 2007 tarihindeki bir basın duyurusuyla, buradaki hassasiyet dile getirilmiş ve yabancı

firmalar uyarılmıştır: “Bu alanlara eğer girmek istiyorsanız, bu hassasiyetimizi lütfen dikkate alın” denilmiştir. Aradan 5-6 gün geçtikten sonra Amerika’nın Yansı-13’de gösterilen bir açıklaması geldi ve bu Yansının hemen sağ altındaki gibi adeta düşüş bir durum oluştu. “Biz burada hiçbir şekilde taraf değiliz” dendi. Sonuçta gördüğünüz gibi, bütün bunları yapabilmek için bu güç birliği burada son derece etkili bir rol oynadı ve bu oyun bozuldu.

Yabancı Firmalar Bütün Riskleri Alabilir mi? Türkiye Petrolleri A.Ö. Arama Dairesi

ABD 5 Şubat 2007 basın açıklaması:

...Any dispute here is between the Republic of Cyprus, those countries that have signed agreements with Cyprus, and Turkey. The United States is not a party to these agreements. The State Department has no recommendations as to whether American companies should participate in the bidding process...

Yansı 13

Yabancı Firmalar Bütün Riskleri Alabilir mi? Türkiye Petrolleri A.Ö. Arama Dairesi

Amaçlar:

- Var olan sismik veriyi birleştirmek:

**Antalya Körfezi
Anamur Açıkları
Fugro Hatları**

- Büyük yapıları derin denizde takip etmek
- Trendleri belirlemek
- Mısır derin deniz alanı ile anoloji yapmak
- “Doğu Akdeniz Deniz Projesi” için bölgesel veritabanı oluşturmak

Yansı 14

Bildiğimiz gibi bahsettiğim başta dört gibi görülen, sonra ikiye inen bu iki firmaya hâlâ Güney Kıbrıs Rum Yönetimi bu konudaki net cevabını

henüz açıklayabilmiş değil. Sürekli ertelemeler içindedir ve en son erteleme tekrar Temmuz 2008'e uzatılmıştır.

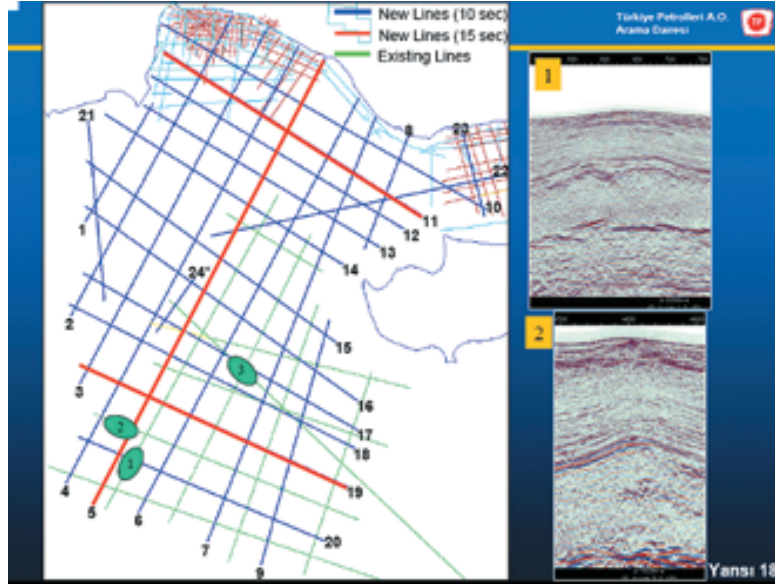
Sonuçta 18 Kasım 2007 tarihinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, kendisine verilmiş olan söz konusu dört ruhsat üzerinde sismikleri başlatmıştır. Önce bu ruhsatlar ilan edilmiştir ve arkasından da sismikler gerçekleştirilmiştir. Yansı 14'de görmüş olduğunuz çizgiler sismik hatları ifade etmektedir. Burada Sismikler'den amacımız nedir? Tabiatıyla genel bir amacımız var, öte yandan şirket olarak amacımız daha önce elimizdeki varolan verileri, yeni verilerle birleştirmek; büyük yapılar varsa bunları ortaya koymak; trendleri belirlemek. Büyük yapılar denilirken, petrolü barındıracak hazneleri kastediyorum. Mısır derin deniz alanındaki bilgilerle buraya bir analogi yapmak, onları burayla birleştirmek istemektedir. Böylelikle bizim başlangıçta ortaya koymuş olduğumuz amaç, Doğu Akdeniz deniz projesi için bir veritabanı oluşturmaktır. Sismik operasyonu Yansı-15'deki Norveç bandıralı sismik gemisiyle gerçekleştirdik ve buna Yansı-16'daki 9 Eylül Üniversitesi'nin Piri Reis Gemisi de eşlik ederek, destek verdi. Fakat burada en büyük destek, bunu gururla, iftiharla belirtmek isterim ki, Deniz Kuvvetlerimizin desteğidir. İlk defa olarak Akdeniz'in ana karadan bu kadar uzak alanlarında verilmiş olan başarılı destek sayesinde bu faaliyet tamamlanmıştır.

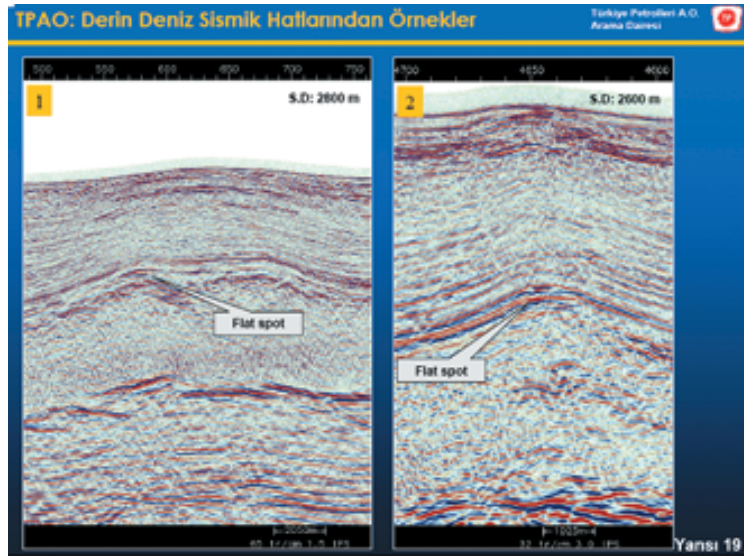

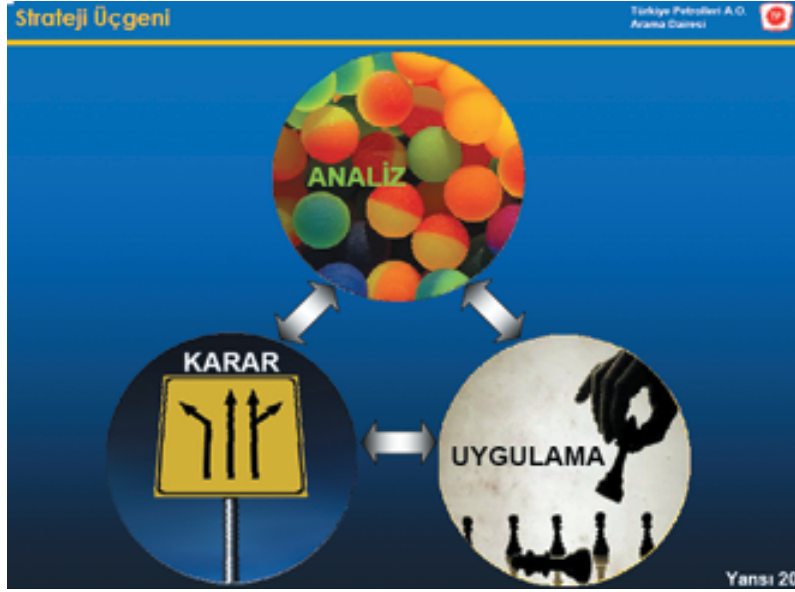
Geçmişte yapılmış olan ve Yansı-17'da kırmızı renklerle çizilmiş olan veriler, bugün bizim diye ilan ettiğimiz suların içerisinde yapılmış, fakat gerçekleştirilirken hiçbir şekilde haberimizin olmadığı sismiklerdir. Deminden beri izah etmeye çalıştığım hususlar bunlardır. Eğer, siz bunların farkında değilseniz ve bunları önceden öngöremiyorsanız, birileri bunları yapıyor. Tabii bizim için değil, kendileri için.

Yukarıda izah edilen ve bu yansıda açık yeşil gibi görülen sismik verilere ilave olarak 2007'nin Kasım'ından Ocak ayının ilk haftasına kadar lacivert ve kırmızı renklerle gösterilen sismikleri yaptık (Yansı-18). Bu sismiklerin görüntülerini Yansı-19'daki fotoğraflarla sizlere sunarken bir parça da sizlere ilave bilgi vermek istiyorum. İki boyutlu Sismik dediği zaman, çekirtilen bir röntgen filmi düşününüz. Bizler de iki boyutlu dediğimiz sismikle yerin röntgenlerini çekiyoruz. Yansıda beyaz renklerle tanımlanmış olan kısım, denizi göstermektedir (Yansı-19 Fotoğraf 1). Denizin buradaki derinliği tam 2800 metredir. Yerin altını 2800 metreden sonra görmeye başlıyoruz.

Burada gördüğünüz dalgalı görüntülerin hepsi bir tabakayı ifade etmektedir ve bunların tıpkı içimizdeki organlar gibi bir manası vardır. Buradan hareketle bu tabakaların ne anlama geldiğini, içinde ne barındırdığını, su mu, tuzlu su mu, tatlı su mu, petrol mü, gaz mı, bunları anlamaya çalışıyoruz ve daha sonra bunların hacimlerini hesaplayarak, rezerv için olası tahminler yapmaya çalışıyoruz.

Üçboyutlu dediğimiz zaman da, tıpkı tomografiyi düşünebilirsiniz. Aynı hassasiyettir. Yerin altının tomografisini çekersiniz ve dilim dilim yapabilirsiniz. Tıpkı insan vücudunun tomografisini aldığınız zaman yaptığınız gibi.

Burada uyguladığımız şey şudur: Bir strateji üçgenimiz vardır (Yansı-20). Bir analiz yapılmakta, bu analizlerden bir karar oluşturulmakta ve sonra uygulanmaktadır. Burada analiz ettiğimiz konular aslında Yansı-20'deki resimde görülen rengârenk küçük kauçuk toplar gibi farklılık gösterir. Biliyorsunuz toplar çok iyi zıplarlar. O konular da aynı o toplar gibi çok iyi zıplayabilen, bir başka yere çarparak yansıyıp, birdenbire önümüze gelebilecek olan konulardır.

Sonuçta, o güç birliğiyle, tıpkı satranç tahtasındaki o takımın güç birliğiyle, bu karar alınmış ve ruhsat alanları ilan edilmiş ve uygulama olaraktan da sismikler gerçekleştirilmiştir. Şimdi, bundan sonraki

süreçte yeni bir analizin içerisindeyiz. Biraz önce Sayın Başeren bunu ifade ettiler. Dikkat ederseniz, bazı alanlar gösterdiler ve yorumlar yaptılar. Bugün bu analizler yapılıyor ve muhtemeldir ki önümüzdeki günlerde kararlar oluşturulacak ve uygulamaya geçilecektir.

Bu uygulamanın bize yansıyan, yani Türkiye Petrolleri'ne düşen kısmı ise o alanlarda gerçekten varolan yeraltı zenginliklerini ortaya koyabilmek, bunları ülke yararına sunabilmektir. Ama burada önemli bir husus daha var: O da sadece bunları ortaya koymak değil, yarın çizilecek olan münhasır ekonomik bölge sınırlarına çok ciddi veritabanları oluşturmaktır.

“Sonraki adım ne olmalı ve ne zaman atılmalı?” Bu konuda benim belirtmek istediğim, burada sizlerle paylaşmak istediğim birkaç tane madde var. Kesinlikle Doğu Akdeniz projesinin desteklenmesi gerekiyor. Bu desteğin verilmesi sadece Türkiye Petrolleri'ne, sadece Dışişleri Bakanlığı'na veya Genelkurmay Başkanlığı'na değil, devletin tüm kurumlarına düşen bir sorumluluktur. Bunun içerisinde hepimize düşen bir vazife var ve bu vazifenin yapılması gerekiyor. Çünkü üniversiteleriyle, diğer kurumlarıyla hepimiz bir takımız.

Ege'deki faaliyetlerin kesinlikle sürdürülmesi gerekmektedir. TPAO'nun yeni ruhsat başvuruları ve sismik veri toplama faaliyetleri vardır. Biliyorsunuz, şu anda bizim Gökçeada'yla, Gelibolu arasındaki bir noktada 6 milin içinde bir sondaj faaliyetimiz söz konusudur. Bu faaliyetimiz hemen hemen birkaç gün içerisinde başlayacak. Bu ciddi bir gövde gösterisidir diye düşünebilirsiniz.

Bütün bunları yapabilmek için bir eleştiride bulunmak, bunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu eleştiri tamamen Petrol Kanunu'na yönelik olacaktır. Konu, sadece Türkiye Petrolleri'ni ilgilendiriyor gibi görünse de aslında hepimizi ilgilendirmektedir. Hatırlarsanız, veto edilen yeni Türk Petrol Kanunu'nun içerisinde bir, iki tane madde vardı. Bunlardan birincisi de milli menfaatlere uygunluk maddesiydi. Yeni kanunda, bu ifade yoktur. Eğer, biz bütün bunları gerçekleştirebiliyorsak, Türkiye Petrolleri olarak, ki devletin bir kurumuyuz, bu madenin ne kadar lüzumlu olduğu sonucuna zannediyorum bu anlattıklarımın sizler de ulaşabilirsiniz. O halde milli menfaatler önemlidir. Eğer bir yasanın içerisinde siz milli menfaatleri koymazsanız, sadece Anayasada var, nasıl

olsa orada da vardır dersenez, bu çıkarmış olduğunuz yasanın tümüyle milli menfaatlere uygun olduğu anlamına gelmez. Her yaptığımız milli menfaatlere uygun mudur? Bilmiyorum.

Ancak bu konu çok ciddi bir konu, petrol konusu hakikaten çok ciddi bir konu. Bunu devlet adına yapma hakkı mevcut kanunda Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na verilmiştir; ancak yeni kanunda bu yoktur.

Kısaca buna değindikten sonra, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Suriye'yle ortak çalışmalarda bulunmak zorunda olduğumuzu belirtmeliyim. Biz şu anda bu sürecin içerisindeyiz. Sadece Suriye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti değil, bu alanın yani Mısır ve Lübnan da dâhil olmak üzere burada aktif olarak rol alma konusunda büyük bir faaliyet içerisindeyiz.

Umarım çok fazla vaktimi aşmamışım. Yansı-21 ile konuşmamı tamamlamak istiyorum. Evet, başta söylemişim, gelecek için hep beraber, elbirliğiyle çalışmak zorundayız. Eğer, bunu gerçekleştirebilirsek, biraz önce sizlere sunmuş olduğum o sonuçları çok kolay bir şekilde gerçekleştirebiliriz.

Saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI- Sayın Öner; çok teşekkür ederiz, hepimiz adına Sayın Öner'e son derece aydınlatıcı tebliğ için teşekkürlerimizi sunuyorum.

Kendileri hem bir yandan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın Doğu Akdeniz'deki yararlı ve gelecek için hepimize umut veren faaliyetlerinden söz ettiler ve bize bilgi verdiler. Hem de böylesine ulusal hak ve çıkarlarımızı ilgilendiren konularda nasıl bir eşgüdüm içerisinde ve birlikte hareket edilmesi gerektiğini çeşitli kurumlar arasındaki eşgüdümün ancak ve ancak sonuç verebileceğini çok güzel bir şekilde anlattılar, tekrar kendilerine teşekkür ederim.

Şimdi, sözü son panelistimiz ve tabii ki hiçbir açıdan sonda kalmayı hak etmeyen değerli Ahmet Zeki Bulunç'a veriyorum. Herhalde Sevgili Bulunç son gelişmeleri bir de siyasi açıdan değerlendirecektir. Söz sizin, buyurun Sayın Bulunç.

AHMET ZEKİ BULUNÇ- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Rektörüm, değerli bakanlarım, değerli konuklar; ilk iki sunum Kıbrıs Adası'nın ve Doğu Akdeniz'in Türkiye açısından taşıdığı önemi, stratejik değeri ve jeopolitik güç alanını, bu bağlamda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığının ne kadar önemli olduğunu yeteri kadar açıkladı diye düşünüyorum. Ancak bunun korunabilmesi ve ileriye götürülebilmesi için deniz hukuku ve diğer çalışmalar yanında mutlaka olayın bir de siyasi boyutu ve diplomasi boyutu vardır. Fakat maalesef özellikle 2002 Kasım ayından sonra oluşan yeni iktidar dönemiyle birlikte gündeme gelen "Annan Planı" ve bu "Plan"a ilişkin olarak yeni Türk hükümetinin izlediği ve bugün hala sürdürülen politika, Kıbrıs konusunda bizim ulusal çıkarlarımızın korunacağı zeminleri büyük ölçüde tahrip eden, aşındıran bir süreç olmuştur.

Ben bu boyutuyla özellikle son dönemdeki gelişmeleri ve gerek Yunanistan Başbakanı Sayın Karamanlis'in Türkiye ziyaretinde ortaya koyduğu görüşler, gerekse KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Talat'ın Türkiye'ye yaptığı resmi ziyarette, Sayın Cumhurbaşkanı Gül'le birlikte gerçekleştirilen basın toplantısında yapılan açıklamalar bağlamında bazı değerlendirmeler yapacağım ve bizi bekleyen tehditleri ortaya

koyacağım. Bu tehditler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin doğrudan varlığıyla ilgili olduğu kadar, doğrudan Türkiye'nin ulusal çıkarları, güvenliği, stratejik değerleri ve varlığıyla da ilgilidir. Çünkü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığı ve Türkiye'nin Ada üzerindeki hak ve statüleri korunamazsa, iki değerli konuşmacının az önce ortaya koydukları bütün olumsuzlukların yanında, daha başka olumsuzlukların da gündeme gelmesi kaçınılmazdır.

Bu nedenle ben, izninizle, önce hangi zemin üzerinde bulunduğumuzu ve bu zeminde bizim nereye götürülmek istendiğimizi ve bunun için hangi çalışmaların yapıldığını, çok kalın çizgileriyle önünüze getirmek istiyorum. AKP iktidarı ile birlikte maalesef zeminimiz, Avrupa Birliği odaklı bir dış politika zeminine kaymıştır. Avrupa Birliği bağlamında Türkiye'nin önüne getirilen çeşitli koşulların kabul ettirilmesi ve bunların Türkiye'nin yükümlülükleri haline getirilmiş olması, KKTC'ni ve Türkiye'yi birtakım açmazlarla yüz yüze bırakmış ve risklerle, tehlikelerle dolu kaygan bir zemin yaratmıştır. Bugün içinde bulunduğumuz zemin işte böyle bir zemindir. Bu zemin aynı zamanda AB zeminidir. AKP Hükümeti'nin 17 Aralık 2004 Brüksel Zirve Kararı'nı ve özellikle 3 Ekim 2005 Müzakere Çerçeve Belgesi'ni kabul etmesiyle Kıbrıs uyuşmazlığı AB müktesebatı haline getirilmiştir. Bunu ortaya koyan olgu, AB ile müzakerelerin ilerlemesinin diğer koşullar ve ölçütler (kriterler) yanında Kıbrıs meselesine de bağlanmış olmasıdır.

Bunları ana başlıklar olarak sadece sayarak geçeceğim. Türkiye'nin Kıbrıs ile bağlarını koparmayı da esas alan "Annan Planı", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığına, Türkiye'nin Ada üzerindeki hak, statü ve çıkarlarına ve Doğu Akdeniz'deki stratejik önceliklerine ve önemine büyük olumsuzluklar taşımıştır. Görünen odur ki bugün, onun da gerisine düşen bir zemin üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Bu zemini güçlendiren önemli kararlardan birisi Avrupa Birliği'nin 17 Aralık 2004 Brüksel Zirve Kararı'dır. AB Brüksel Zirve Kararı ile Kıbrıs, ilk kez resmen Türkiye için bir ön koşul haline getirilmiştir. AB böylece Kıbrıs'ın geleceğini belirleme iradesini de ortaya koymuş ve "Ek Protokolü" Türkiye hükümetine kabul ettirmiştir. Türkiye'nin AB ile müzakerelerinin önünde "Ek Protokol" durmaktadır. Bugün yapılan çalışmalarda ve yapılmak istenilen gelişmelerde ortaya konulan husus, müzakerelerin ilerlemesinin ön koşulu, Türkiye'nin Ek Protokolü

eksiksiz bir şekilde uygulamasıdır. Yani Türkiye'den istenen, önce fiili, sonra hukuki olarak Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ni, "Kıbrıs Cumhuriyeti"nin meşru hükümeti olarak tanınması ve diplomatik ilişkileriyle birlikte diğer ilişkilerini; ekonomik ilişkilerini, ticari ilişkilerini geliştireceği bir sürecin başlatılmasıdır. Bunun anlamı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ortadan kaldırılmasıdır. Bunun sonucu Türkiye'nin Ada üzerindeki haklarının ve statüsünün kaldırılmasıdır; Türkiye'nin Ada'dan uzaklaştırılması, Ada'yla bağının koparılmasıdır.

Bu durumu güçlendiren ikinci önemli gelişme, 3 Ekim 2005 Müzakere Çerçeve Belgesi'nin kabul edilmesidir. Müzakere Çerçeve Belgesi'nde Türkiye'ye yükümlülük olarak getirilen, az önce söylediğim unsurların (koşulların) yanında bir üçüncü unsur daha taşınmıştır. Yani Ek Protokol'ün uygulanması, Türk limanlarının ve havaalanlarının açılması, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile (onların ifadesiyle "Kıbrıs Cumhuriyeti"yle) ilişkilerin normalleştirilmesi (yani diplomatik ilişki kurulması) gibi koşullar yanında, Kıbrıs uyuşmazlığına, onların deyimiyle "Kıbrıs sorununa" ve "çözumsuzlüğe" son verebilmek için Türkiye'nin "Birleşmiş Milletler çerçevesi"nde ve Avrupa Birliği "kuruluş ilkelerine" uygun bir "çözümü" sağlaması koşullarıdır.

Birleşmiş Milletler "çerçevesi" kavramının, o günlerde yaptığımız değerlendirmelerde, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Türkiye aleyhine alınmış olan kararları ifade ettiğini söylemiştik. Son dönemlerde "Birleşmiş Milletler parametreleri"ne dayalı çözüm ifadelerinin kendi üst düzey yetkililerimiz ağzından duyulmaya başlamasıyla birlikte, bunun ne kadar doğru olduğu görülmektedir.

İkinci önemli husus şudur: Avrupa Birliği kuruluş ilkeleridir. Eğer, biz bu ilkeleri kabul edersek, Kıbrıs'la ilgili temel tezlerimizden -yani egemenliği olan iki devletin ve egemenliği olan iki halkın siyasi eşitliği, iki yapılı, iki demokrasili, fiili ve etkin garantörlük hakkına dayalı uzlaşma arayışlarıyla ilgili tezlerimizden- tamamen vazgeçmiş olacağız ve Türkiye'nin Ada üzerindeki haklarının da sona erdirilmesini kabul etmiş olacağız.

Bu süreçte bir diğer önemli gelişme; özellikle 2006 yılı Aralık ayına girilirken, o süreçte Türkiye'yle Avrupa Birliği ilişkilerinde, sözde

başladığı ifade edilen müzakerelerin olumsuz etkilenmemesi, daha klasik ifadesiyle bir “tren kazası” olmaması için atılan adımlar çerçevesinde yanlış yapılan bir uzlaşının gündeme getirilmesidir. O da Papadopoulos’la Talat arasında yapılmış anlaşma ya da varılmış olan mutabakata dayalı “8 Temmuz 2006 Süreci” veya Gambari Anlaşması olarak da anılan zeminde müzakerelerin başlatılması girişimleri ve anlayışdır. Yani Kıbrıs’ta, Türkiye’nin ve KKTC’nin bugüne kadar ortaya koyduğu temel tezlerin dışında “Kıbrıs’ta tek Halk” varlığı temelinde “iki toplumlu” bir federasyona, yani eyalet sistemine dayalı bir “çözüm” sağlanması girişimleridir. Bunun anlamı egemenlikleri olan iki devletlilikten ve iki halklılıktan vazgeçmek ve iki toplumluluğa dönüşen, çoğunluk-azınlık ilişkilerine dayalı üniter devlet yapısını kabul etmektir. Bugün Türkiye Cumhuriyeti, Hükümetin izlediği ulusal çıkarlarımıza aykırı Kıbrıs politikasıyla öyle bir noktaya getirilmiştir ki, Türkiye’nin aleyhine olan ve kabul etmediği Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin kararlarına göre ve Avrupa Birliği’nin iradesine uygun olarak İlerleme Raporları’nda, Zirve Kararlarında ve kabul ettirilen AB Belgelerinde öngörülen koşullara uygun, AB kuruluş ilkelerine dayalı bir anlaşmayı sağlama yükümlülüğü altına girmiştir. Bunlarla çizilmiş olan çerçeve bugün Türkiye’ye dayatılmaya çalışılmaktadır. Bunun adına da “yeni süreç” denmektedir. Bu “yeni süreç”in Rum tarafındaki “Başkanlık” seçiminden sonra Birleşmiş Milletler parametreleri çerçevesinde başlatılacağı ifade edilmekte, böyle bir sürecin başlatılması savunulmakta, gündeme getirilmektedir. Bunu, en son net ve kesin bir şekilde Karamanlis’in Ankara ziyaretindeki ifadeleri ortaya koymaktadır.

Yunanistan Başbakanı Karamanlis, Başbakan Erdoğan ile yapılan ortak basın toplantısında açıkça Yunanistan’ın Ada’da nasıl bir siyasi uzlaşma istediğini veya Kıbrıs “siyasi sorununun” nasıl çözümlenebileceğini ortaya koymuştur. Karamanlis, Yunanistan’ın Kıbrıs politikasının açık ve net olduğunu ve bu siyasetinin de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarıyla çerçelendiğini, Avrupa Birliği ilkelerine uygun olması gerektiğini ve 8 Temmuz 2006 yılında yapılmış olan “Gambari Sözleşmesi” diye ifade ettiği çerçeve içinde olması konusunu Sayın Başbakan Tayip Erdoğan’ın yanında açıkça dile getirmiştir. Ancak Sayın Başbakan Erdoğan bu açıklamaya karşılık Türkiye’nin tutumunun ve politikasının ne olduğunu açıklamamış, sadece Yunanistan’a AB sürecindeki desteklerinden dolayı teşekkür etmekle yetinmiştir.

Uluslararası alan açısından bu konuya baktığınızda, şunu görürüz: Yunanistan Hükümet Başkanı Türkiye'ye yaptığı resmi ziyarette, ziyaret ettiği ülkenin Başbakanı'yla ortak düzenlediği basın toplantısında Kıbrıs'ta çözümün zamanının geldiğini ve nasıl bir çözüm istediğini, tabiri caizse kırmızı çizgileriyle net bir şekilde ortaya koymuştur. Merakla bekledik, "Sayın Başbakan buna ne diyecek?" diye. Maalesef, Türkiye'nin bu konuda kırmızı bir çizgisinin ve politikasının olmadığını gördük; çünkü Sayın Başbakan Erdoğan yaptığı açıklamada, sadece Türkiye'nin Yunanistan'la ticari ilişkilerinin geliştirilmesi, dostluğun güçlendirilmesi şeklindeki ifadelerle bir bakıma Karamanlis'in belirttiği kırmızı çizgileri kabullenme eğilimini ortaya koymuştur.

Bu endişeleri güçlendiren veya zemini daha da geliştiren ise Sayın Talat'ın, Karamanlis'in ziyaretinden önce Ankara'ya yapmış olduğu resmi ziyarette Sayın Cumhurbaşkanı Gül ile ortak basın toplantısında ortaya koydukları görüşlerdir. İki Cumhurbaşkanı'nın yaptıkları açıklamaları iki kısımda değerlendirmek mümkündür. Bir bölümünde Kıbrıs'ta yaşayabilir bir anlaşmanın ancak iki halkın, iki devletin ve iki demokrasinin olduğu bir zeminde olabileceği ifade edilmiştir. Bu şekliyle soyut kalan bu kavramların kabullenilmesi mümkün olabilirdi; eğer açıklamanın ikinci bölümü gelmemiş olsaydı. Maalesef, ikinci bölümde her iki Cumhurbaşkanı da yaptıkları açıklamada, Kıbrıs'ta yeni girişimin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri nezdinde başlatılmasını isterken, Kıbrıs'ta "çözümün" Birleşmiş Milletler "parametrelerine" dayalı olacağı açıklamasını yapmışlardır.

Burada bir şeyin altını çizip, dikkatinize getirmek istiyorum. "Birleşmiş Milletler parametreleri" kavramı belki ilk nazarda içeriğini tam olarak bilmeyenler açısından, duyanlar açısından pek sakıncalı bir kavrammış gibi görünmeyebilir. Çünkü yıllardır Kıbrıs uyuşmazlığına çözüm bulma çalışmaları veya uzlaşma arayışları hep Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin gözetiminde ve iyi niyet görevi çerçevesinde yapılmıştır. Bu çağrıştırılabilir. Fakat burada dikkat edilmesi gereken husus parametre kavramıdır. Birleşmiş Milletler zemini denilmemiştir; yani Avrupa Birliği zeminine Kıbrıs politikası kaydırılmıştı, çözüm arayışları orada sürdürülüyordu, biz şimdi yeni bir hamleyle konuyu Birleşmiş Milletlerin zeminine çekiyoruz, düşüncemiz budur algılanmasının bu açıklamada yeri yoktur. Çünkü zemin denmemektedir, "parametre" denilmektedir.

Kıbrıs'la ilgili olarak parametreler, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde 4 Mart 1964 tarihinde alınmış olan 186 sayılı Kararla başlayan, KKTC'nin tanınmamasını isteyen 541 ve 550 sayılı kararlar devam eden ve en son Annan Planı'na kadar geçen süreçte alınmış olan bütün Güvenlik Konseyi ve Genel Kurul kararlarını kapsayan niteliktedir. Bunlar özetle Kıbrıs'ta bir tek egemen devlet olduğu, onun da "Kıbrıs Cumhuriyeti" olduğu, bir tek halkın olduğu, yani bizim tezlerimiz içinde yer alan iki halkın mevcudiyetine dayalı olmayan bir yaklaşımdır. Kıbrıs'ta dengelerin bulunduğunu inkâr eden tek devlet, tek halk, tek egemenlik, bölünmüşlüğün ortadan kaldırılması (yeniden birleşme) ve uluslararası alanda tek kimlik (tek temsiliyet) ve Kıbrıs'ın askerleştirilmesi.

Bu parametrelerin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığı ve Türkiye'yle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bugüne kadar izledikleri politikalarla hiçbir örtüşme noktası yoktur. BM parametrelerine dayalı bir anlaşmanın bizi götüreceği sonuç, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ortadan kaldırılacağı Rum egemenliğindeki üniter devlet yapısı içinde, azınlık statüsüne indirgenmiş olan bir Türk "cemaati" veya bir toplum statüsüdür.

Dolayısıyla, bugün geldiğimiz noktada eğer yeni bir süreç başlatılacaksa, bu sürece gidilirken, kesinlikle Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, Kıbrıs'ta nasıl bir uzlaşma istediğinin çerçevesi, yani kırmızı çizgilerimiz çok net bir şekilde ortaya konmalı, hangi koşullarla masaya oturulabileceğinin ve hangi koşullarla masadan kalkılabileceğinin kabul ettirilmesi gereği ve zorunluluğu vardır.

Sözü edilen "8 Temmuz Gambari Anlaşması" diye ifade edilen anlaşma beş maddeden oluşmaktadır ve bu beş maddenin her birini teker teker incelediğimiz zaman, şunu görüyoruz ki Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yıllardır Zürih-Londra Antlaşmaları'yla elde ettiği hakların savunulması ve Kıbrıs'ta iki halkın varlığına, iki egemen devletin varlığına, egemen eşitliğine dayalı ve Kıbrıs üzerindeki Türk-Yunan dengesini koruyacak, Türkiye'nin Ada üzerindeki Garanti ve İttifak Antlaşmaları'yla birlikte elde ettiği hak ve statülerini sürdüreceği bütün unsurları ortadan kaldıracak bir çerçeve çizmektedir. Unutulmamalıdır ki Rum-Yunan ikilisinin milli hedefi Kıbrıs'ı bir

Helen Adası haline getirmektir. Bunun için de öncelikle Kıbrıs Türk halkının 1959-60 Antlaşmalarıyla elde ettiği hakları ve statüyü kaldırmak, azınlık statüsüne düşürmek, Türkiye'nin etkin ve fiili garantörlüğü'ne son vermektir.

Bu çerçevede, az önce sözünü ettiğim gibi iki devletlilik, iki egemen devletin varlığına, iki halkın varlığına dayalı bir yapı yerine, üniter devlete dayalı "iki toplumlu" bir federasyon öngörülmektedir. Bunu Rum tarafının algıladığı ve zaman zaman bizim iki devletlilikten kaçış için, uzlaşmaz görünmemek için yaptığımız, yetkililerimizin yaptığı açıklamalarla altının çizildiği hususları dikkate aldığımızda, anlaşılan şu oluyor: Bir kere Rum tarafı federasyonu, bugünkü işgal diye değerlendirdikleri konumdan kurtulmak, Türk askerinin Ada'dan çıkmasını sağlamak, Garanti ve İttifak Antlaşmaları'ndan kurtulup, işlerliğini ortadan kaldırmak için bir kötü çözümün en iyisi olarak görmektedirler. Tıpkı 1960 yılında kurulan ortaklık cumhuriyetini ENOSİS'e sıçrama tahtası gördükleri gibi.

Dolayısıyla, ortaya konulan iki toplumlu siyasi eşitlik bu bağlamdadır. Bizim anladığımız siyasi eşitlik iki egemen devletin varlığı temeline dayalı iki halkın siyasi eşitliğidir. Burada kastedilen eşitlik anayasal eşitliktir, tek bir halkın olduğu, Kıbrıs'taki bireyler arasındaki eşitliktir ve cemaatler arası eşitliktir. Dolayısıyla bu eşitlik bizim açımızdan, ulusal çıkarlarımızın korunmasını sağlayacak bir çözüm değildir, bu niteliği taşımamaktadır. Maalesef, Gambari Anlaşması'ndaki formül, bugünkü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti koalisyon hükümetinin de programında aynen yer almış olan bir çözüm şeklidir; yani iki toplumlu, siyasi eşitliğe dayanan, federal bir çözüm. Bizim egemen eşitlik, iki egemen devletli, iki halklı uzlaşma anlayışımızın dışında bir yaklaşımdır.

İkinci önemli husus; bu Gambari Anlaşması'nda kapsamlı bir çözümün olabilmesi açısından mevcut statükonun kabul edilemez olduğunun, sürdürülemez olduğunun kabul edilmiş olmasıdır. Mevcut statüko (status quo) denilen statüko, bugünkü iki tane ayrı devletin varlığıdır; iki ayrı demokrasinin varlığıdır, iki ayrı halkın varlığıdır, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin varlığıdır. İşte kabul edilmeyen bir durum da budur ve maalesef siyasi yetkililerimiz bu maddeyi de kabul etmişlerdir.

Diğer önemli bir husus, bizim sürekli olarak ortaya koyduğumuz en önemli yaklaşımlarımızdan biri olan kapsamlı bir uzlaşının olabilmesi için bütün meselelerin geniş kapsamlı müzakerelerde ele alınması ve bütün konularda anlaşma olmadan anlaşmanın olmayacağı, ancak meselelerin tamamı üzerinde bir mutabakat sağlandıktan sonra bir uzlaşmaya varılmasıdır. Oysa Papadopoulos'un kendi görüşme koşulları çerçevesinde gündeme getirdiği "çalışma grupları"nın kapsamlı bir çözümün parçası olacak unsurları da görüşebileceği kabul edilmiştir.

Rum yönetiminin uluslararası alanda, aynen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasından önce yürüttüğü Türkiye karşıtı politikalar gibi, birtakım politikaları yürütmesi halinde asla Türk tarafı olarak bizim, yani Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin olumsuz, eleştirel yaklaşımlardan taraflar olarak kaçınmamızı öngören bir düzenlemenin kabul edilmesi de aleyhimize olan bir unsurdur.

Gambari Anlaşması'nda kabul edilen pratik önlemler, öncelikle Gazimağusa Limanı'nın AB'nin denetimine verilmesi yoluyla uluslararası alana açılmasını sağlayacak, kapalı Maraş Bölgesi'nin BM denetimine bırakılması da dahil birtakım düzenlemelerin gündeme getirilmesini öngören bir yaklaşımdır.

Bugün geldiğimiz aşamada eğer biz Kıbrıs'ta, az önce Sayın Bakanımızın, Başkanın belirttiği gibi, Doğu Akdeniz'de olan pozisyonlarımızı koruyup, geliştirebilmek için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti varlığına sahip çıkmazsak, egemenliğimizi kesinlikle koruyacak bir sürece girmezsek, Kıbrıs'ta çok şeyi kaybedecek bir noktaya varacağız demektir.

Diğer önemli bir husus, yine Bakanımızın -çeşitli vesilelerle birlikte ortak ders de vermek konumunda olduğumuz Milli Güvenlik Kurulu Akademisi'nde ifade ettiği bir söz vardır. O sözü çok beğeniyorum ve tutuyorum: "Türkiye'nin asla tahammül edemeyeceği bir husus Kıbrıs Adası'nın bir başka siyasi coğrafyaya taşınması"dır. Maalesef, Kasım 2002 yılından beridir Annan Planı'nın gündeme gelmesiyle ve Türk hükümetinin izlemeye başladığı yeni Kıbrıs politikasıyla birlikte Kıbrıs başka siyasi coğrafyalara taşınmaktadır, bunun çok önemli bir kısmı Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, "Kıbrıs Cumhuriyeti" olarak Avrupa

Birliği”ne girmesiyle sağlanmıştır. Avrupa Birliği’nin Katılım Anlaşması’nın Ek 10’ncu Protokolü’nde, 2002 Kopenhag Zirvesi’nde aldığı kararla “Kıbrıs’ın kuzeyi” şeklinde coğrafi olarak tanımladığı ve fiili durum nedeniyle devletin etkin denetiminin ve yönetiminin bulunmadığı kısmını da yani KKTC’ni de “Kıbrıs Cumhuriyeti Devleti”nin bir parçası, bir bölgesi olarak kabul ettiği bir düzenlemeyi maalesef Türk hükümeti kabul etmiştir.

Bu, gerçekte şu anda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin varlığı nedeniyle, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin sınırlarıyla belirlenmiş olan Kıbrıs’ın sadece bir bölümünün, bir başka siyasi coğrafyaya taşınması sonucunu getirmiştir. şimdi istenilen, Birleşmiş Milletlerin “yeni girişimi” ile başlatılacak “yeni süreç” ile sözde, Kıbrıs’ta Rum tarafında gerçekleştirilecek olan başkanlık seçimlerinden sonra eğer beklendiği gibi Hristofyas’ın seçilmesi durumunda, yeni bir uzlaş anlayışıyla Birleşmiş Milletler parametrelerine uygun bir çözüm gibi, Gambari Anlaşması çözümleri gibi yaklaşımlarla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ortadan kaldırılması, yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin varlığına son verilmesi ve Ada’nın tamamen Avrupa Birliği siyasi coğrafyasına taşınması sürecinin tamamlanmasıdır.

O nedenle, geldiğimiz aşamada yapılması gereken gerçekçi tespitleri ve değerlendirmeleri yapmak zorundayız. Avrupa Birliği süreci gerekçeleriyle son yıllardaki T.C. Hükümetleri’nin ve KKTC Cumhurbaşkanı ve hükümetinin Kıbrıs’ta bugüne kadar uyguladıkları tavizci yaklaşım ve ulusal politika olarak belirlediğimiz ana politikadan sapmak yerine, bu politikayı yeniden değerlendirerek, başta Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olmak üzere geçmiş ulusal politikanın temel parametrelerini, kriterlerini esas alan bir kararın üretilmesidir. Aynı zamanda Kıbrıs’ta yeni bir uzlaş süreci aranacaksa, müzakere masasına oturmadan önce, kesinlikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti varlığını, temellerini ve egemenliğimizi, Türkiye’nin Ada üzerindeki hak, statü ve çıkarlarının asla tartışılmayacağı bir zeminin yaratılarak, masaya oturulması ve masaya oturulduğu zaman, bir uzlaşma olmazsa, oturuşan statülerle masadan kalkılacağıının da dünya kamuoyuna ve karşı tarafa kabul ettirilmesi lazımdır. Yani eğer biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak masaya oturursak, masada bir uzlaşma olmazsa, biz Kuzey Kıbrıs Türk

Cumhuriyeti olarak masadan kalkarız, GKRY olarak masaya oturan Rumlar da Güney Kıbrıs Rum Yönetimi olarak masadan kalkar.

Aksi yaklaşımlar, Birleşmiş Milletler parametresi adı altında ortaya konulacak yaklaşımlar maalesef Kıbrıs'ta sonumuzu getirecek bir süreci başlatmış olacaktır. Bu nedenle, öncelikle Kıbrıs'ta iki devletli, iki halklı, iki demokrasili, Ada üzerindeki Türk-Yunan dengesini koruyan bir uzlaşma, ancak yaşayabilir bir "çözümdür" denilirse ve ortaya konan bu "çözümü" sonuna kadar götürmek söz konusuysa, o zaman bunu savunanların Birleşmiş Milletler parametrelerini gündemden çıkarması ve yapılacak olan anlaşmanın kesinlikle iki egemen devlet arasında yapılacak olan bir antlaşma olduğunu ve kesinlikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yaşatılması temelinde ileriye götürülmesi gerektiği koşulları da açık bir şekilde gündeme getirmelidirler.

Bugün maalesef biz Türk tarafı olarak, yani Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ve Cumhurbaşkanı olarak Kıbrıs'ta açıkça hangi politikayı uyguladığımızı ve uygulayacağımızı, temel ölçütlerimizin neler olduğunu ortaya koymazken, başta Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi olmak üzere ve bugün seçimlere hazırlanan Rum tarafındaki Başkan adayları açıkça Kıbrıs'ta nasıl bir çözüm istediklerini çok net bir şekilde ifade etmektedirler.

Bugün, Kıbrıs'ta Hristofyas'a, özellikle Türk halkı arasında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde umut bağlanmaya çalışılmaktadır. Hristofyas'ın seçilmesi halinde, çözümü sağlayabileceğini ve Kıbrıs Türk halkının menfaatlerini de koruyabileceği gibi birtakım gerçekdışı açıklamalar, beklentiler yaratacak şekilde yapılmaktadır. Fakat bu tür açıklamalardan Hristofyas o kadar çok rahatsız olmuştur ki, açıkça hem kendisi, hem de sözcüsü aracılığıyla şu duyuruları sürekli yapmaktadır: "Türk tarafı benden çok şey beklemektedir, ama ben seçildiğim takdirde Papadopoulos'un izlediği politikanın dışında bir politika izlemeyeceğim, bu mümkün değildir, Kıbrıs'ta bizim temel çizgimiz tek egemenlik, tek devlet, tek halk, dıştan yabancı askerlerin yer almayacağı ve herhangi bir dış müdahale olanağının verilmeyeceği bir anlaşma istiyoruz. Bugün savunduğumuz Federasyon Kıbrıs'taki Türk

işgaline son verecek, Ada'dan yabancı askerlerin çıkmasını sağlayacak ve Ada'ya yeni müdahalelerin önlenmesini sağlayacak bir anlaşma olarak gördüğümüz için kabul ediyoruz” demektedir.

Bu gerçekler ışığında, bizim de kendi politikalarımızı buna göre belirlememiz ve ileriye yönelik hedeflerimizi çok net bir şekilde açıklamamız gerekir. Unutulmamalıdır ki Rum tarafı Kıbrıs'ta uluslararası nitelik taşıyacak, devletler arasında yapılacak bir anlaşma istememektedir. İsteddiği, devam ettiğini savunduğu “Kıbrıs Cumhuriyeti” Anayasasında yapılacak yeni düzenlemelerle liderler arasında bir anlaşmadır.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI- Sayın Büyükelçi Bulunç'a hepimiz adına çok teşekkür ederim. Çok güzel bir şekilde hem Kıbrıs konusu çevresindeki son tehlikeli gelişmeleri bizlere açıkladılar, hem de aslında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yaşatılmasının ve Kıbrıslı Türklerle, Türkiye Cumhuriyeti arasındaki bağların daha da kuvvetlendirilmesinin, aynı zamanda Doğu Akdeniz'deki Türk hak ve çıkarlarının korunması bakımından ne kadar yaşamsal öneme sahip olduğunu da bizlere anlattılar. Kendilerine çok teşekkür ederim.

Şimdi, bundan sonraki programımızda önce 15 dakika soruları alarak ve sizin tebliğ niteliğinde olmayan kısa yorumlarınızı alarak, programımıza devam edebiliriz. Onun ardından da Sayın Rektör Haberal'a toplantıyı kapatmak üzere söz vereceğim.

Şimdi, belki Sayın Kıratlıoğlu'ndan başlayarak, tebliğ niteliğinde olmayan görüşlerinizi ve sorularınızı bekliyoruz. Sayın Kıratlıoğlu buyurun.

ESAT KIRATLIOĞLU- Efendim, ben petrol konusu olunca, eski bir petrolcü olarak Türkiye Petrollerinde 1959-63 yılları arasında Dr. Jeoloji Mühendisi olarak petrol araması yaptım. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde, bilhassa 5. Bölgede. O bakımdan tebliğ niteliğinde değil ama, bir ilave olacak. Şimdi, birinci panelistlerimiz, hakikaten bütün panelistlerimiz hepsi de fevkalade istifadeli konuşmalar yaptılar, kendilerine şükranlarımı sunuyorum.

Bu petrol arama sahalarıyla ilgili konuları değerlendirirken, şunu ilave etmek istiyorum. En son olarak çok güzel bağladılar ve işin gerçeği de o, şöyle ki: Jeolojide birtakım tabirler vardır, continental şef, Almanca ve diğer beynelmilel lisanlarla ve bir de “faslant” tabiri vardır, yani sabit kıta. Bir de bu sabit kıtanın continental şef dediğimiz, yani bugünkü anlatım grubu itibariyle kıta sahanlığı. Bu durum kıta sahanlığı jeolojik tabir itibariyle adalarla ilgili değildir, yani “continental şef, katı sahanlığı” tabiri bilhassa adaların soyutlanması suretiyle değerlendirilmesi olmuştur. O bakımdan; Doğu Akdeniz’de, adalardan adalara hudut çekerek “burası bizim kıta sahanlığımız” demesi, jeolojik yapı itibariyle ve jeolojik tanım itibariyle değerlendirilmesi olmayan bir durumdur ve kendisinin çizmiş olduğu son hat, yani o büyük kısım geçerlidir.

Bakın, bunu ben şunun için söylüyorum. İstiklal Harbinden sonra, güney hududumuzu çizdik. Bu güney hududumuz çizilirken İngilizler oraya jeoloji mühendislerini getirdi, ama onların jeoloji mühendisi olduğunu kimse bildiği yok, ama bizler jeoloji mühendisi ve petrol mühendisi 1935 yılından sonra geldi, Amerika’dan ve İsviçre’den tahsil ederek. O zamana kadar biz de jeoloji mühendisliği, petrol mühendisliği yok. Dolayısıyla, bizim o hudutlar çizilirken, bu manada insanlarımızı göndermemiz mümkün değil, yok.

İşte hudutlar çizilirken, bugün bakarsanız eğer, güney hudutlarımız birtakım çizgili Türkiye’nin içerisine girmiştir, birtakım Irak’a girmiştir, Suriye’ye girmiştir. O çizgilerde nerede Suriye’nin içerisine girmiş, Irak’ın içerisine girmişse orada petrol var. Dolayısıyla bugün bu jeoloji konusu itibariyle durumu değerlendirerek, bu müzakerelerin mutlaka yapıyorlardır bakanlıklarımız, jeoloji mühendislerimizin, ilgili kuruluşlarımızın malumatını almak suretiyle, bu değerlendirmelerin hepsi bu manada yürütülmek lazım gelir.

Bugün dünya petrol meselesi üzerinde dönmekte. Petrol varsa harp yok, petrol varsa harp var. Tarık Dursun K. Bundan 30 sene evvel bir kitap yazmıştı ve orada petrolün nelere muktedir olduğunu ve neleri yaptırıldığını çok güzel anlatmış. Kitabın adı “Bir Damla Petrol Bir Damla Kan” o bakımdan, bu durumları değerlendirirken, mutlaka yöneticilerimizin jeoloji sahası itibariyle bu konuyu ilgili durumlarda öngörmelerini ben talep ediyorum.

Sayın Ahmet Öner Beye bir sorum olacak. Şimdi, Akdeniz’de birtakım sismik araştırmalar yapıldı. Bu sismik araştırmalara neticesinde öğrenmek istiyorum. Acaba, buradaki jeolojik ve pozisyon stragrafik durumlar itibariyle nereye uymaktadır; Anadolu teknoloğuna mı vurmaktadır, yoksa Ortadoğu jeolojisinin teknoloğuna mı uymaktadır? Bunu öğrenmek istiyorum, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI- Sayın Öner, sizden sorunun cevabını hemen alabilirsek zamanımızı iyi kullanmış olacağız. Sayın Öner buyurunuz.

AHMET FARUK ÖNER- Sayın Kıratlıoğlu teşekkür ederim.

Bu veriler Ocak ayının 10’u gibi tamamlanmış oldu. Şu anda “proses” dediğimiz bir işleme sürecinde, onları görünür hale getirmek için bir çaba var. Zannediyorum ki, bu işlem tamamlandığında, sizin sorunuza daha net bir cevap vereceğim. Ancak, 2000 yılında yapılmış olan, Akdeniz’in daha derin sularında, daha ortalarına gelen sularda yapılmış sismikleri elde etmiştik, onları almıştik. Onlara baktığımızda, özellikle bizim sularımız içerisinde görülen alanlar için daha ana kıtaya yakın tarzda bir jeoloji olduğunu söyleyebilirim. Ama yeni verileri gördükten sonra zannediyorum sorunuza daha doğru bir cevap verebiliriz diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI- Teşekkürler.

Buyurun efendim.

Doç. Dr. CELAETTİN YAVUZ- Bu konuları yakından izleyen birisi olarak, bu kamuoyuyla paylaşan 10-15 kişiden fazla kişi olmadığını biliyorum. Özellikle, Başkent Üniversitesinin bu konuya eğilmiş olmasından dolayı da hem kuruma, hem de konuşmacılara teşekkür ediyorum.

Efendim Şimdi, birinci soru Sayın Prof. Başeren’e olacak. Hocamın Meis Adası’nın batısında oradaki Kerpe ve Girit adalarının arasında kalan sahada 1974’te bir arama ruhsatı verildiğinden bahsetti. Daha sonra 2007’den itibaren Türkiye Petrolleri Kıbrıs’ın batısında olacak Şekilde Türkiye’nin nezdinde üç tane sahada arama ruhsatı verildiğini

söyledi. Ancak, Meis'in batısındaki sahada yeni bir arama ruhsatı verilmiyordu, acaba bunun verilmeme nedeni Bern Mutabakatı nedeniyle Ege'de kıta sahanlığı sınırları içerisinde arama veyahut da sismik çalışmalar dahi yapılmayacaktı. O nedenlerle yapılmadı, yoksa burada arama ruhsatı verilmesi konusunda bir çalışma var mı?

Bir diğer sorum da Türkiye Petrolleri Daire Başkanı Sayın Öner'e olacak. Bildiğim kadarıyla Yunanistan 1980'li yıllardan itibaren Taşoz ve Sema Direk adaları bölgesinde petrol çıkartıyor, ama karasuları içerisinde. Şimdi, bizim de Gelibolu'ya gidecek bir platformumuz var, inşallah orada çıkar. Sorum şu: Özellikle 5-6 yıldan beri Nil mansabında Doğu Akdeniz'de petrol ve doğalgaz olduğu söyleniyor. Özellikle bunlar uzaydan çekilmiş yapılan araştırmalarla. Acaba, Doğu Akdeniz'de bugüne kadar karasularının dışında herhangi bir yerde bir petrol veya doğalgaz çıkarıldı mı, somut bir delili var mı? Bunu rica edeceğim, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI- Teşekkürler.

Önce Sayın Başeren'den başlayayım, buyurun.

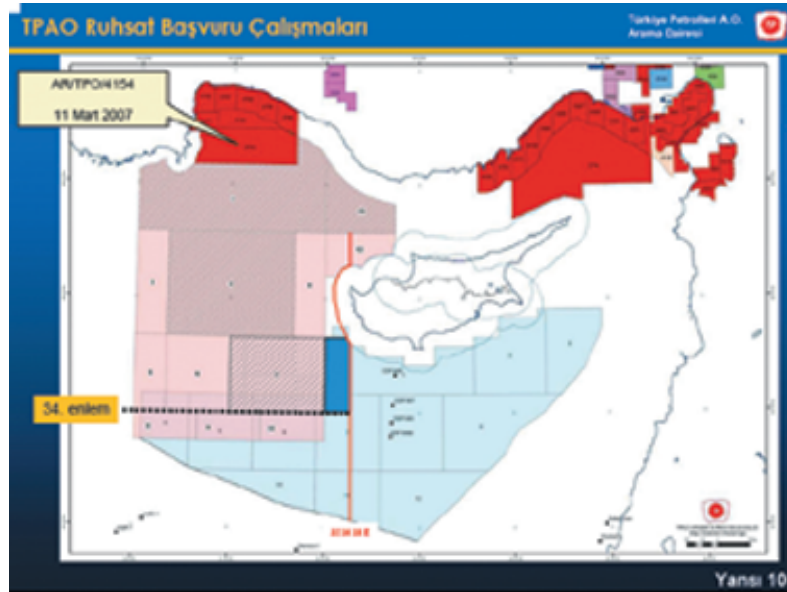
Prof. Dr. SERTAÇ HAMİ BAŞEREN- Bern Mutabakatı Ege'nin içi içindir. Gerçi bizim için Ege nerede başlıyor, nerede bitiyor, çok belli değil. SP 23 dokümanının yenilenmesi için bir çalışma yapılmıştı. Bize "Ege sizin için nerede başlar, nerede biter?" diye sordular. Biz de "Yunanistan'la olan aramızdaki kıta sahanlığı uyumsuzluğunda, bu bizim için erken pozisyon açıklamak anlamına gelir, onun için Türkiye kendisine göre Ege nerede başlar, nerede biter, bunu belirtmemek siyasetindedir" dedik, verdiğimiz cevap öyleydi.

Dolayısıyla, Ege'nin sınırı nerede başlıyor, nerede bitiyor bir başka mesele ama, bu konu tamamen Ege'nin içine ilişkin ve sözünü ettiğimiz bölgede Bern Mutabakatına dayalı bir uygulama mevzubahis değil. Bu 74'te verilen ruhsat son derece önemli. Bundan sonra burada yeni ruhsatlar verilmesinin bağlamında onu ortaya koymadık, ama bölgedeki haklarımızı sahiplendiğimizi gösterecek egemenlik uygulamalarımızı araştırdım. Bu bağlamda 74 ruhsatı çok önemli, çünkü Rodos Adası'nın benim önümdeki haritada görülüyor, Rodos

Adası'nın enclave edildiğini göstermektedir yani Rodos'a katı sahanlığı verilmediğini göstermektedir. Türkiye'nin Rodos'a kıta sahanlığı vermemeye istek ve iradesinde olduğunu ve uygulamasını göstermektedir. Tabii, bölgede 74'ten buyana uygulama niçin yapılmamış? O bir başka konu. Yapılmasında fayda vardır, fakat 74 ruhsatı yine de çok önemlidir diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI- Teşekkürler.

AHMET FARUK ÖNER- Sorunuzu, Nil Deltası'nda ve karasuları dışındaki bir alanda bir hidrokarbon keşfi var mı? diye sordunuz. Hatırlarsanız Mısır ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi arasında imzalanan anlaşmayla çizilen bir sınır çizgisi vardı; bunu Yansı 10'da görebiliriz. Burada bu çizgi, GKRY ile Mısır arasında ve GKRY'ce ruhsatlandırılmış, mavi renkle gösterilmiş olan alanın bitiş çizgisiydi (MEB sınırı). Eğer Yansı 10'na dikkat edecek olursanız bu sınır çizgisinin güneyinde üç tane siyah nokta görmekteyiz. Bunlar burada, Mısır açık denizinde önceden verilmiş olan ruhsatlarda, batılı petrol şirketlerince kazılmış olan, üç adet kuyunun lokasyonunu göstermektedir.

Özellikle yansının sol alt köşesinde görülen kuyularda -ki iki tanesi birbirine daha yakın durmaktadır- gaz keşfi vardır. Üretim için, buna yönelik olarak çalışmalar sürdürülüyor. Çünkü bunların herbiri derin

deniz, test amaçlı ilk arama kuyularıdır. Yaklaşık 2000 metrenin üzerinde bir su derinliğine sahiptirler. Dolayısıyla, rezerv büyüklükleri ve ondan sonra yapılacak olan işlemlerin maddi miktarları hesaplandıktan sonra zannediyorum, üretime yönelik kararlar olgunlaştırılacaktır. Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI- Teşekkürler.

Zamanımız oldukça daraldı, bir son soru; buyurun efendim...

YAVUZ TENGİZ- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Arama Daire Başkanlığı'nda Danışman olarak görev yapmaktayım. Bir katkı yapmak istiyorum. Bu mirası ekonomik alanlarla ilgili olan sınırların uluslararası konjonktürde kabul görmesi durumunda, bu bizim çıkarılmak istenilen Türk Petrol Kanunu ile ilgili, adı "Türk" olan ama Türklükle ilgili olmayan kanunla çok yakın ilişkili olduğunu düşünüyorum. Sayın Arama Daire Başkanımız Ahmet Faruk Öner buna çok kısa değindi. "Bu kanunda milli menfaatlerle ilgili bölümler çıkarıldı" dedi, fakat detayına girmedi. Ben o konuyla ilgili bir iki dakika bilgi vermek istiyorum. Bu milli menfaatlerle ilgili olan bölüm şu an halen kullanılmakta olan 6326 sayılı Kanununun 12. ve 13. maddelerinde şu şekilde tarif edilmiştir: "Türkiye'nin menfaatlerine ters düşen ülkelerin (Petrol Kanunu Madde 12) ve bu ülkelerin arkasında olduğu petrol şirketlerinin Türkiye'de petrol aramasına mevcut kanun engel teşkil etmektedir" denilmektedir.

Çıkarılmak istenilen kanunla bu madde kaldırılıyor, Türkiye'nin düşmanı olan ülkelerin veya o ülkelerin arkasında olduğu petrol şirketlerinin Türkiye'de petrol aramasına uygun hale getiriliyor.

İkinci olarak ta bu petrol şirketlerinin Türkiye'de bulmuş oldukları petrolün tamamını ihraç etme şartı (Petrol Kanunu Madde 13) getiriliyor. Bugünkü mevcut kanunda bu oran karalarda yüzde 35, denizlerde yüzde 45'le sınırlandırılmıştır. Şu ekonomik münhasır alanlarla ilgili beklentilerimizin gerçekleşmesi durumunda, bu petrol şirketlerinin petrolü buralarda bulması durumunda, bu petrolün tamamını ihraç edecekler ve devlet hissesinin de, çok aşağılara

çekilmesi durumunda neredeyse sıfırlanıyor. Buradan da şu an alınmakta olan yüzde 12,5'lük devlet hissesi alınmayacaktır ve bu kanun Türk Petrol Kanunu olarak, Meclis'ten geçirilmeye çalışılıyor. Tabii bu kanunun uygulanabilmesi için de en önemli husus; "Türkiye Petrolleri ile ilgili olarak devlet adına hareket eder" lafının mevcut kanundan çıkarılmış olmasıdır. Bu da Türkiye Petrolleri'nin özelleştirilmesinin önünü açıyor.

Bu hadise 1980'li yılların başında Türkiye Petrolleri'nin entegre yapısının bozulmasıyla başlamıştır. Türkiye Petrolleri'nin bünyesinde bulunan TÜPRAŞ, Petrol Ofisi, BOTAŞ, DİTAŞ gibi kuruluşlar Türkiye Petrolleri'nin bünyesinden dışarı alınarak, hepsi özelleştirilmiştir. Şimdi de bu yeni kanunla Türkiye Petrolleri'nin özelleştirilmeyeceği söyleniyor. Geçmişte de bu ifadeler kullanıldı, ama gördük ki önce Petrol Ofisi gitti, arkasından TÜPRAŞ gitti, şu an BOTAŞ özelleştirme kapsamında.

Türkiye Petrolleri'nin de özelleştirme kapsamı içine alınması durumunda, bu kanunun çıkmasıyla Türkiye'de petrol aramasını yapacak milli devlet şirketimiz ortadan kaldırılmış olacaktır. Bütün ülkelerin milli petrol şirketleri vardır. Bakın, Amerika'yı örnek olarak veriyorlar. Amerika'da Unical satışa çıkarılmıştır. Amerika'nın en büyük 7 şirketinden bir tanesidir. Buna en yüksek parayı Çinli'lerin vermesine rağmen Amerika'da bu şirketin satışı gerçekleştirilememiştir. Netice de bu şirketin alımını Chevron şirketi sahiplenmiştir. Unical şirketinin alımını Chevron şirketi gerçekleştirmiştir. Şu anda da bu kanunun çıkmasıyla Türkiye Petrolleri'nin satışı söz konusu olursa, Türkiye Petrolleri'ni Türkiye'de alacak bir kişi ve kuruluş yoktur. Buna sermayesi yetmez. Bunun gerisindeki ana hedef Türkiye Petrolleri'nin Orta Asya'daki petrol hisseleridir.

Şu an Türkiye Petrolleri'nin Orta Asya petroleri ile ilgili olarak, Hazar Denizi'nde 6,75'lik hissesi, Şah Denizi projesinde yüzde 9'luk hissesi vardır. Türkiye'ye, 6,75'lik hisseden dolayı yılda 1 milyar dolar petrol girişi başlamıştır. Baku-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın bitmesiyle, gelecek gazın fiyatı buna dâhil değildir. Bu, Türkiye'nin şu ana kadar yapmış olduğu en kârlı projelerden bir tanesidir. Bu Petrol Kanunu'nun çıkarılmasındaki ana hedef Türkiye Petrolleri'nin özelleştirilmesi;

Türkiye Petrolleri'nin özelleştirilmesiyle Orta Asya'dan Türkiye Petrolleri'nin çıkarılması, dolayısıyla Türk devlet şirketinin Orta Asya'dan çıkarılmasıdır.

Herkes petrol şirketleri üzerinden politika yaparken, biz kendi ayağımıza kurşun sıkıyoruz. Biraz önce konuşmacıların hepsi, münhasır ekonomik bölge sınırlarıyla ilgili olarak Batılı devletlerin üzerimizdeki baskılarından bahsetti, ama buradaki kanun bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden çıkıyor. Kendi ayağımıza kurşun sıkıyoruz, bu da üzüldüğüm bir konudur. Bunu da belirtmek istemişim. Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI- Çok teşekkürler, çok aydınlatıcı oldu, sağ olun.

ESAT KIRATLIOĞLU- Ben Sayın Ahmet Öner'e bir soru sormuştum "Akdeniz'deki bu formasyonların durumu nedir?" demiştim. Jeofizik araştırmalar neticesinde falan. Şimdi, Türkiye'de bilinir ki, Basra'da petrol var, yukarıda petrol var, şurada var, burada var niye Türkiye'de yok?" denilir. Şimdi bunu şunun için sordum, Basra Körfezi civarındaki jeolojik yapı ayrı, tektonik koşullar itibariyle Türkiye'deki petrol aldığımız yapı ayrı.

Türkiye'de petrol aldığımız yapı kratese dediğimiz (üst kratese denilen ve günümüzden 65 milyon yıl öncesini ifade eden dönemde oluşmuş tabakalarda oluşan veya depolanan petrol anlatılmaktadır.) döneme aittir, ötekisi miyosen zamanıdır (miyosen ise günümüzden 1.5 ile 20 milyon yıl arasındaki dönemdir.) , İkisinin arasında milyonlarca sene fark vardır. Türkiye, Üst Kretase sonrası birçok tektonik faz (hareketlilik) geçirmiş, yükselmiş ve yükselen yerler aşındığından, Basra Körfezi'ndeki Miyosen birimleri yok olmuş veya sığ derinliklerde kalmıştır.

Eğer Akdeniz' deki konum, Basra Körfezi'ndeki konuma uyuyorsa önemlidir, ama Türkiye kara alanlarındaki yapıya uyuyorsa pekte önemli değildir.

OTURUM BAŞKANI- Çok teşekkürler, sağ olun. Sayın Kıratlıoğlu'nun jeolojik bilgilerle yaptığı katkılardan önce, gerçekten Yavuz Tengiz Beyin katkılarına söylenebilecek bir şey vardır. Bugünlerde iktidarda olanlar ve yasa koyucu rolünü oynayanlar, belki de bütün finans dünyamızı yabancıların eline vermişken, bankalarımızı yabancılara ve hiçbir şekilde “acaba Türkiye'nin dostu mu, düşmanı mı?” diye gözetmeden satmışken, niye petrol kaynaklarımızı işletmeyi de onlara bırakmayalım diye de düşünmüş olabilirler. Ben de öyle bir ekleme yapayım.

Son sözü de Değerli Rektörümüze, Sayın Haberal'a vereyim, buyurun Hocam...

Prof. Dr. MEHMET HABERAL- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten siz çok değerli panelistlere çok teşekkür ediyorum. Siz konuklarımıza çok teşekkür ediyorum. Bugün aslında belki tarihi seçimimiz biraz da sıkıntılı olabilir diye düşünmüştüm ama, ben yanılmışım. Neden öyle? Çünkü, üniversitelerde ve ortaöğretimde malum sömestr başladı ve birçok insanımız elbet ki çocuklarıyla beraber bir dinlenme dönemi geçiriyorlar; ama gerçekten şu tablo gurur verici bir tablo; yine Sayın Yılmaz'a teşekkür ediyorum. Hakikaten işte ülkemizin gerçek kabinesi, tecrübesi ve katkı sağlayan sizler buradasınız ve bu panel bir kere daha gösterdi ki evet ülkemizin çok ciddi, hayati önemi haiz dış problemleri var.

İç problemleri bir şekilde hallederiz, değerli konuklar. Burada hani otururuz, tartışırız, muayyen bir noktaya getirebiliriz, ama diğer ülkelerle ilgili olan, özellikle ülkemizin hudutlarını zedeleyen faaliyetlerin ne denli önemli olduğunu bu toplantı bir kere daha ortaya koydu ve ne gariptir ki, bu problemler ortada bu denli ciddi bir şekilde dururken, işte biz adeta böyle nerdeyse hani birbiriyle çekişir durumdayız ve maalesef bu tablo bana göre o hani açılış konuşmamda da belirttiğim gibi, geçmişte savaş meydanlarında, daha sonra siyasi masalarda isteklerini, taleplerini elde edemeyen insanların değişik manevralar yaparak, ülkemiz için adeta problemler, yapay gündemler meydana getirerek, bizi ne kadar meşgul edebilirler?

Değerli konuklar; hepimiz çok iyi biliyoruz ki zaman çok önemli. Gerçekten geçen zaman geçmiştir. Şimdi, geçen zaman geçti mi, daha geri gelmeyecek. Hani burada ben yine zaman zaman tekrar etmişimdir, Hazreti Ömer'in meşhur sözü var ya "yaydan çıkan ok, ağızdan çıkan söz, kaçan fırsat, geçen zaman bir daha geri gelmez." Maalesef, bugün bizim şu anda içerdeki tablomuz bunu gösteriyor.

Temenni ederim ki ve bekliyorum ki, bugün ülkemizi yönetenler, Türkiye'nin bu ciddi sorunlarını gerçek yönleriyle görsünler. İçerdeki problemleri, onları bir nebze bir kenara bıraksınlar, çünkü ülkemiz bu gün gündeme getirilmeye çalışılan yapay sorunlar yokken var edilmeye çalışılmasına rağmen bu noktaya geldi.

Dolayısıyla, eğer bu içerdeki problemleri biz, hani Atatürk'ün söylediği gibi, "ilmin ve aklın ve Cumhuriyetimizin ilkeleri doğrultusunda" ne kadar erken çözersek, inanıyorum ki şimdi arkadaşlarımın çok geniş bir şekilde tartıştığı konuları çok daha kolay bir şekilde halletmiş olacağız.

Değerli konuklar; şu Kıbrıs hakikaten benim için, bizler için söyleyeyim. Niye benim için diyorum? Şu 50'li yılları hatırlayalım, bunu yine bu kürsüden ben zaman zaman söyledim. Şu Zafer Meydanı'nda "ya Taksim; ya ölüm" diye bağırarlardan birisiyim ben; o hani Makarios'un pankartlarını yakanlardan birisiyim ben. Yani bakınız, Kıbrıs nereden nereye getirildi değerli konuklar? "Ya Taksim; ya ölüm" denilirken, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruldu, devlet var artık. Biz neyin çözümünü arıyoruz daha fazla değerli konuklar? Kıbrıs'ta çözüm yapılmıştır. İki tane devlet var. Birisi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, diğeri de güneyde Rumların kurduğu devlettir. Başka biz neyin çözümünü arıyoruz? İşte çözüm buradadır.

Şimdi, olması gereken şey, bizim o devlete hani böyle dört elle falan değil, on elle sarılmaktır. Onun dışında başka her hangi bir şey ben göremiyorum, ama maalesef hep yine zaman kaybediyoruz; yine birtakım bir şeyler gündeme getiriliyor, devlet orada duruyor, biz adeta yeniden devlet arıyoruz; yeniden devlet yaratmaya çalışıyoruz, böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değildir.

İkincisi; sene 1983 Kuzey Kıbrıs, Türk Cumhuriyeti(KKTC) kuruldu ve aradan yıllar geçti. Barış Harekatı'ndan bugüne otuz seneden fazla bir zaman geçti, KKTC'nin ilanından 25 yılı geçti, öyle değil mi değerli konuklar? Ne acıdır ki, bu devletin bugünkü insanları atalarını katleden bir gurubun kurmuş olduğu Güney Kıbrıs'a gitmek zorunda bırakılmıştır. Bırakmışız onları bir yerde, bir yerde onun sorumluluğunu ben, benim yani Anavatan'a yüklemek durumundayım. Çünkü biz, eğer o Kuzey Kıbrıs'ta bulunan insanları belki yeteri kadar mı takviye etmedik? Ama şunu da hemen belirteyim: Bir vesileyle değişik şekilde ben Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne daha öte duyumsallıkla ilgili acaba neler yaparız diye orada epey uğraşlarımız olmuştu. Maalesef, oradaki insanlarımızın davranışı beni çok rahatsız etmiştir. Bunu buradan bir kere daha gündeme getirmek istiyorum. Bana verilen cevap, "biz hayatımızdan memnunuz, yani siz aman gelip de ne olur bizim huzurumuzu kaçırmayın" Ben onlara "bakınız, şu güneyde gördüğünüz yerler var ya, burası uluslararası bir düzeye getirildi. Siz bunu nasıl kabul edersiniz?" dedim.

Değerli konuklar; şöyle bir şey olabilir mi? Ben, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gidiyorum, havaalanında bana bir kâğıt imzalatıyorlar. "Aman ha! Mehmet Bey pasaportunu imzalamayalım" "Niye?" " Oraya damga basmayalım, aksi halde başka bir yere gidemezsiniz" diyorlar. Ben de onlara diyorum ki: "Siz şu damgayı benim pasaportuma basın, ben bunu gururla taşıyacağım." Sonra onun hakikaten yansımaları oldu, ama ben onu bir gurur vesilesi olarak taşıyorum ve görüyorum. Dolayısıyla, değerli konuklar; önce elbet ki bizim çok önemli katkımız olması gereklidir, ama şimdi orada yaşayan insanlarımızın, orada yaşayan soydaşlarımızın da oraya sahip çıkması gereklidir. Onlar talep etmeli, demeliler ki; "aman ne olur, bize daha fazla katkı sağlayın ki, biz burada daha güçlü olalım." Tabii bu konunun özeti bana göre gerçekten Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin sosyal ve ekonomik olarak bugünkü düzeyinden ben fevkalade rahatsızlık duymaktayım ve özellikle böyle akın akın Güney Kıbrıs'a gitmelerinden de gerçekten çok rahatsızım. Bunun özellikle altını çiziyorum.

Tabii, diğer taraftan burada çok değerli ağabeylerimiz, bakanlarımız oturuyorlar. Bir tarafta garantör üç tane ülke var. Onların imzası olmadan Kıbrıs'ta her hangi bir işlem yapılamaz, ama bir bakıyorsunuz

ki Güney Kıbrıs Avrupa Birliği'ne giriyor ve biz şimdi onların arkasından gidiyoruz. "Aman ne olur yapmayın, etmeyin" ve adeta yine de baktığımız zaman, zaten şöyle bizim özellikle bazı konularda uluslararası düzeydeki faaliyetlerimiz maalesef hep böyle müdafaa durumundayız. Nasıl ki, işte yıllar yılı Birinci Dünya Savaşı'nda birtakım insanlar Osmanlı İmparatorluğu'nu arkadan vurmuşlar. Şimdi, biz adeta o dönemlerin problemleriyle karşı karşıya bırakılıyor. Hesap soruluyor bize, "vay efendim Türkiye şöyledir, işte orada bilmem ne çıkarılıyor, işte burada Avrupa Birliği'ne giremezseniz şunu kabul edin, Ermeni soykırımını kabul edin" diyerek, adeta böyle birtakım şeyler gündeme getiriliyor.

Biz hep böyle müdafaaaya giriyoruz. Demiyoruz ki "efendiler, bir dakika, burada kocaman İmparatorluk arkadan hançerlenmiştir. Bir sürü insanımız katledilmiştir ve bunlar tarihte olmuştur. Tarih orada, eğer tarihi gündeme getireceksek, o zaman bütün tarihi olayları masaya yatıracağız, ha bize sıra geldiği zaman, onun da hesabını biz elbet ki vereceğiz"

Bir diğer konu, tabii bizim eğitim sistemimiz; burada hep tartışma konusu oluyor, hep burada tartışıyoruz. Size rakamlar verdim; Başkent Üniversitesi'nin rakamlarını verdim. Görüyoruz ki, ülkemizde insanlarımız, özellikle hanımlarımız ve kızlarımız her halde sadece Başkent Üniversitesi'ni tercih etmiyorlar ve çok şükür bugüne dek siz acaba Başkent Üniversitesi'yle ilgili herhangi bir sorun gündeme geldi, duydunuz mu? Hayır, çünkü Başkent Üniversitesi'nde sistem, kural var. Yasalar neyi gündeme getiriyorsa, biz öğrencilerimize ve toplumumuza diyoruz ki, Türkiye Cumhuriyeti'nin yasaları, yani Cumhuriyetimizin ilkeleri, Atatürk ilkeleri çerçevesinde çizilmiştir, buyurun bakınız, bizim eğitim sistemimiz budur ve bugüne dek Başkent Üniversitesi'nin çatısı altında, üstelik örnek verdim sadece öğrencilerimiz değil, herhalde Başkent Üniversitesi en fazla hanımefendiyle çalışan kurumların başında gelir. Bakın, rakam verdim, yüzde 51, yedi binin üzerinde insan çalışıyor, bunların yüzde 51'i hanımefendilerdir ve bu güne dek de ben bu üniversitenin bir yöneticisi olarak hiçbirisine normal onların çalışma kuralları dışında "aman şöyle çalışacaksınız" diyen bir yönetici değilim. Ben kendilerine teşekkür ediyorum, öğrencilerimize teşekkür ediyorum. Gerçekten hiçbir sorun

çıkartmadan, yok çünkü bu kurumda bir tek bu kurumun içerisinde hani tarif edilen “türban şöyleydi, böyleydi” böyle bir şey yok zaten; böyle bir öğrencimiz de yok; yıllar yılı yoktur.

Değerli arkadaşlarım; neden yoktur? Bunu özellikle belirtmek istiyorum: Üniversiteyi ilk açtığımız dönemlerde gerçekten bazı müracaatlar oldu, birtakım öğrenciler geldiler, öyle zamanlar oldu ki, ben bunlarla oturdum, yarım saat, 45 dakika konuştum. Kendilerine anlattım, şimdi beni mazur görün, ben buradan zaman zaman vermek zorundayım, onlara Kur’an-ı Kerim, onlara Kur’an-ı Kerim’in bu konuyla ilgili surelerini ve ayetlerini anlattım. Onlara “bakınız, siz gerçekten Kur’an-ı okursanız, burada göreceksiniz ki, kıyafetiniz budur ve bizimle Yüce Allah arasında hiç kimse yoktur, dolayısıyla siz sakın ola ki onun bunun teşvikiyle ki...” maalesef, şu gerçeği görmek zorundayız. Bugün öğrencilerimizin bir grubu geldiği zaman, hemen bunlar alınıyor, kendilerine birtakım harçlıklar, birtakım imkânlar veriliyor, birtakım yurtlara doğrudan gönderiliyorlar ve bugün gündeme getirilen konu “efendim sadece üniversitede şöyle yapalım”. Değerli konuklar; tıpta palyatif tedaviler vardır. Hastanın ateşi çıkar, onun için ilaç verirsiniz, hastanın ateşini düşürürsünüz, ağrısı olur, ağrısını dindirirsiniz, ama bunlar bir şey ifade etmez, bu insanlarımız yarın mezun olacak, eğer bir sorun varsa gerçek anlamıyla o zaman, bizler bu işi gerçekten adeta böyle sanki başka problemimiz yokmuş gibi gündeme getirmek yerine, bir sorun varsa, bu toplumun insanlarıyız, bu insanlar bizim insanlarımız, otururuz, kendilerine anlatırız ve onlar da hakikaten çıkar “demek ki, biz yanlışmışız, demek ki bizim yaptığımız iş doğru değildir” denilir.

Değerli konuklar; dolayısıyla biz öğrencilerimize bilimsel gerçeği her yönüyle anlatmak zorundayız, eğer çıkar dersek ki, bakınız bu işte şunun simgesidir, eğer bu şunu temsil ediyor dersek, o zaman gerçekten problemleri biraz daha artırmaktan başka herhangi bir şey yapmış olamayız. Onun için problemler hangi şekliyle olursa olsun, Türkiye Cumhuriyeti’nin iç problemleridir. Bunları bir şekilde çözeriz. Kural nedir? Türkiye Cumhuriyeti’nin kuralları, Atatürk ilkeleri ve yolumuza bununla devam ederiz; ama ben sizlere gerçekten çok teşekkür ediyorum. İnanıyorum ki, bu bizim uluslararası problemlerimizin sadece birisidir, işte anarşi bir başkasıdır, işte sizin Sayın Başkan

söylediğiniz gibi, ben buradan hep söylüyorum. Maalesef, bankalarımız satılıyor, maalesef topraklarımız satılıyor ve hakikaten şunu içtenlikle söylüyorum: O topraklarımızın böyle bir santimetrekaresinin satılması bile benden adeta bir şeyleri koparıp, götürüyor. Neden? Çünkü, o bayrağın rengini veren insanların hayatı o toprakların her santimetrekaresinde yatıyor değerli konuklar.

Bizim birinci görevimiz nedir? O topraklara hiç olmazsa bugünkü durumuyla sahip çıkmaktır. Birinci görevim budur, ben öyle söylüyorum “Mehmet Haberal’ın birinci görevi önce ülkesine sahip çıkmaktır” diyorum. İnanıyorum, hepimizin görevi budur, ondan sonrası, ondan sonrasını nasıl olsa bir şekilde hallederiz, ama eğer ikbal uğruna ülkemizin istiklalinin zedelenmesine müsaade edersek, o zaman birçok insanımızın hayatı pahasına bile biz o santimetre kareleri geriye alamayız.

Gerçekten, sizlere tekrar teşekkür ediyorum, siz konuklarımıza da çok teşekkür ediyorum. Tabii şöyle: Ben dilerim ki bundan sonra Başkent Üniversitesi’nde yapacağımız toplantılarda ülkemizin geleceğine katkı sağlayacak uluslararası projeleri konuşalım. Acaba Ay’a nasıl gideceğiz? Bunu konuşalım; acaba işte başka hangi araştırmaları yapacağız? Bunu konuşalım.

Başkent Üniversitesi bunları yapıyor. Sürpriz bir çalışmamız var. Bu bitti, bilahare size biraz daha yazıları da yazıldı, uluslararası makaleleri de yazıldı. Bunları bilahare size açıklayacağım. Başkent Üniversitesi sadece bu toplantıları yapmıyor; o bilimsel çalışmaları da yapıyor. Biliyorsunuz, gerçekten ben bütün öğretim üyesi arkadaşlarımla gurur duyuyorum. Onlar her biri asgari her yıl bir tane uluslararası yazı yazıyor ve rahatlıkla şunu söyleyebiliyorum. Başkent Üniversitesi her yıl asgari 200 öğretim elemanını uluslararası kongrelere gönderip, ülkemizi o alanda da başarılı bir şekilde temsil ediyor, bunları da bilmenizi istedim.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI- Katılımınızdan dolayı teşekkür ederim, sağ olun.

----&----